

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE
A COMUNEI CERNAT
2021-2027**

STRATEGIA DE DEZVOLTARE INTEGRATĂ A COMUNEI CERNAT

2021-2027

Cernat, august 2020

DG CONSULTING

www.dgroupconsulting.ro

Cuprins

1. SINTEZA COORDONATORULUI	5
2. METODOLOGIA APLICATĂ	7
3. ANALIZA DE MEDIU	9
3.1. Așezarea Geografică	9
3.1.1. Riscuri naturale	12
3.1.2. Relații în teritoriu	13
3.2. Rețeaua stradală	14
3.2.1. Infrastructura rutieră	14
3.2.2. Transport public	19
3.3. Utilizarea teritoriului	20
3.4. Locuințe	23
3.5. Infrastructura tehnico-edilitară	28
3.5.1. Alimentarea cu apă	28
3.5.2. Rețeaua de canalizare	30
3.5.3. Alimentarea cu energie	32
3.5.4. Iluminat public	32
3.5.5. Telecomunicații	32
3.5.6. Gestionarea deșeurilor	33
3.6. Probleme de mediu	33
4. VIAȚA COMUNITARĂ-CULTURALĂ	34
4.1. Procese demografice	34
4.2. Situația învățământului local	42
4.3. Locații culturale și comunitare, evenimente	47
4.3.1. Sport	52
4.3.2. Localitățile înfrățite	53
4.4. Sistemul social și de sănătate local	53
4.5. Alte servicii	54
5. SITUAȚIA ECONOMICĂ ȘI PROCESE ECONOMICE	55
5.1. Geografie economică - context și resurse	55
5.2. Resursele naturale și exploatarea acestora	57

5.2.1.	Terenuri agricole și utilizarea actuală a acestora	58
5.3.	Turism	61
5.3.1.	Cadru natural și ofertă culturală	61
5.3.2.	Patrimoniu construit	64
5.3.3.	Marketing turistic și posibilități de book-in	67
5.3.4.	Servicii turistice	67
5.4.	Activitate antreprenorială și procese economice	72
5.4.1.	Situația pieței forței de muncă și procesele de pe piața forței de muncă	76
5.5.	Managementul administrației publice locale	79
5.5.1.	Bugetul local	79
5.5.2.	Proiecte de dezvoltare din perioada 2014-2020	80
6.	ANALIZA SWOT	82
7.	VIZIUNEA STRATEGICĂ 2027	86
8.	OBIECTIVELE STRATEGICE	88
8.1.	Indicatorii țintă	89
9.	AXELE PRIORITARE ALE STRATEGIEI	91
9.1.	Domeniu de intervenție nr. 1 - Dezvoltarea infrastructura rutiera și amenajarea spațiilor publice	92
9.1.1.	Măsura 1.1: Modernizarea străzii și dezvoltarea spațiilor publici	93
9.1.2.	Măsura 1.2: Protecția imaginii satului și amenajarea teritoriului	95
9.1.3.	Măsura 1.3: Protecția și întreținerea mediului natural	97
9.2.	Domeniu de intervenție nr. 2 - Dezvoltarea comunității, vieții culturale și a sportului	99
9.2.1.	Măsura 2.1: Modernizarea, dotarea și înființarea instituții culturale	100
9.2.2.	Măsura 2.2: Dezvoltarea activității și evenimente tradiționale ale vieții culturale și comunitare	102
9.2.3.	Măsura 2.3: Dezvoltarea și construire spații sportive, activității sportive	104
9.2.4.	Măsura 2.4: Încurajarea înființării și susținerea funcționării organizațiilor civile și de tineret	106
9.3.	Domeniu de intervenție nr. 3 - Îmbunătățirea serviciilor publice și infrastructura comunitara	108
9.3.1.	Măsura 3.1: Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor din domeniul învățământului	109
9.3.2.	Măsura 3.2: Dezvoltarea capacității administrative a primăriei locale	111
9.3.3.	Măsura 3.3: Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor comunale	113
9.3.4.	Măsura 3.4: Dezvoltarea sistemului sanitar	115
9.3.5.	Măsura 3.5: Dezvoltarea serviciilor sociale	117

9.4. Domeniu de intervenție nr. 4 - Îmbunătățirea condițiilor pentru activități de agricultură și pentru dezvoltarea întreprinderilor locale	119
9.4.1. Măsura 4.1: Dezvoltarea infrastructurii agricole și silvice	120
9.4.2. Măsura 4.2: Asigurarea condițiilor de dezvoltare pentru antreprenorii și producătorii locali	122
9.4.3. Masura 4.3: Facilitarea accesului pe piață și atragerii de capital, marketingul localității	124
9.5. Domeniu de intervenție nr. 5 - Dezvoltarea turismului și întărirea economiei locale	126
9.5.1. Măsura 5.1: Dezvoltarea marketingului turistic	127
9.5.2. Măsura 5.2: Dezvoltarea produselor turistice	129
10. LISTA PROIECTELOR ȘI CATALOGUL SURSELOR DE FINANȚARE	132
11. CORELAREA STRATEGIEI LOCALE CU STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE A JUDETULUI COVASNA 2021-2030 - PLANUL POTSA	151
12. MONITORIZARE ȘI EVALUARE	158
12.1. Activități de monitorizare	158
12.2. Evaluarea	158
13. ANEXE	160

1. SINTEZA COORDONATORULUI

Conform argumentelor opiniei publice, strategiile de dezvoltare locală reprezintă avantaje sau chiar condiții în accesarea fondurilor nerambursabile. Acest beneficiu practic al acestor documente nu poate fi pus la îndoială, însă pot avea numeroase alte beneficii asupra conducerii locale sau a întregii comunități. Strategia susține valorificarea resurselor locale în scopul atingerii obiectivelor comune și ajută la sincronizarea inițiativelor locale, multiplicând astfel forța și efectul acestora. În tot acest timp strategia comunică și mobilizează. Mobilizează membrii comunității locale spre participarea în procesul de planificare locală, aducând astfel la suprafață voința și ideile comunității locale în formarea mediului în care aceasta funcționează.

Posibilitatea de exprimare a voinței și exigenței locale reprezintă una dintre cele mai mari valori ale democrației la nivel local. În România obligația consultării publice este reglementată prin legislație, în practică, în cele mai multe cazuri pe plan local democrația se întinde până la funcționarea sistemului reprezentativ. Sunt puține acele cazuri în care pentru planificarea viitorului conducerea locală organizează forumuri, dezbateri publice pentru recunoașterea și integrarea în viziunea de viitor a exigențelor diferitelor grupuri sociale de pe plan local. Datorită convingerilor istorice principiul și viziunea subsidiarității se integrează îngreunat în sistemul administrației publice, totodată nevoia populației și al societății civile în luarea deciziilor se conturează în mod progresiv. Astfel numai datorită presiunii metodologice se conturează tehnicile care sprijină luarea deciziilor de jos în sus în vederea planificării viitorului și elaborării proiectelor de dezvoltare.

Problemele unei comunități se recunosc cel mai bine pe plan local și în cele mai multe cazuri și soluțiile de rezolvare a acestora sunt accesibile tot la acest nivel. Planificarea bazată pe participare este un proces și un rezultat în același timp, având beneficii duble: asigură cadrul sistematizării și corelării diferitelor interese și puncte de vedere, pe de altă parte trasează calea valorificării sistematizate și eficiente a resurselor locale.

Luând în considerare imaginea de viață și ideile localnicilor, imaginea de viitor până în anul 2027 a comunei Cernat poate fi rezumat astfel:

Condițiile fizice și mentale ale unei calități moderne de viață sunt asigurate în toate așezările care aparțin comunei Cernat în aceeași măsură și creează condițiile de viață potrivite pentru familii și oferă oportunități egale tinerilor pentru a prospera. Prin urmare, comuna are toate infrastructurile și coeziunea comunității, ceea ce reprezintă o bază bună pentru dezvoltarea economiei locale și capacității de generare a veniturilor în comuna în perioadele următoare.

DG CONSULTING

Imaginea de viitor al strategiei aduce la lumină acele condiții sociale, economice și de mediu, spre care comunitatea locală dorește să se miște la momentul elaborării strategiei. În această abordare noțiunea de dezvoltare nu înseamnă altceva, decât distanța măsurată de la condiția actuală, apropierea de starea dorită unde se dorește să se ajungă. Această apropiere devine posibilă prin formularea obiectivelor de dezvoltare și a axelor prioritare.

Obiectivele au fost elaborate bazându-ne pe exigențele locale formulate în timpul muncii pe teren, pe cele formulate în imaginea de viitor, dar și reflectând la direcțiile de dezvoltare zonale și politice de nivel mai înalt. În contextul mediului de planificare aderent politica rurală a Uniunii Europene merită o atenție deosebită, precum și ofertele de dezvoltare națională de punere a acestora în practică. Un sistem de obiective care să armonizeze cu acestea este important nu numai din perspectiva consistenței politicilor de dezvoltare și al armoniei dintre domenii, ci și din perspectiva reușitei strategiei și a finanțărilor exigibile.

Domenii de intervenție ale strategiei de dezvoltare al comunei Cernat sunt următoarele:

- **DI 1: Dezvoltarea infrastructura rutiera și amenajarea spațiilor publice**
- **DI 2: Dezvoltarea comunității, vieții culturale și a sportului**
- **DI 3: Îmbunătățirea serviciilor publice și infrastructura comunitara**
- **DI 4: Îmbunătățirea condițiilor pentru activități de agricultură și pentru dezvoltarea întreprinderilor locale**
- **DI 5: Dezvoltarea turismului și întărirea economiei locale**

Desemnarea priorităților care servesc realizarea obiectivelor, conform nevoilor comunității, anticipează pe lângă dezvoltarea mediului fizic (infrastructura) și dezvoltarea echilibrată a mediului economic (resursa umană și ajungerea pe piață), a vieții comunitare și a mediului natural. Poate că o parte din fezabilitatea măsurilor și proiectelor formulate trece peste perioada de până în anul 2027, însă comunitatea a considerat importantă includerea lor în documentul strategic.

Strategia dorește să fie instrumentul practic al planificării și implementării dezvoltărilor și investițiilor locale, al exploatării durabile a resurselor naturale, al lansării energiilor constructive existente în sânul comunității locale. Structura, viziunea și efectele acesteia sunt în consens cu criteriile politicilor de dezvoltare și de finanțare, stimulând practica atragerii fondurilor de finanțare pe bază de proiecte durabile, bazate pe nevoile locale și regionale. Și nu în ultimul rând, strategia dorește să stimuleze în continuare organizarea forumurilor și dezbaterilor civile, continuarea drumului început în vederea realizării obiectivelor strategice, stimulând comunitatea locală să participe activ în luarea deciziilor care vor influența viitorul lor. Numai în acest fel poate deveni prezentul document un instrument de susținere a autonomiei de decizie a comunității locale.

2. METODOLOGIA APLICATĂ

Strategia de dezvoltare locală, ca manifestare a voinței și a încrederii în viitor a comunității locale, bazându-se pe exigențele locale, formulează sarcini pentru nivelul local și, în vederea îndeplinirii scopurilor propuse, încearcă să pună în mișcare resursele locale. Acest lucru înseamnă, că în dirijarea procesului de planificare este binevenit ca pe scară largă să se țină seama de competențele locale. Toate acestea aduc după sine un șir de întrebări metodologice. Cum pot fi evaluate în mod eficient exigențele locale? Cum să fie concepute obiectivele de dezvoltare și sarcinile privind îndeplinirea obiectivelor? Cum putem valorifica resursele intelectuale locale în cursul procesului de planificare? etc. sunt numai câteva dintre întrebările mai importante, la care, pe baza diferitelor poziții metodologice, se pot da răspunsuri diferite.

În cursul elaborării strategiei de dezvoltare a comunei Cernat am urmat abordarea planificării comunitare și am ales din bara ei de instrumente. Lista beneficiilor asigurate de planificarea comunitară este una cât se poate de lungă, dintre acestea trebuie evidențiate următoarele:

- Susține evaluarea, cunoașterea exactă și reală a situației, asigură o bază solidă pentru procesul de proiectare
- În cursul proiectării aduce în mod continuu în prim plan exigențele și punctele de vedere locale
- Face acceptabile necesitatea, obiectivele și direcția proiectării, îndeamnă spre o proiectare în viitor la nivel individual și organizațional
- Mobilizează resurse încă din etapa timpurie, respectiv le pregătește pentru perioada următoare, cea de executare
- Poate lua seamă despre existența unor conflicte sociale latente, respectiv poate genera noi consensuri în legătură cu câte o problemă.

Elementul central al planificării comunitare este principiul participării publice, conform căreia trebuie asigurată tuturor grupurilor sociale interesate și vizate posibilitatea de participare la procesul de proiectare. Nici din punctul de vedere al rezultatelor proiectării, nici din cel al gradului de impunere a beneficiilor de mai sus nu-i indiferent ce fel de metode de participare se pun în aplicare.

Pe lângă coordonarea tehnicilor de participare, printre sarcinile grupului de specialiști care a elaborat strategia s-a aflat și ordonarea și prelucrarea datelor din evidențele locale și de la diferitele instituții județene (ORC, APIA, APDRP, Direcția Generală a Finanțelor Publice, AJOFM etc.), precum și cunoașterea pe bază de experiență a terenului. În scopul cunoașterii terenului au avut loc de mai multe ori vizite pe teren, în cadrul cărora, pe lângă colectarea informațiilor pe bază de date concrete, am încercat să ne concentrăm și asupra diferitelor impresii, experiențe și

sentimente. Toate acestea le-am rezumat în primul capitol al strategiei, având titlul „Analiza situației”. Din punct de vedere tematic, capitolul care evaluează situația se construiește de-a lungul a trei dimensiuni, astfel am analizat în cadrul unor subcapitole independente condițiile de mediu al comunei, caracteristicile vieții comunitare locale și principalele caracteristici ale proceselor economice. După toate acestea, grupate tematic în tabelul SWOT, am evidențiat acei factori locali precum și acele condiții externe, la care am fost atenți și în timpul formulării obiectivelor și priorităților care reprezintă drumul spre imaginea de viitor. În cadrul formulării obiectivelor am fost atenți de asemenea și la sistemele de obiective ale documentelor de proiectare de la nivel mai înalt. Pe lângă compatibilitatea cu politicile de cadru (politica agrară, politica de mediu, politica economică) ale Uniunii Europene referitoare la perioada 2021-2027, am pus accent și pe conformitatea cu obiectivele de dezvoltare naționale și județene. Putem deci spune că documentul se încadrează în ierarhia sistemului nivelurilor de planificare, aflându-se la nivelul cel mai apropiat de comunitate. În ceea ce privește structura strategiei, aceasta îndeplinește cele formulate de reglementările comune referitoare ale Parlamentului și Consiliului European (COM 2011/618 FINAL 2).

Planul de acțiune formulat sub formă de obiective și măsuri prezentat în capitolul Strategie converge cu Imaginea de viitor. Între acestea pot fi descoperite mai multe puncte de legătură, măsurile și submăsurile – care abordează prin prisma „localitatea, ca un sistem holistic” – au fost elaborate construindu-se unele pe altele, sprijinindu-se reciproc, mărind în acest fel eficiența intervențiilor și sinergia efectelor așteptate. În cadrul capitolului Evaluare și Monitorizare facem propuneri pentru urmărirea și prelucrarea acestor efecte și intervenții.

Deși considerăm ca fiind prea simplistă și cu orizontul prea îngustat abordarea, conform căreia strategia de dezvoltare este în primul rând instrumentul pentru atragere de resurse exterioare, însă este clar că acest rol a crescut foarte mult odată cu aplicarea politicilor de dezvoltare și de finanțare a Uniunii Europene în țara noastră. Tocmai de aceea am elaborat strategia de dezvoltare a comunei Cernat luând în considerare previziunile politicilor de finanțare pe următorii șapte ani. Posibilele surse de finanțare legate de unele măsuri/proiecte sunt prezentate în Catalogul surselor de finanțare.

3. ANALIZA DE MEDIU

Prezentul capitol vizează prezentarea comunei Cernat din perspectiva mediului, trecând treptat peste prezentarea așezării geografice, a condițiilor de climă și sol, a caracteristicilor urbanistice, infrastructurii rutiere și tehnico-edilitare, a gestionării deșeurilor valorilor și resurselor naturale cât și a riscurilor de mediu.

Domenii precum infrastructura locală, sistemul de salubritate, condițiile naturale, riscurile de mediu sunt acele domenii, care pe lângă mediul socio-economic au o influență deosebită asupra vieții comunităților locale, asupra calității și nivelului de trai din comuna Cernat. Astfel, pe baza situației actuale, din domeniile enumerate, care se va contura din analiza datelor accesibile din evidențe locale, din prelucrarea datelor oficiale ale **Recensământului din anul 2011**, a **Planului de Urbanism General** în vigoare, și pe cunoștințele și experiențele dobândite pe parcursul **activităților de teren** (interviuri, dezbateri publice, observații de teren) realizate în primăvara anului 2020, vom cuprinde domeniul mediului în analiza SWOT, în viziunea de viitor a comunei născându-se în acest fel obiectivele, prioritățile, măsurile și proiectele de dezvoltare ce necesită implementare până în anul 2027, cu scopul de a contribui la îndeplinirea viziunii de viitor formulate împreună cu comunitatea locală.

3.1. Așezarea Geografică

Comuna Cernat este situată în centrul județului Covasna (în Depresiunea Târgu Secuiesc) la poalele estice ale Munților Bodoc (grupare montană ce aparține Carpaților de Curbură) și este străbătută de drumul național DN11, care leagă municipiul Brașov de Bacău.

Comuna Cernat este cea mai mare comună în depresiunea Trei Scaune, plasa Târgu-Secuiesc. și are în componență trei sate: Cernat (localitate reședință de comună aflată la o distanță de 28 km față de municipiul Sfântu Gheorghe), Albiș și Icafalău. Localitatea Cernat se împarte geografic în două părți: Cernatul de Jos și Cernatul de Sus și este traversat de pârâul Cernat.

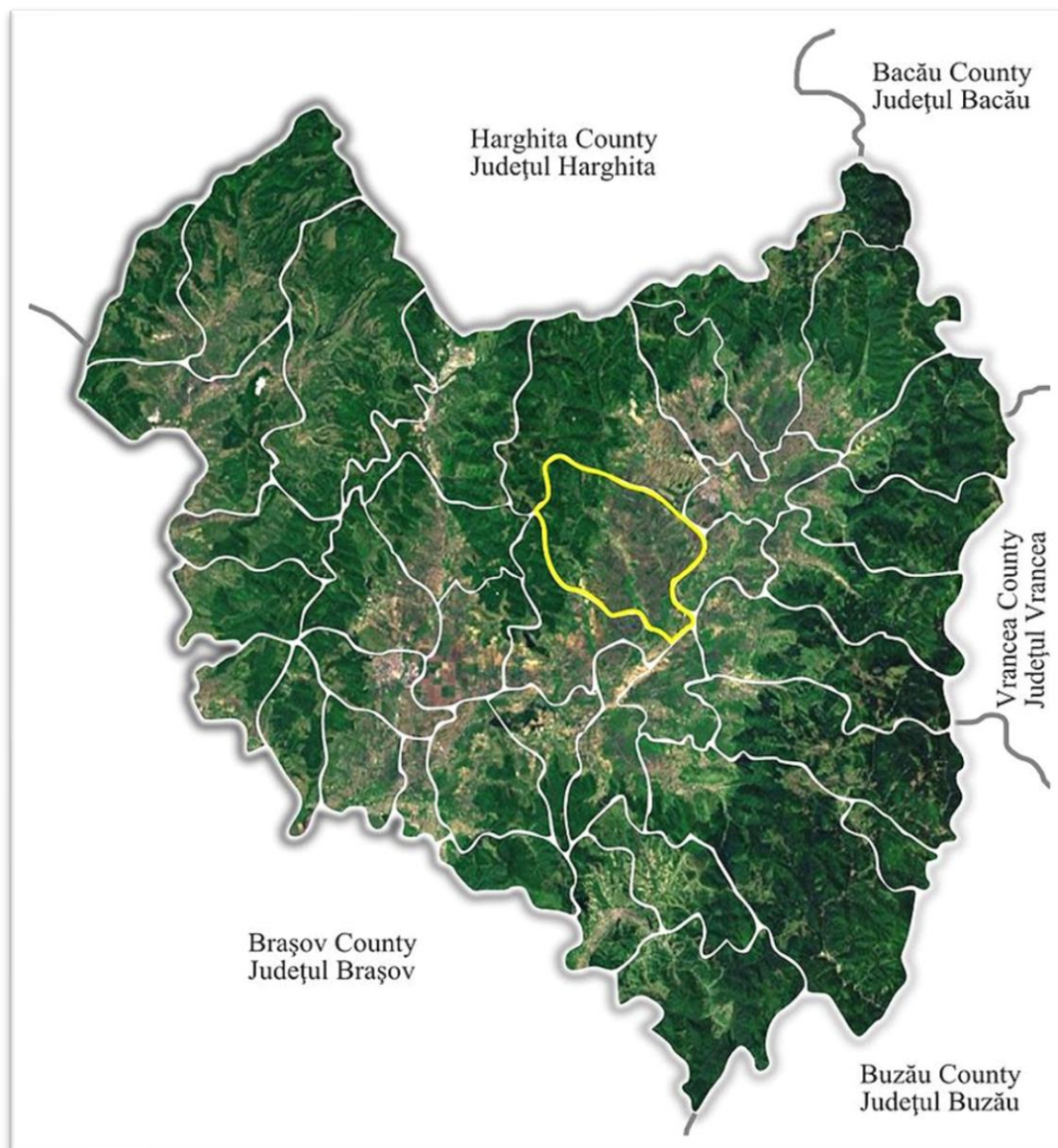
Cernatul este așezată în valea pârâului Cernat, la o distanță de 9 km de municipiul Târgu Secuiesc și de 23 km de municipiul Sfântu Gheorghe, la o înălțime de 563 m. Satul se află la poalele Munții Bodoc (Bodoki hegység), în partea de est. În jurul localității regăsim vârfuri de 770 m (vârful Avas - Avas-tető), de 745 m (creștetul Csere - Csere-ponk), de 784 m (Bod Pál Nyaka), de 885 m (Emberhányás) și de 935 m (vârful Gyertyányos).

Icafalău este unul dintre cele mai vechi sate din județ. Satul se află la poalele Munții Bodoc, la marginea Depresiunii Târgu Secuiesc, la o altitudine de 636 m. Este înconjurată de două vârfuri: vârful Gyertya (784 m) și vârful Cserefark (776 m).

DG CONSULTING

Satul Albiș se află tot pe lângă Masivul Bodoc, în valea pârâului Albiș, la o înălțime de 613 m. În vecinătatea localității există vârfuri de 699 m (vârful Dalnic, sau „Kenyérhegy”), de 756 m („Szenakert”), de 754 m (creștetul Csere) și de 770 m (vârful Avas).

Figura nr. 1: Poziția localității în județul Covasna

Sursa: wikiwand.com

Zona comunei Cernat se caracterizează printr-un climat continental-moderat, cu un topoclimat caracteristic zonelor depresionare. În această zonă, verii sunt calde, cu precipitații relativ bogate, iar iernile reci, cu viscole rare și cu intervale de încălzire, care întrerup continuitatea stratului de zăpadă. Dealurile înconjurătoare constituie o protecție împotriva marilor diferențe de temperatură, astfel regimul termic este normal, cu o temperatură medie anuală de +7°C, media lunii cele mai calde este de 17°C (iulie), iar a lunii cele mai reci -6°C (ianuarie). În perioada de iarnă diferențele de temperatură sunt mai scăzute (7-9 grade) între minim și maxim, pe când vara

diferențele ajung și la 15 grade (cazul lunii august). În zonă există 4 luni cu temperaturi minime medii negative (decembrie-martie) și 2 luni unde temperaturile maxime medii au atins 30 de grade (iulie și august). Cantitatea medie anuală de precipitații este de 576 mm/an, cu maxima în iunie și minima în februarie.

Deci comuna Cernat are o climă temperat-continentală, umedă și răcoroasă specifică zonelor de munte, cu precipitații relativ reduse și temperaturi ușor scăzute în zonele joase, relativ umedă dar mai secetoasă vara și cu puternice inversiuni termice în perioada de iarnă, însoțite adeseori și de ceață.

Tabelul nr. 1: Date climatice al comunei Cernat (Sf. Gheorghe)

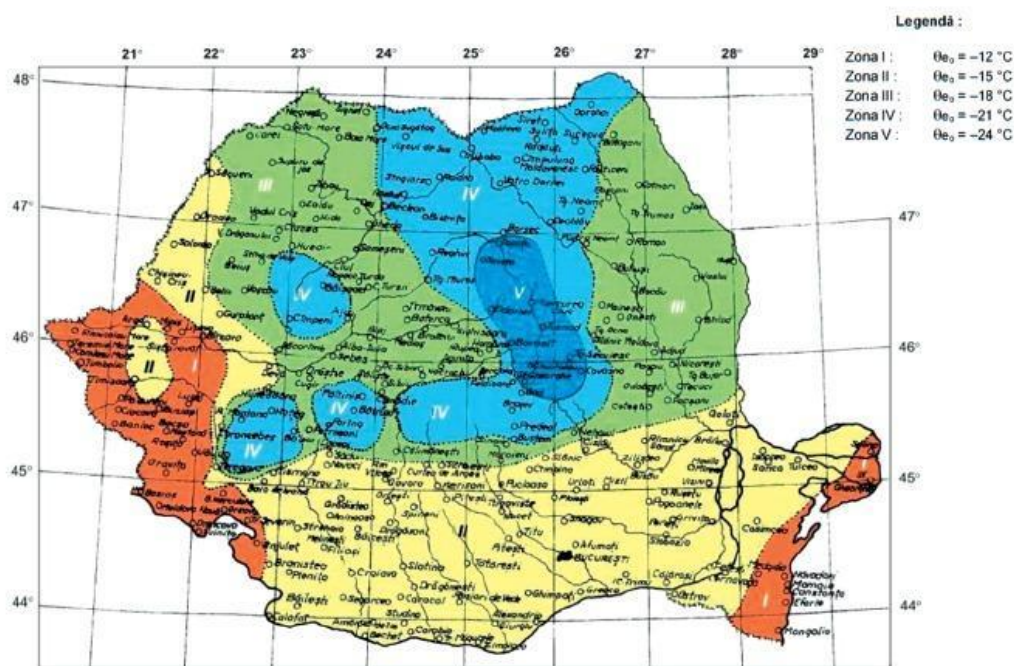
Zona climatică	V
Temperatura exterioară convențională de calcul (t_e)	-24 °C
Temperatura medie în perioada de încălzire (t_{em})	7 °C
Temperatura exterioară medie zilnică aferentă lunii iulie	18,9 °C
Umiditatea relativă a aerului medie lunară (%) multianuală	74,6%
Numărul de grade-zile (N)	4140
Durata perioadei încălzire	235 zile
Zona eoliană	IV
Viteză vântului în localitate	4 m/s
Viteză vântului în afara localității	4 m/s

Surse: SR 1907-1 : 2016, SR 4839, STAS 6648/2, Normativ privind calculul termotehnic al elementelor de construcție ale clădirilor, <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/191259>

Reducerea circulației atmosferice în anotimpul rece (noiembrie – februarie) determină menținerea maselor reci de aer pe fundul depresiunii în care este amplasat comuna Cernat, și instalarea fenomenului de inversiune termică, marcat de apariția minimelor accentuate ale temperaturii.

Vântul dominant iarna este dinspre est iar vara dinspre sud-vest. Conform STAS10101, în privința greutății de referință a stratului de zăpadă ne situăm în zona de 90 daN/mp.

Figura nr. 2 - Zonarea climatică a României pentru perioada de iarnă

Sursa: <https://www.google.ro>

Zonarea climatică a României conform Ordinul nr. 386/2016 pentru modificarea și completarea Reglementării tehnice "Normativ privind calculul termotehnic al elementelor de construcție ale clădirilor", indicativ C 107-2005, aprobată prin Ordinul ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 2.055/2005 SR 1907 -1 este prezentată în Fig.1, comuna Cernat regăsindu-se în zona climatică V, cu o temperatură exterioară convențională de calcul $\Theta_{e0} = -24^{\circ}\text{C}$.

Principalul curs de apă al comunei este pâraul Cernat, afluent de dreapta al Râul Negru, făcând parte din bazinul hidrografic al Oltul.

3.1.1. Riscuri naturale

Riscurile naturale ce pot afecta teritoriul comunei sunt relativ reduse, fiind vorba în primul rând de inundații ocazionale, provocate de ploi torențiale pe văile pâraielor. Pe baza datelor din Planul pentru prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor în bazinul hidrografic Olt suprafețele însemnate din teritoriul administrativ - de-a lungul cursului pâraului Cernat - sunt inundabile cu o probabilitate scăzută.

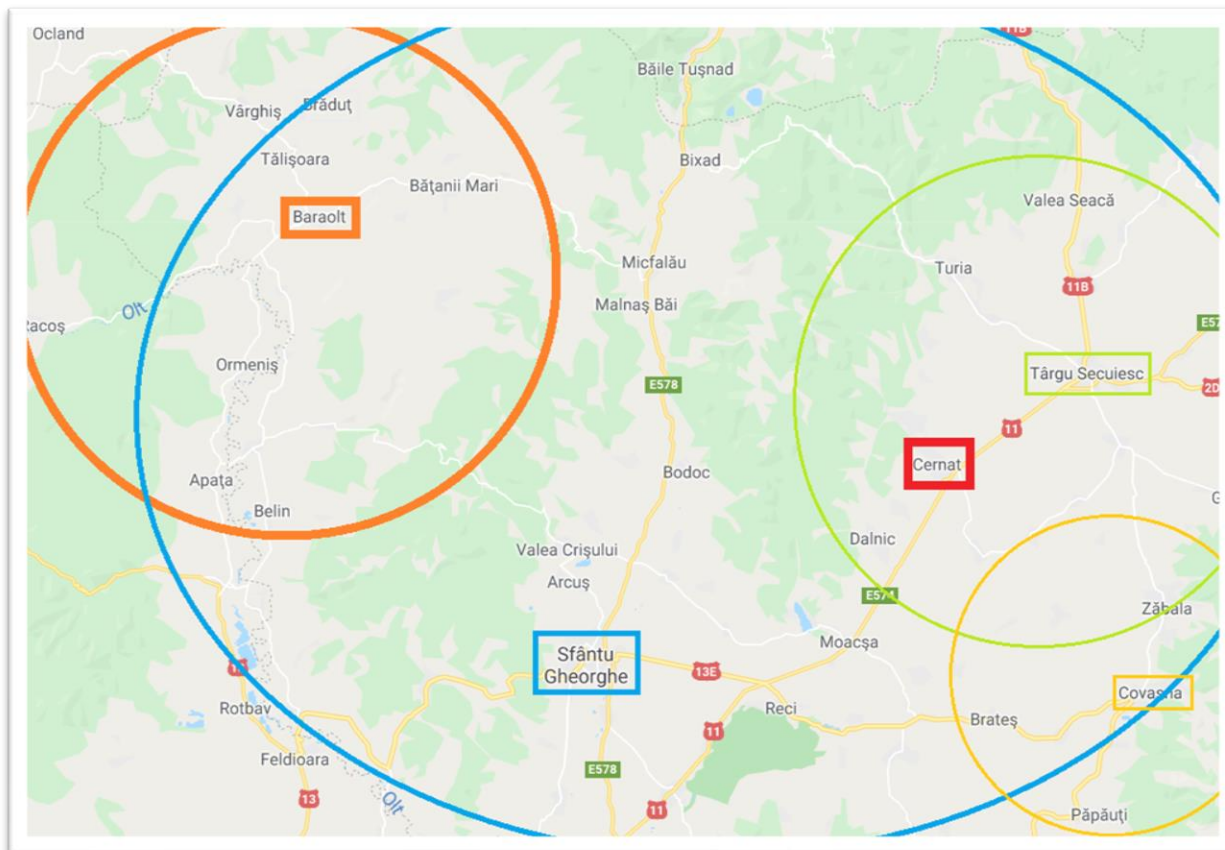
Teritoriul comunei Cernat este relativ puțin expus la riscuri naturale comparând cu alte zone ale județului. Inundabilitățile cu frecvență mai redusă considerăm că nu sunt semnificative pentru strategia de dezvoltare a comunei.

Peste teritoriul administrativ al comunei Cernat nu se află situri de Natura2000.

3.1.2. Relații în teritoriu

Administrativ, teritoriul comunei este delimitat de comuna Dalnic spre vest, comuna Moacsa spre sud, comuna Turia spre nord și nord-vest, respectiv comuna Catalina spre est.

Figura nr. 3: Zone de influență orășenești în județul Covasna

Sursa: redactare proprie pe baza maps.google.com

Dat fiind situarea geo-morfologică a comunei în partea centrală a depresiunii Târgu Secuiesc, relațiile de circulație se deschid în această direcție, spre sud, sud-vest, și nord, nord-est.

Comuna Cernat face parte din cele 40 de comune ale județului Covasna, cuprinzând satul reședință Cernat și satele aparținătoare Icafalău și Albiș. Distanța de la Cernat până la municipiul Sf. Gheorghe (pe șosea) este de 28 km (prin DN11 și DN13E), iar până la orașul Târgu Secuiesc (centru zonal în al cărei zonă de influență se află) de 10 km pe DN11, distanțele se referă la centrul localităților. Comuna este legată de satul Mărcușa (comuna Catalina) de către drumul județean DJ121F.

Relația rutieră principală către teritoriul înconjurător și către cel mai îndepărtat este reprezentată deci de DN11 (Brașov - Bacău). Relațiile de comunicare cu teritoriul înconjurător sunt satisfăcătoare în ce privește legăturile către orașele din județ.

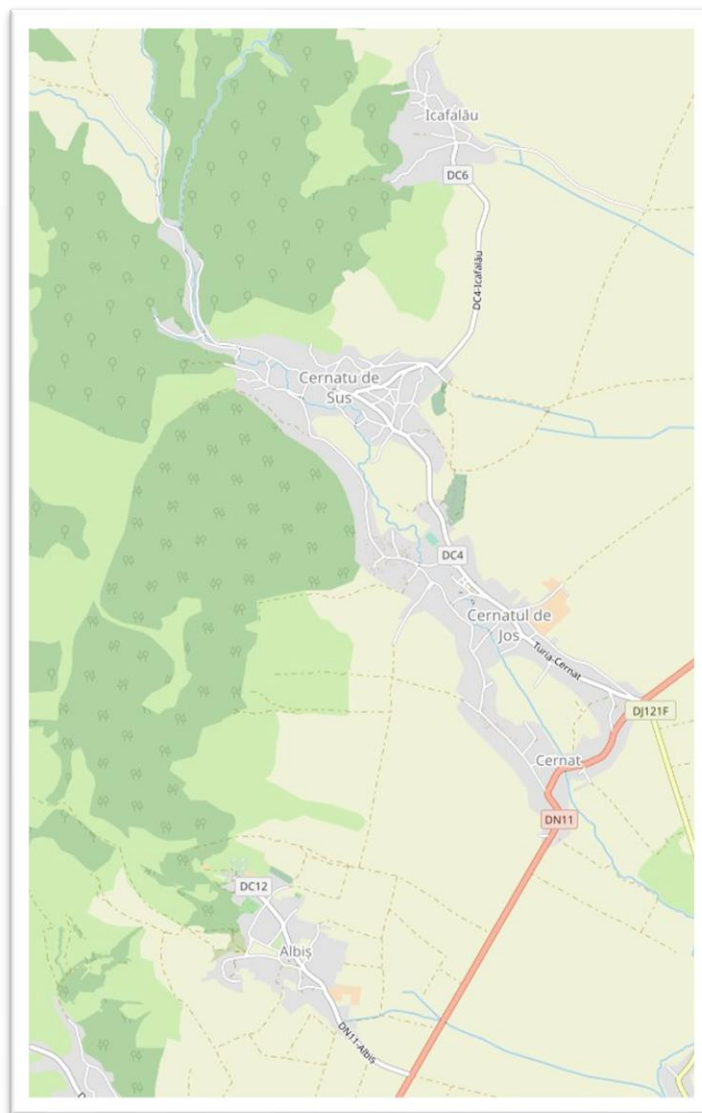
DG CONSULTING

3.2. Rețeaua stradală

3.2.1. Infrastructura rutieră

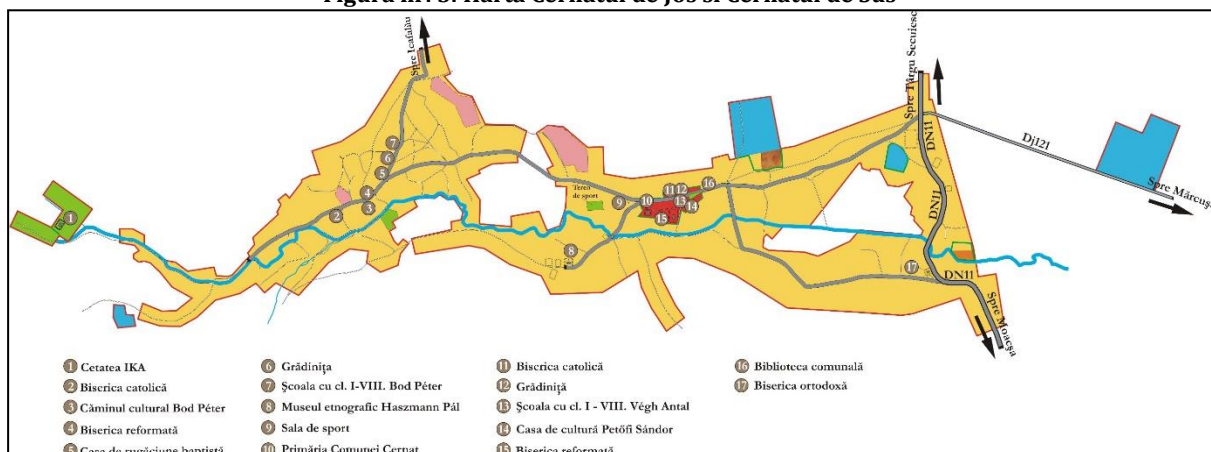
Accesibilitatea localităților din comuna Cernat între ele este asigurată deci prin drumurile comunale DC4 (Cernat), DC6 (Icafalău) și DC12 (Albiș), pe distanțe relativ scurte. Starea drumurilor și străzilor în interiorul localităților este satisfăcătoare, dar o mare parte a drumurilor nu este prevăzută cu asfalt (mai ales în satele Albiș și Icafalău).

Figura nr. 4: Poziția satele componente al comunei Cernat și infrastructura rutieră în comuna

Sursa: openstreetmap.org

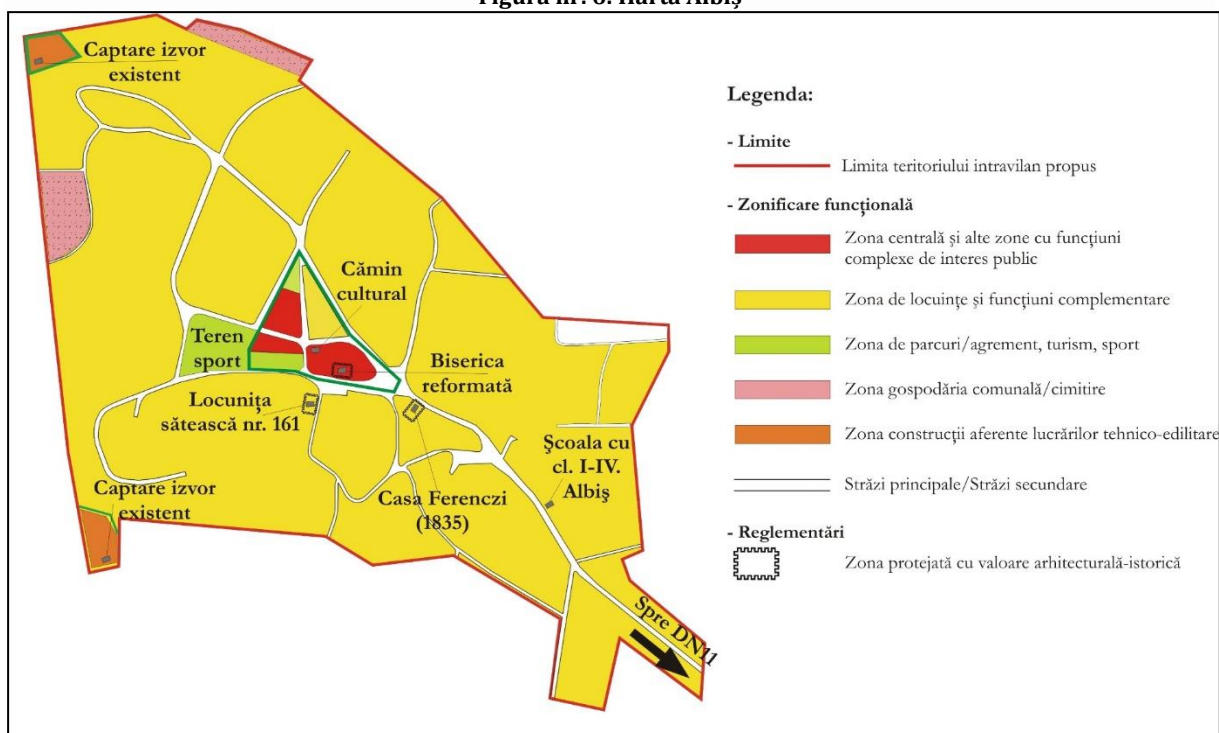
Figura nr. 5: Harta Cernatul de Jos si Cernatul de Sus

Sursa: PUG

Localitatea Albiș se află la o distanță de cca. 7,2 km spre sud de Cernat, prin DN11 și DC12. Satul Icafalău este accesibil pe DC4 și DC6, distanța centrul comunei fiind de cca. 6 km, iar lungimea satului Cernat (Cernatul de Jos și Cernatul de Sus practic cele două localități sunt contopite teritorial) de la DN11 este cca. 6 km. Aceste căi de acces rutier sunt modernizate, starea acestora fiind în general bună.

Figura nr. 6: Harta Albiș

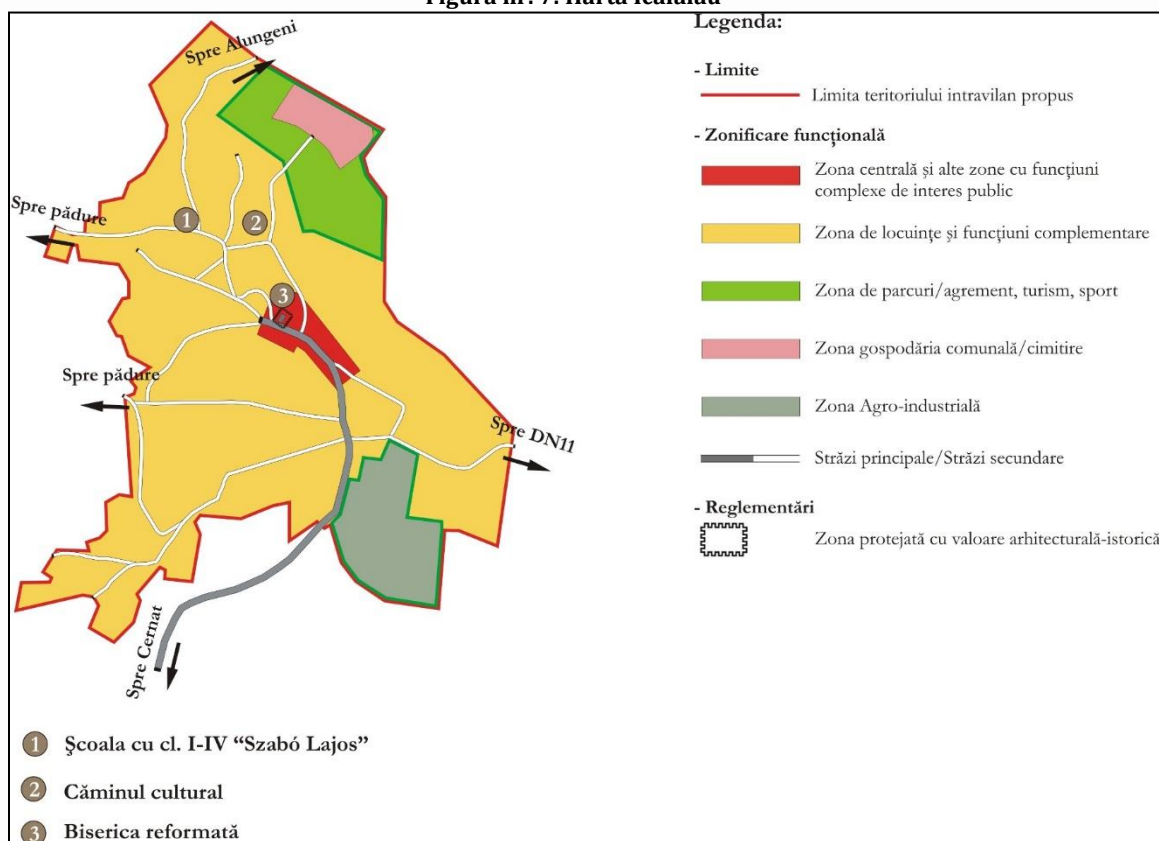
Sursa: PUG

Comuna este legată cu Turia de către drumul comunal DC4 care momentan este proces de modernizare.

Localitatea Cernat beneficiază de mai multe categorii de drumuri. Drumul național (DN 11) de 11,9 km este în stare bună, fiind întreținută permanent. Acesta constituie principala cale de legătură cu zonele învecinate, în special cu cele două municipii din județ: Târgu Secuiesc și Sfântu Gheorghe, respectiv cu reședința județului Brașov, aceasta fiind una dintre principalele rute de legătură între Transilvania și Moldova. Drumul județean (DJ 121) de 3 km a fost reabilitat recent, acesta intersectându-se cu DN 11 face legătura între satul Cernat și satul Mărcușa.

Drumul comunal (DC 4) de 10,6 km în satul Cernat este în stare bună, la momentul de față este în desfășurare asfaltarea completă al acestuia în partea care duce spre Turia. Drumul comunal de 1,8 km (DC12) care se duce spre Albiș este asfaltat. Partea pietruită a drumurilor comunale se află în stare nesatisfăcătoare. La fel străzile, care se ramifică din drumul comunal, și care nu sunt asfaltate, se află într-o stare nesatisfăcătoare. Pe timp de vară praful, iar pe timp de iarnă noroiul creează disconfort pentru localnici.

Figura nr. 7: Harta Icafalău

Sursa: PUG

În afară de drumurile menționate există drumuri forestiere sau de exploatare, nemodernizare, de interes local, prin care sunt accesibile zonele din teritoriul administrativ. Drumurile agricole sunt drumuri de pământ, care nu au fost modernizate niciodată și a căror stare, mai ales în perioadele cu precipitații, este foarte proastă. Drumurile forestiere se află în proprietatea Regiei Naționale a Pădurilor. Starea acestor drumuri este neacceptabilă și necesită reparații, însă nefiind

în proprietatea consiliului local, comuna nu poate efectua lucrări de reabilitare pe aceste categorii de drumuri.

Lungimea trotuarelor este de aproximativ 7200 m.

Tabelul nr. 2: Situația drumurilor în comuna (km)

Denumire stradă	Lungime (m) (pe raza teritoriul comunei)	din care modernizat (m) (asfaltat)	Nepavat (proporție) (%)
DN11	9500	9500	0
DJ121F	2000	2000	0
DC, din care:	14 858	8358 (12 458)	57 (84)
DC4	8800	4700 (până la sfârșitul 2020: 8800)	53 (până la sfârșitul 2020: 0)
DC4A	1858	1858	0
DC6	1800	0	100
DC12	2400	1800	25
Străzi comunale	21 682	7353	66
Drumuri agricole	circa 125 km.	0	100
Drumuri forestiere	circa 37 km.	0	100

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor locale (PUG)

Starea străzilor este variabilă - unele greu accesibile cu autovehicule pe tot parcursul anului, altele trecând fără podețe peste cursuri de apă sau rigole). Unele străzi de acces local nu au un profil transversal corespunzător standardelor (lățime redusă) unele prezentând și pante accentuate, sau neavând rigole de colectare a apelor pluviale și lipsesc și poduri/podețe de trecere peste cursurile de apă. Un aspect negativ îl constituie lipsa trotuarelor pe multe tronsoane, precum și nerezolvarea scurgerii apelor meteorice.

În comună nu există multe intersecții majore, semnificative, în afara celor de legătură din drumul național (DN11) Cernat (DC4), respectiv către Albiș (DC12). Acestea nu sunt încă aglomerate, dar datorită configurației cu potențial pericol, necesitând măsuri de reducere a riscurilor. Traficul de tranzit prin DN11 este semnificativ.

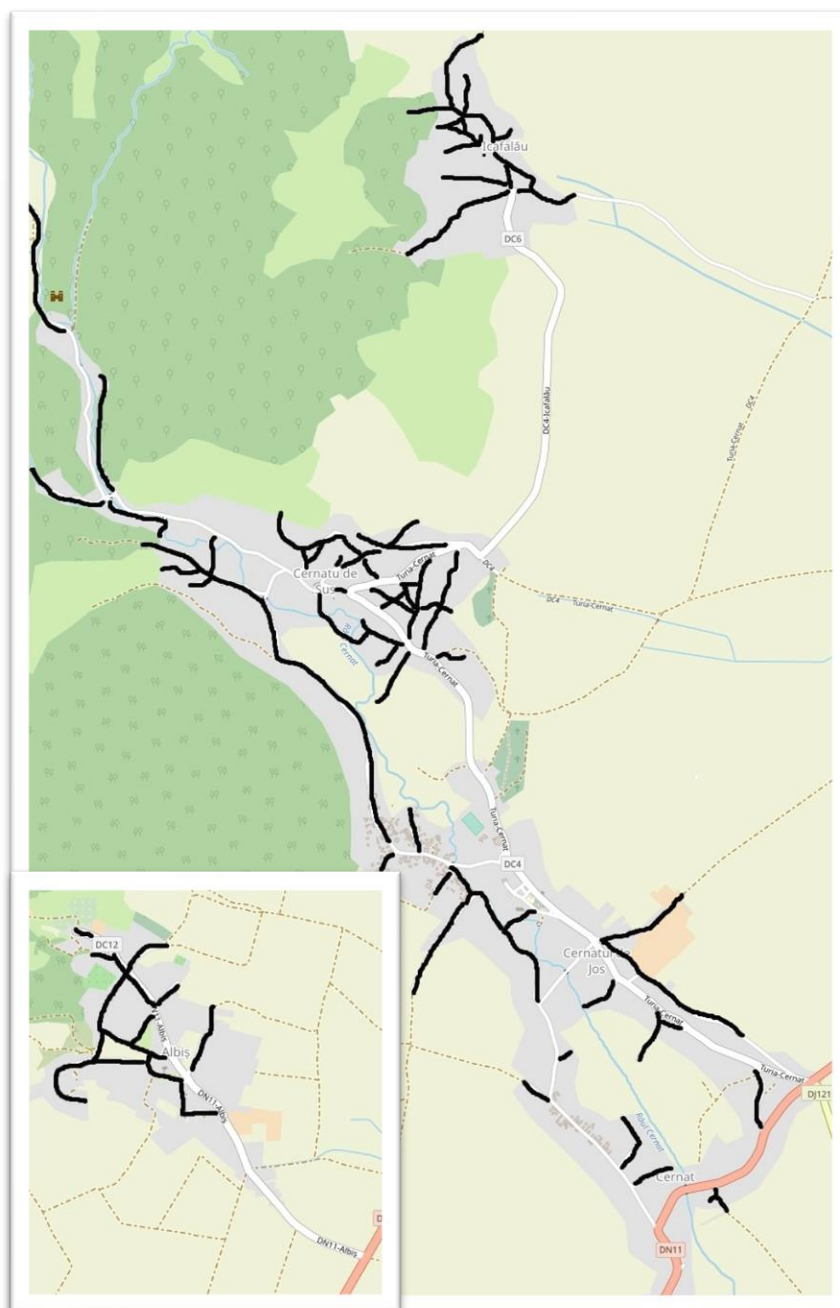
Pe teritoriul comunei există 10 poduri:

- Podul din lemn cu grinzi de fier „str. Fúzi”; în curs de reabilitare: va fi înlocuit printr-un pod de beton
- Pod din lemne “Tóth Árpád”;
- Pod din lemne “Dancs Lajos”;
- Pod din lemne “Réti László”;
- Pod din piatră cu boltă “Str. Muzeu”;
- Pod din piatră și beton “Paphid”;

- Pod din piatră și beton “Bartafalva”;
- Pod din piatră și beton “Torok”;
- Pod din piatră și beton “Remete”.
- Pod DN11

Drumul național DN11 traversează pârâul Cernat pe un pod din beton, armat cu infrastructurile din zidărie de piatră și parapet din beton, cu o lungime de 13,80 m. Podul a fost construit în anul 1949. Principala problemă reprezintă faptul că podul nu permite scurgerea unui debit mai mare de apă.

Figura nr. 8: Situația străzilor neasfaltate în comuna Cernat (redactare proprie, openstreetmap.org)

DG CONSULTING

3.2.2. Transport public

Curse de autobuz

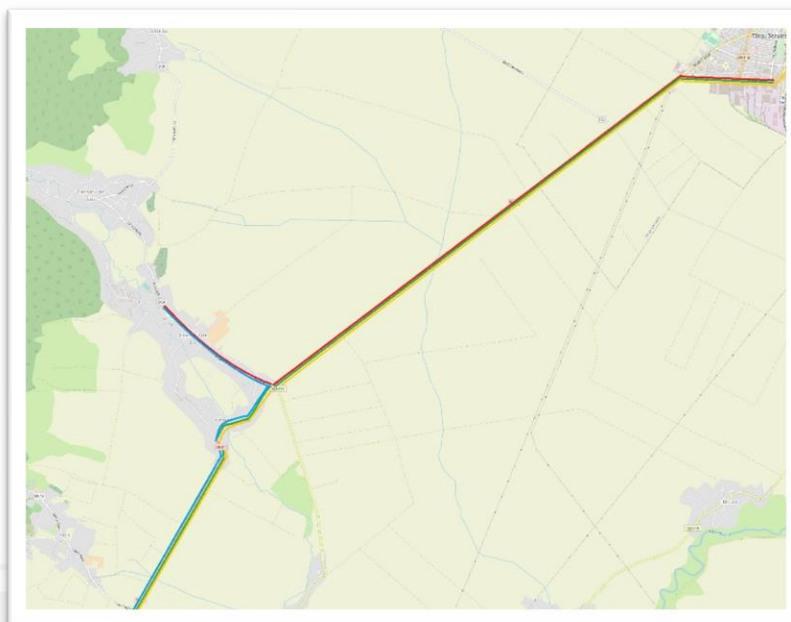
Pe teritoriul comunei Cernat nu există transport în comun intra comunal. Transportul persoanelor se desfășoară pe cont propriu cu vehicule personale ca de exemplu autoturism, bicicletă, căruță, etc. Spre orașele transportul în comun este asigurat de autobuzele societăților particulare (către Târgu Secuiesc și Sfîntu Gheorghe). Pe lângă acestea este asigurată transportarea locuitorilor la zona industrială de procesare a lemnului în comuna Reci. Autobuzele au locuri de oprire în centrele localităților, pe traseul străzilor principale. Deplasările în comună nu justifică existența transportului în comun intra comunal.

Tabelul nr. 3: Curse de autobuz

A Localitatea/ autogara	B Loc. intermed	C Localitatea/ autogara	Program circulație		Zilele de circulație
			Dus	Întors	
			Plecare	Plecare	
Cernat		Tg. Secuiesc	5:30	-	1,2,3,4,5
			-	15:00	1,2,3,4,5
Tg. Secuiesc	Cernat	Sf. Gheorghe	7:30	12:30	1,2,3,4,5
Cernat		Reci(Schweighoffe r)	6:10	19:30	1,2,3,4,5
Sf. Gheorghe	Cernat	Brețcu	6:15	8:00	1,2,3,4,5
Sf. Gheorghe	Cernat	Brețcu	8:50	9:30	1,2,3,4,5
Sf. Gheorghe	Cernat	Brețcu	10:45	11:30	1,2,3,4,5
Sf. Gheorghe	Cernat	Brețcu	15:30	16:30	1,2,3,4,5
Sf. Gheorghe	Cernat	Brețcu	17:45	18:30	1,2,3,4,5

Sursa: date locale

Figura nr. 9 - Traseele curselor de autobuz care asigură legătura dintre localități

Sursa: redactare proprie

www.dgroupconsulting.ro

Pe drumul național există două stații de autobuz, iar pe teritoriul comunei sunt șapte stații: 3 în Cernatul de Sus, 3 în Cernatul de Jos, 1 în satul Icafalău. Locuitorii satului Albiș dispun de o singură stație de autobuz, pe drumul național DN11.

Traficul feroviar

Cea mai apropiată stație de cale ferată se află la 10 km distanță de comună, în municipiul Târgu Secuiesc.

3.3. Utilizarea teritoriului

Situația teritoriului administrativ și al folosinței terenurilor din comună se prezintă astfel:

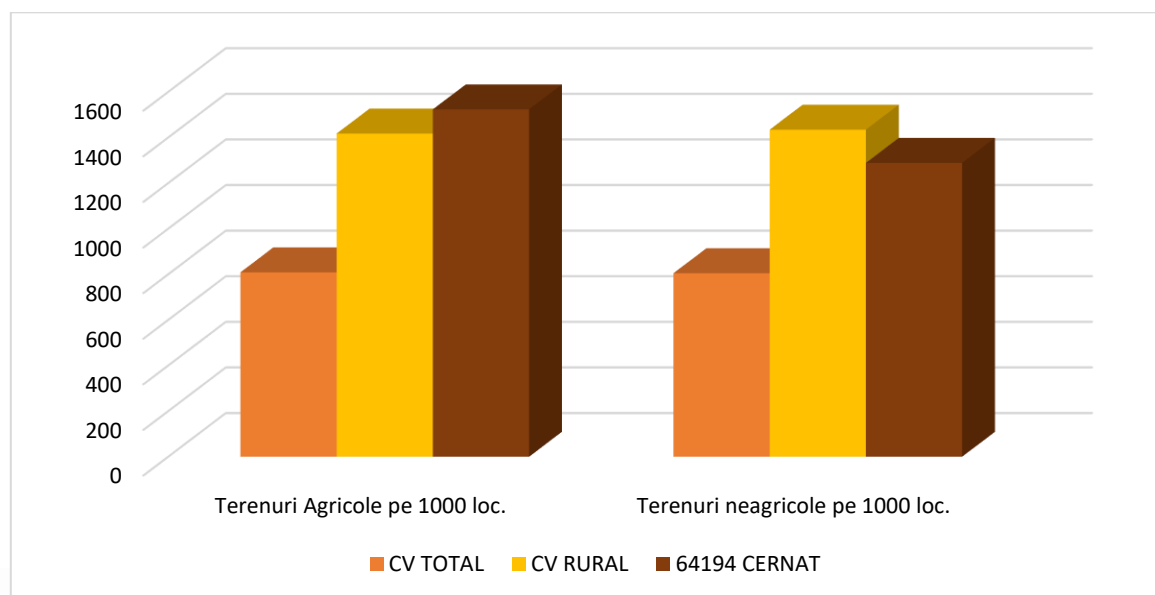
Tabelul nr. 4

Categoria de folosință	Suprafața (în ha)	%
Teritoriul administrativ	10.609	100,00
Teren agricol – TOTAL, din care:	6253	58,94
Arabil	3767	-
Pășune	1582	-
Fâneță	868	-
Livezi	36	-
Păduri	3815	35,96
Ape	54	0,51
Drumuri	126	1,19
Curți – construcții	361	3,40

Sursa: PUG Cernat (1999)

În prezent, intravilanul comunei cuprinde 661,4 ha, din care localitatea Cernat 473,4 ha, Albiș 124 ha, Icafalău 64 ha. (Sursa: PUG, 1999).

Grafic nr. 1: Suprafața fondului funciar după modul de folosință (hectare/1000 locuitori)

Sursa: redactare proprie pe baza datelor INS

În cadrul localităților din comuna Cernat se regăsesc următoarele zone funcționale (sursa: PUG):

- Zona de locuit, locuințe individuale și locuințe colective, care ocupă majoritatea suprafețelor intravilane, constând preponderent din gospodării individuale, cu case de locuit unifamiliale, marea majoritate având regimul de înălțime parter. Multe case sunt construite în stil tradițional, prezentând caracteristici particulare zonei.
- Dotari administrative ocupă o suprafață mai redusă, dar de importanță mare. Construcțiile din această zonă sunt în general de dimensiuni mari și de importanță majoră (administrație publică, dotări de cult, cultură, comerț, învățământ etc.)
- Zona turistică
- Zonele de sport absolut necesare vieții cotidiene au fost insuficiente în trecut, motiv pentru care s-a propus dezvoltarea acestora. Sunt incluse și zonele destinate activităților de turism - individual sau colectiv / public - reprezentând suprafețe semnificative, în consens cu condițiile naturale existente, și a căror dezvoltare accentuată se prevede în continuare.
- Clădiri cu caracter de mică industrie cuprinde zone de activități economice de tip industrial și de tip agro-zootehnic. În general s-a evitat crearea unor zone separate pentru fiecare tip de activitate pentru a se evita disfuncțiunile ce se pot crea, precum și pentru a se respecta prevederile normelor în vigoare. O atenție deosebită se va acorda potențialelor surse de poluare, în special unitățile de prelucrare a lemnului, gatere, nepermițându-se depășirea limitelor zonei stabilite și a zonei de protecție contra

poluării sonore a aerului etc. cu accent deosebit în porțiunile de învecinare cu zone destinate turismului și agrementului.

- Zona agro-zootehnică
- Zona agro - industrială
- Zona aferentă lucrărilor tehnico-edilitare se compune din trupuri izolate, care se impun datorită condițiilor tehnologice specifice, respectând normele de protecție sanitară, evitând astfel orice posibilitate de poluare.
- Zona cimitire și amenajări specifice cuprind cele două subzone distincte, cu amplasamente diferite.

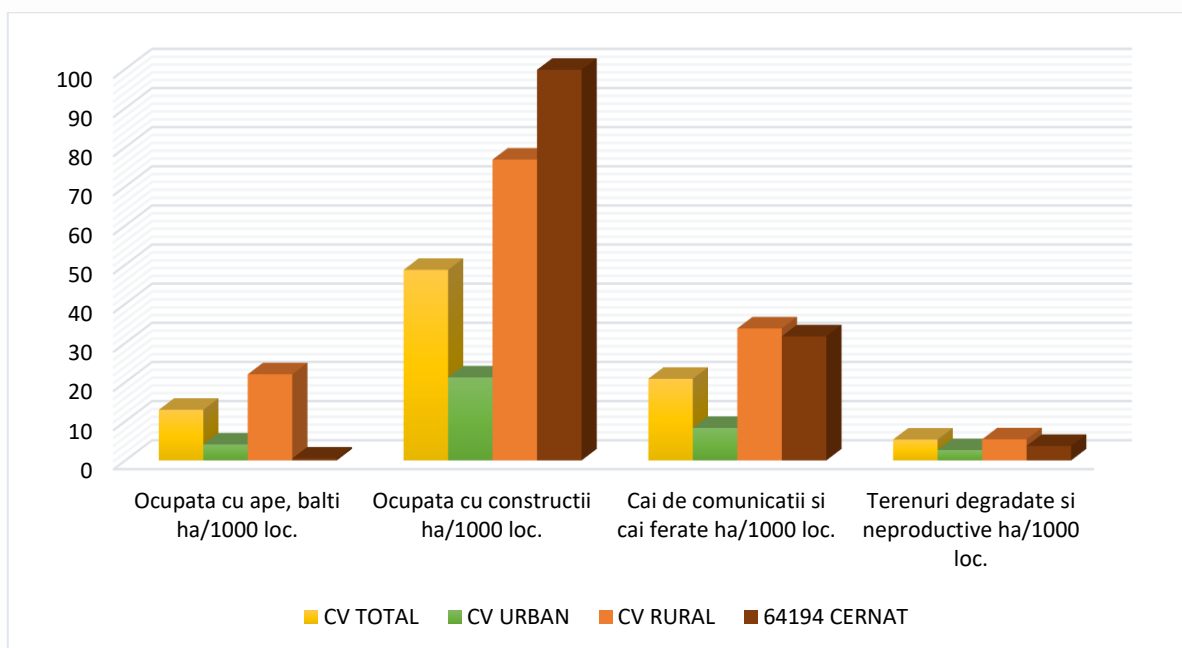
Următoarele date sunt colectate de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) și sunt derivate din baza de date INS Tempo-Online (AGR101B - tabel de date). Datele privind utilizarea terenurilor se referă la 2014, dat fiind că datele nu au mai fost actualizate până la finalizarea inventarului cadastral.

Tabelul nr. 5: Utilizarea teritoriului în comuna, 2014, km²

	Zonă (km²)	Procent (%)
Zonă administrativă totală	114,4	100,0%
teren arabil	47,1	41,2%
alt teren agricol (ex. pășune, livadă)	14,9	13,0%
teren forestier	46,9	41,0%
terenuri non agricole (ex. teren pe care s-a construit, drumuri, străzi, râu)	5,5	4,8%

Sursa: portalul de date statistice transilvan Erdélystat (Erdélystat.ro)

Grafic nr. 2: Terenuri neagricole la o mie de persoane în Cernat și în județ în 2018, hectare

Sursa: redactare proprie pe baza datelor INS

3.4. Locuințe

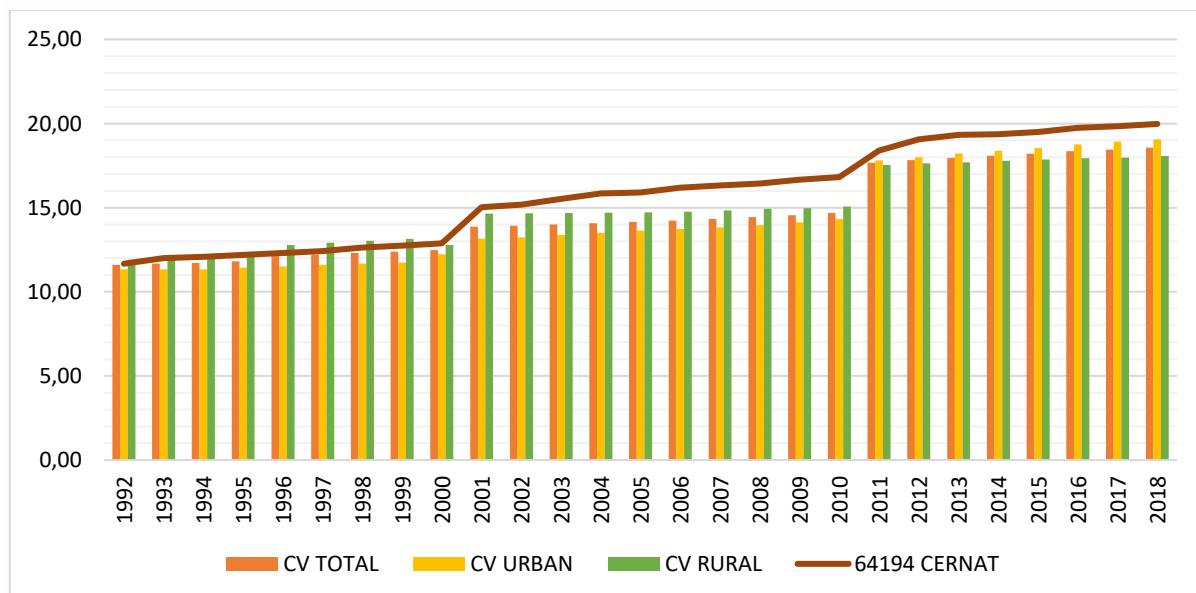
Fondul construit al comunei se compune dintr-un total de 1837 locuințe, la care se adaugă clădirile cu alte funcțiuni, menționate anterior. Starea acestora este variată, în general medie-bună.

În comuna Cernat conform datelor statistice, la nivelul anului 2018, suprafața totală locuibilă este în suprafață de 80.571 m² pentru cele 1837 locuințe (cu o suprafață medie utilă de 43,86 m² pentru locuințe).

Zona de locuințe care ocupă majoritatea suprafeței din intravilan, constând preponderent din gospodării individuale, cu case de locuit unifamiliale, marea majoritate având regimul de înălțime parter. În zona centrale a localităților Cernat s-au realizat și locuințe colective (blocuri și case colective ANL). Multe case sunt construite în stil tradițional, prezentând caracteristici particulare zonei. Casele de locuit executate mai recent nu mai păstrează în toate cazurile tradiția zonei din punct de vedere arhitectonic.

Următorul grafic prezintă **evoluția suprafeței locuibile** în comuna Cernat și în comune din județul Covasna, și se poate observa ca cifrele înregistrează o creștere lentă dar permanentă în cele aproape trei decenii, în anul 2018 ajungând la valoarea de 19,98 de metri pătrați pe locuitor.

Grafic nr. 3: Evoluția suprafeței locuibile în Cernat și în județul Covasna pe locuitor 1992-2018, metri pătrați arie desfășurată

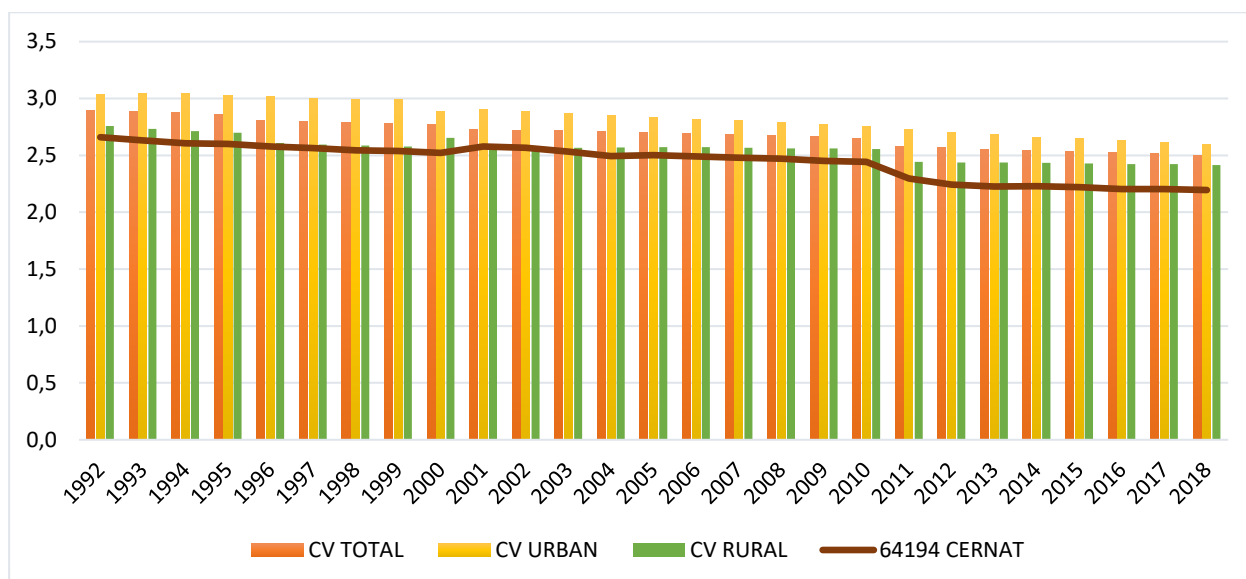

Sursa: redactare proprie pe baza datelor INS

Conform următorului grafic **numărului locuitorilor pe locuințe** în comuna Cernat în perioada dintre anii 1992 și 2018.

DG CONSULTING

Grafic nr. 4: Evoluția numărului locuitorilor pe locuințe, Cernat, Covasna urban și rural, 1992-2018

Sursa: redactare proprie pe baza datelor INS

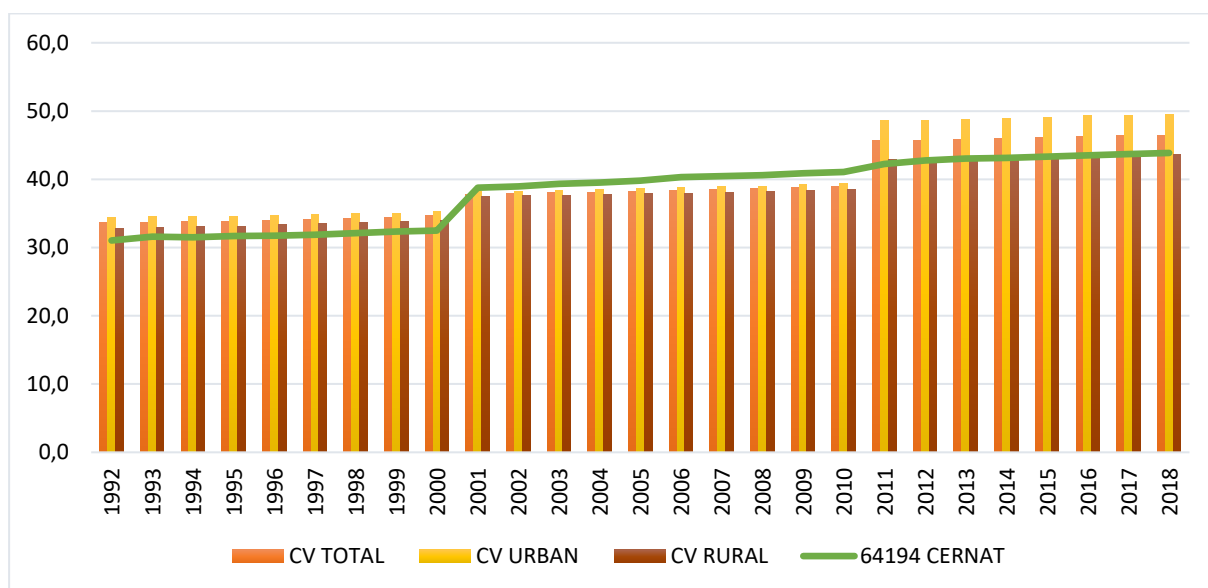
Tabelul nr. 6: Nr. locuințelor

	1992	2002	2011	2017
Nr. locuințe	1 611	1 612	1 772	1 834
Schimbări față de ultimele date (%)		0,1%	9,9%	3,5%

Sursa: portalul de date statistice transilvan Erdélystat (Erdelystat.ro)

În privința asigurării cu locuințe și dotarea acestora, situația este acceptabilă, starea actuală fiind puțin sub nivelul mediu pe județ; în anul 2017 în comuna Cernat au existat în total 1837 de locuințe - acesta însemnând o medie de 2,2 persoane pe unitate de locuit. Suprafața locuibilă în comună, din anul 1992 până în anul 2018 a crescut de la 50000 mp la 80571 mp - adică 19,98 mp/persoană, ceea ce reprezintă un raport peste nivelul mediu.

Grafic nr. 5: Evoluția suprafața medie pe locuințe, Cernat, CV urban și rural, județul Covasna, 1992-2018, metri pătrați arie desfășurată

Sursa: redactare proprie pe baza datelor INS

Tabelul nr. 7: Dotarea locuințelor

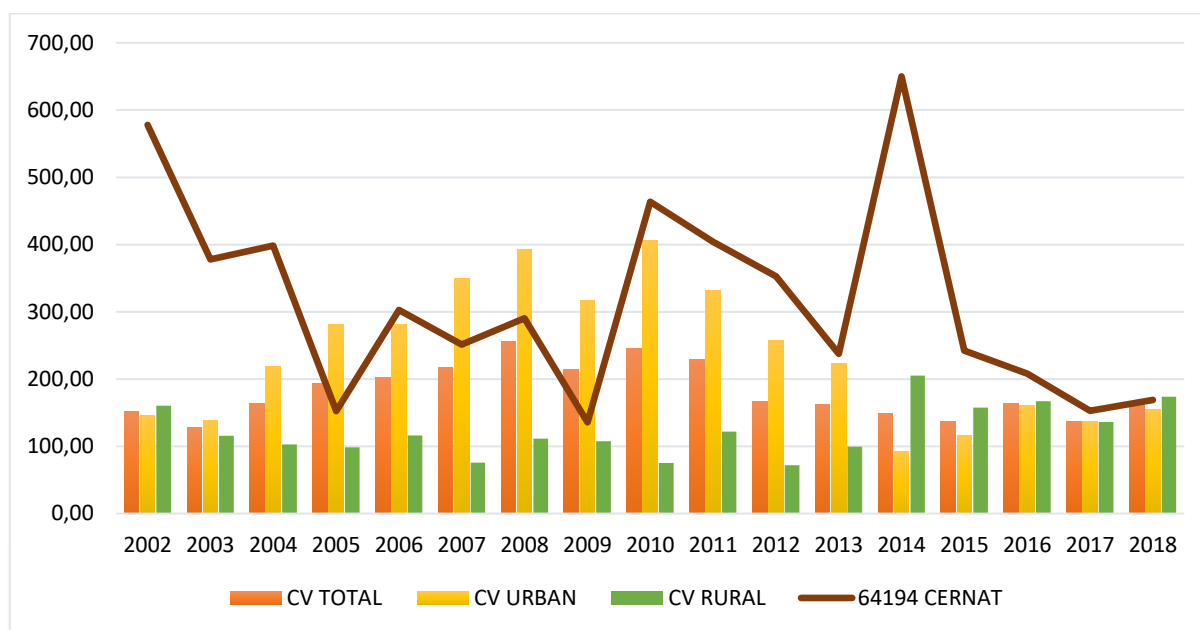
	Nr. locuințe	Raport față de toate locuințele (%)
Racordat la electricitate	1 237	70,2%
Racordat la rețea de apă potabilă	753	42,7%
Racordat la canalizare	588	33,4%
Cu bucătărie	1 212	68,7%
Cu baie	570	32,3%

Sursa: portalul de date statistice transilvan Erdélystat (Erdelystat.ro), Recensământ 2011

Formarea eliberării a **autorizațiilor de construire pentru clădiri rezidențiale** pentru comuna Cernat, respectiv dezvoltarea acestora poate fi vizualizat pe următorul grafic combinat în conformitate cu cifrele județului Covasna. Se conturează fluctuația autorizațiilor de construire, cele mai multe fiind eliberate în anul 2018. Activitatea de construire - reînnoire a fondului construit existent - poate fi caracterizată în general și prin numărul autorizațiilor de construire eliberate anual.

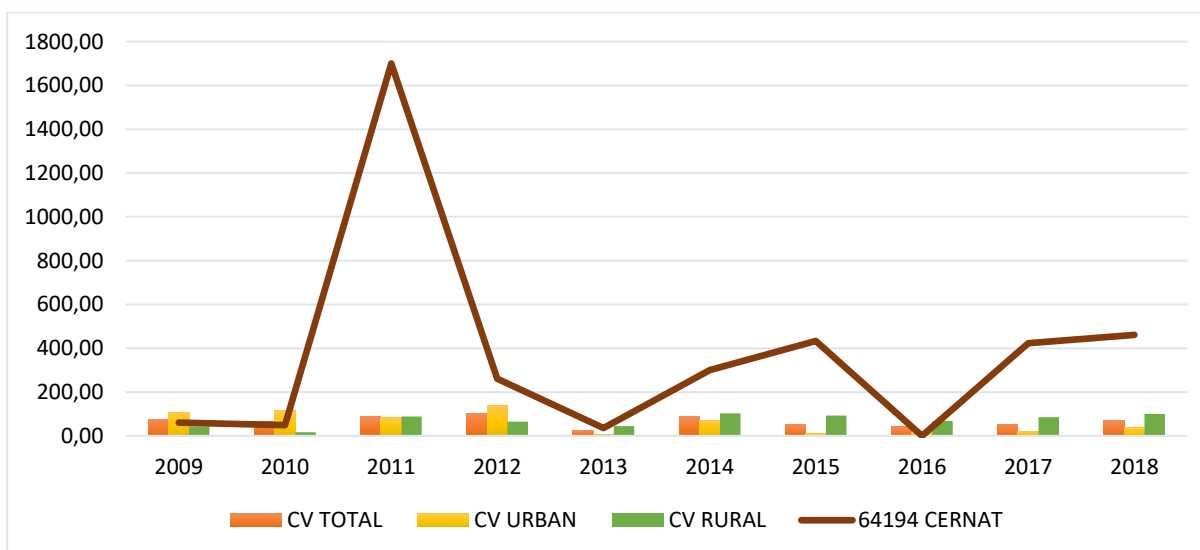

Grafic nr. 6: Schimbări la autorizații de construire pe clădiri rezidențiale (autorizații eliberate pe suprafața mp de construire la 1000 de persoane), Cernat, Județul Covasna, 2002-2018

Sursa: redactare proprie pe baza datelor INS

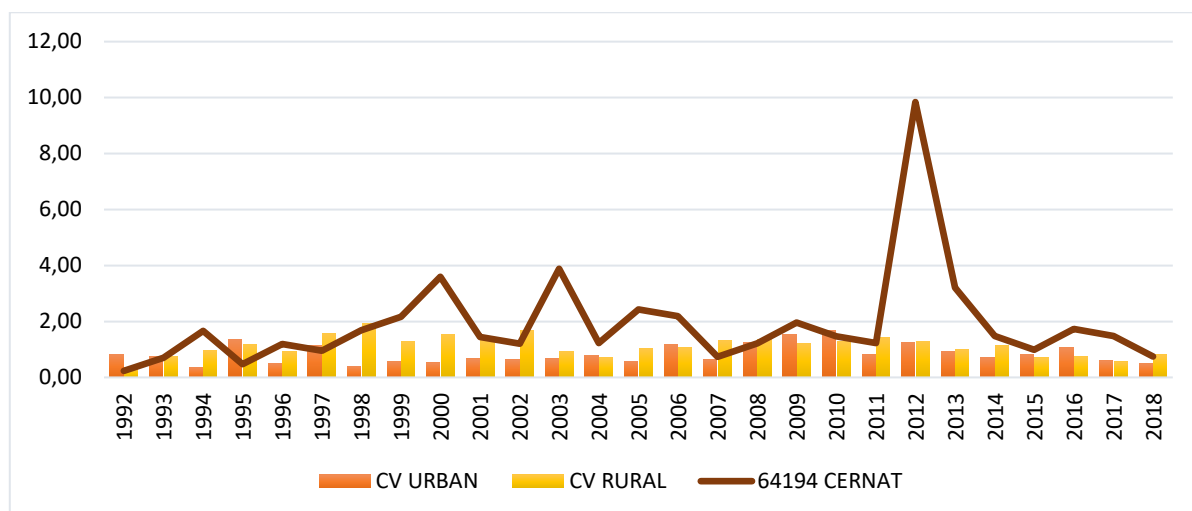
Grafic nr. 7: Schimbări la autorizații de construire pe clădiri Nerezidențiale (autorizații eliberate pe suprafața de construire la 1000 de persoane), Cernat, Județul Covasna, 2009-2018

Sursa: redactare proprie pe baza datelor INS

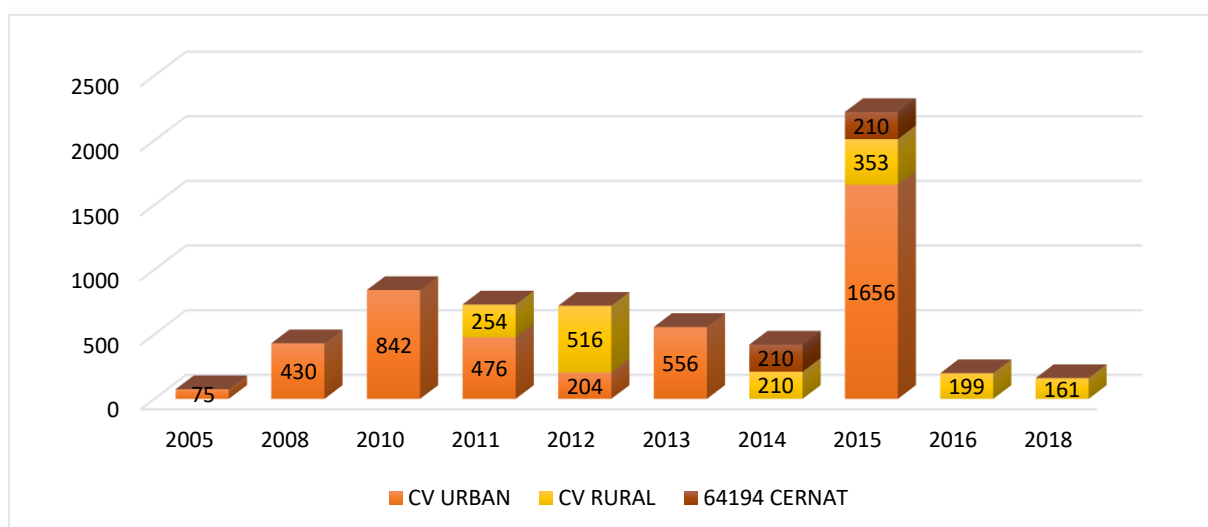
În paralel cu autorizațiile de construire eliberate am făcut și un calcul cu privire la evoluția numărului **locuințelor terminate**. Graficul de mai jos arată că cele mai multe locuințe construite s-au realizat în perioada dintre anii 2000-2004, 2012-2013. Cu excepția anului 2012 (când a fost terminat blocul ANL) în ultime 10 ani anual sunt terminate în jur de 6 unități de locuit per comună.

Grafic nr. 8: Locuințe terminate pe 1000 locuitori, Cernat, 1992-2018

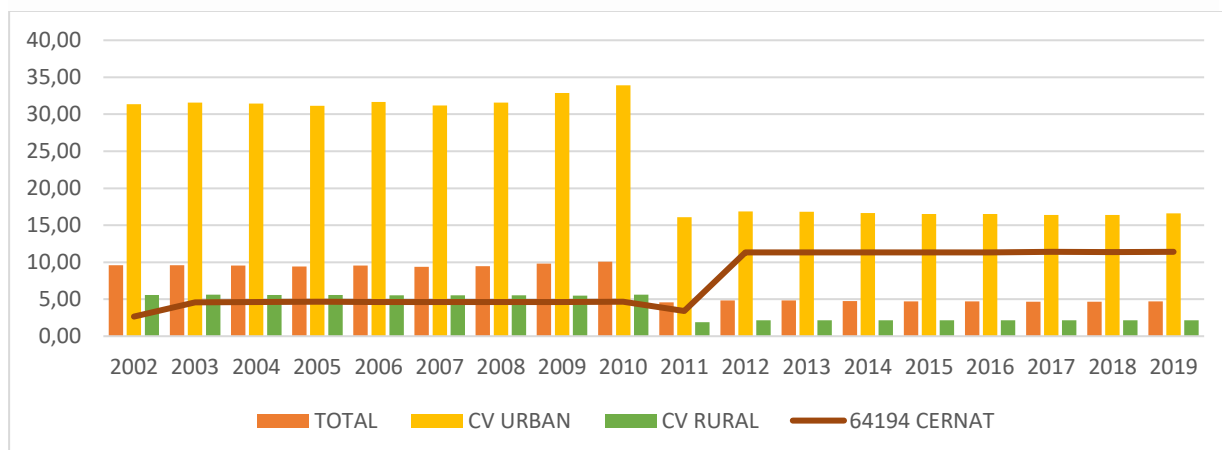
Sursa: redactare proprie pe baza datelor INS

Grafic nr. 9: Autorizații de construire eliberate pentru clădiri administrative - Metri pătrați suprafața utilă

Sursa: redactare proprie pe baza datelor INS

Grafic nr. 10: Evoluția numărului locuințelor în proprietatea publică, Cernat, Covasna urban și rural, 2002-2019 (pe mii de locuitori)

3.5. Infrastructura tehnico-edilitară

3.5.1. Alimentarea cu apă

Localitățile comune Cernat dispun de alimentare cu apă centralizată și un sistem centralizat de canalizare menajeră dar în comuna nu există rețea centralizată de canalizare pluvială.

În Cernatul de Sus și Cernatul de Jos există rețele de alimentare cu apă potabilă, aceste localități fiind acoperite într-o proporție de aproximativ 80%, însă în satele aparținătoare ori nu este, ori este parțial rezolvată alimentarea populației cu apă potabilă din rețele.

În Cernatul de Sus și Cernatul de Jos majoritatea gospodăriilor sunt alimentate cu apă potabilă din rețea și din fântâni. Apa se obține din două grupuri de puțuri forate. În anul 2000 a fost reabilitat un puț de captare și s-a construit stația de tratare a apei. Din acest puț apa este pompată în rețea, în stația de tratare a apei și apoi într-un rezervor de 100 mc. După darea în funcțiune a sistemului s-a constatat, că apa nu se încadrează în parametrii de potabilitate. Sursele naturale de alimentare cu apă al satului Cernat prezintă o situație nesatisfăcătoare, stratul de apă fiind poluat cu nitrați în proporție de 55%, acest procent depășind limita admisibilă. Nici apele din fântânile satului nu îndeplinesc condițiile de potabilitate. În zonele superioare, în Cernatul de Sus stratul freatic este slab alimentat, în perioadele secetoase dispare apa din fântâni.

În satul Albiș există trei rețele de apă, realizate de către locuitorii satului în anii '80 și alimentate din izvoare, dar la aceste rețele sunt racordate numai o parte mica a gospodăriilor. Calitatea și cantitatea apei nu este satisfăcător.

În Icafalău nu există rețea de alimentare cu apă potabilă, gospodăriile fiind alimentate cu apă din fântâni.

Calitatea apei freactice din perimetrul localităților, conform evidenței Direcției de Sănătate publică a județului, nu este potabilă, fiind poluată cu nitriți. Poluarea apei freactice se datorează activității umane.

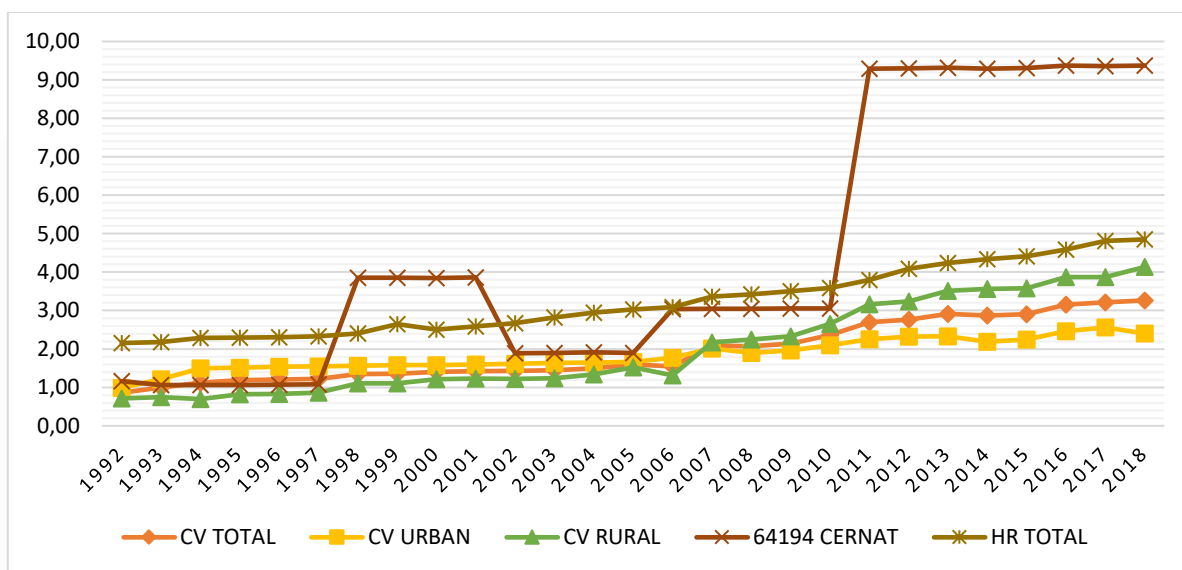
Una din cele mai mari probleme din comuna Cernat este din cauza rețelei apei potabile din următoarele cauze:

- Rețeaua nu se extinde pe tot teritoriul al comunei (lipsește în Icafalău și în Albiș)
- Calitatea apei nu este adecvată, fiindcă apa folosită în rețea nu este din adâncime ci de la suprafață
- Nici cantitativ nu este corespunzător, când necesitatea este cea mai mare atunci nu au la dispoziție cantitatea necesară
- Sistemul de filtrare și de depozitare a apei reprezintă neregularități, deseori apar tulburări în calitatea apei, întregul sistem al rețelei necesită înnoire

Problema apei generează o serie de efecte negative diversificate atât asupra agriculturii (udarea, irigarea nu poate fi rezolvată cu siguranță), cât și întreprinderilor (costuri suplimentare pentru pensiuni, de exemplu) și rezidenților (risc pentru sănătate), deci rezolvarea acesteia este o prioritate majoră pentru întreaga comună. Întregul sistem trebuie regândit, renovat și reconstruit, începând cu construcția de noi situri de extracție a apei, forarea puțurilor sau conectarea la rețeaua regională.

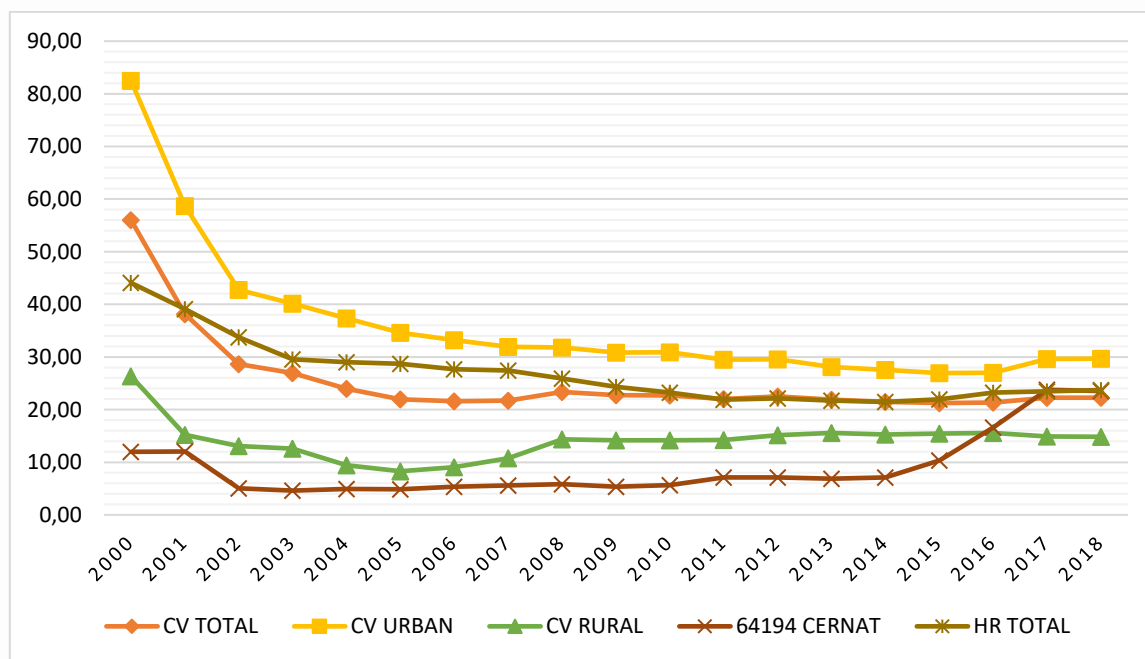
Grafice următoarele arată evoluția lungimii totale a rețelei simple de distribuție a apei potabile, (37,8 km) și evoluția cantității de apă potabilă distribuită consumatorilor.

Grafic nr. 11: Lungimea totală a rețelei de distribuție a apei potabile pe 1000 locuitori, 1992-2018, km

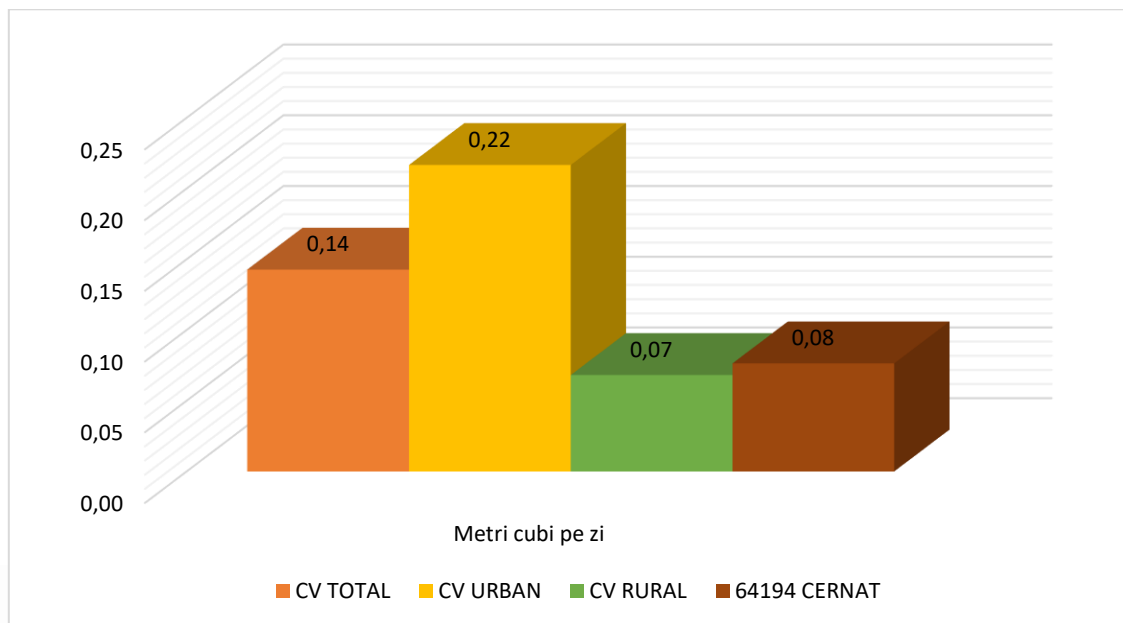
Sursa: redactare proprie pe baza datelor INS

Grafic nr. 12: Cantitatea de apă potabilă distribuită către consumatori, 2000-2018, mii metri cubi/locuitor

Sursa: redactare proprie pe baza datelor INS

Grafic nr. 13: Capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile 2018, mii/zi/locuitor

Sursa: redactare proprie pe baza datelor INS

3.5.2. Rețeaua de canalizare

Localitățile comunei dispun de un sistem centralizat de canalizare menajeră. Sistemul de canalizare este de tip divizor, adică apele uzate menajere se colectează și se descărcă separat față de cele pluviale. Dar rețeaua nu se extinde până la Cernatu de Sus, Icafalău și Albiș.

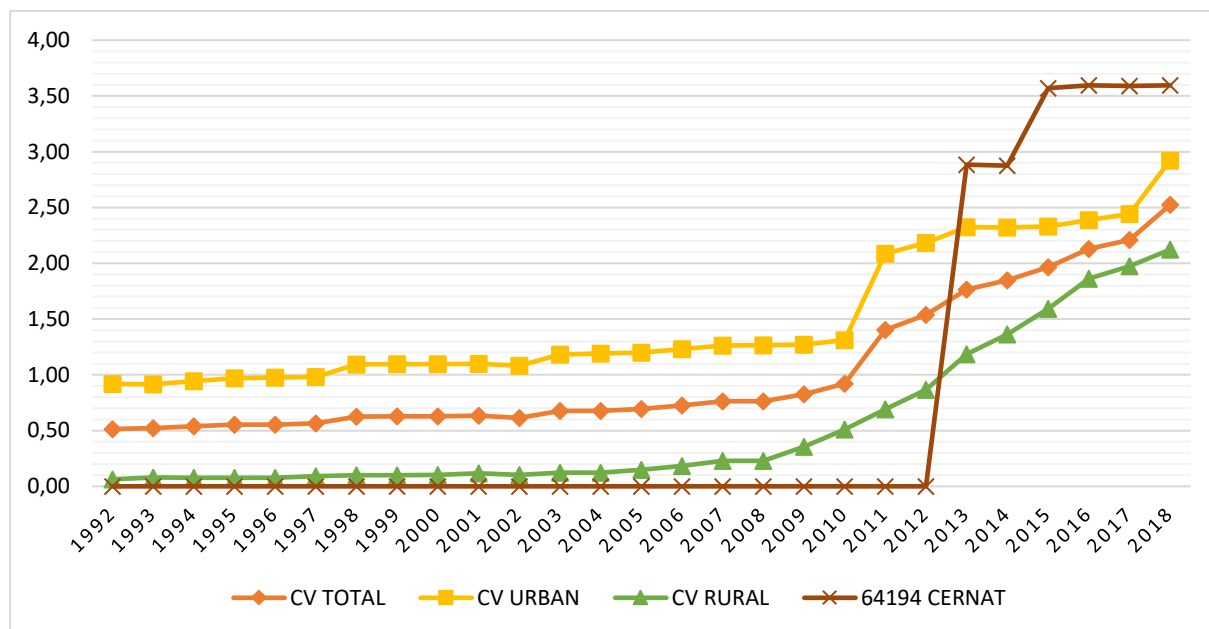
Pentru nevoile igienico-sanitare o mare parte a localnicilor folosesc hazine vidanjabile, permițând astfel infiltrarea poluanților în sol, fapt care conduce la infectarea apei freatiche. În multe cazuri acestea sunt amplasate în apropierea fântânilor măbind și mai mult pericolul infestării pânzei freatiche. Datorita acestor considerente s-a impus executarea sistemului de canalizare menajera la care sunt obligați să se racordeze toți beneficiarii sistemului centralizat de apă potabilă. Acest lucru se impune atât din punct de vedere al protecției mediului, cât și din punct de vedere igienico-sanitar.

În prezent, în comună nu există rețea centralizată de canalizare pluvială. Apele provenite din precipitații precum și cele de la cișmele stradale (care nu sunt absorbite în sol) sunt colectate în șanțurile și rigolele existente și sunt dirijate în aval spre receptorii naturali. Aceștia sunt pârâul Cernat și afluenții săi.

Apele provenite din precipitații sunt colectate în șanțuri și brezde, prin care sunt derivate în pâraiele localităților. Pe teritoriul comunei starea șanțurilor este variabilă: unele porțiuni sunt curățate în mod regulat, alte porțiuni sunt neglijate, cu toate că locuitorii sunt obligate prin lege pentru curățarea șanțurilor. Există podețe, care se află în general în stare bună, fiind curățate regulat și care au fost renovate în anii precedenți. Printre planurile de viitor figurează extinderea șanțurilor de-a lungul drumurilor comunale și străzilor.

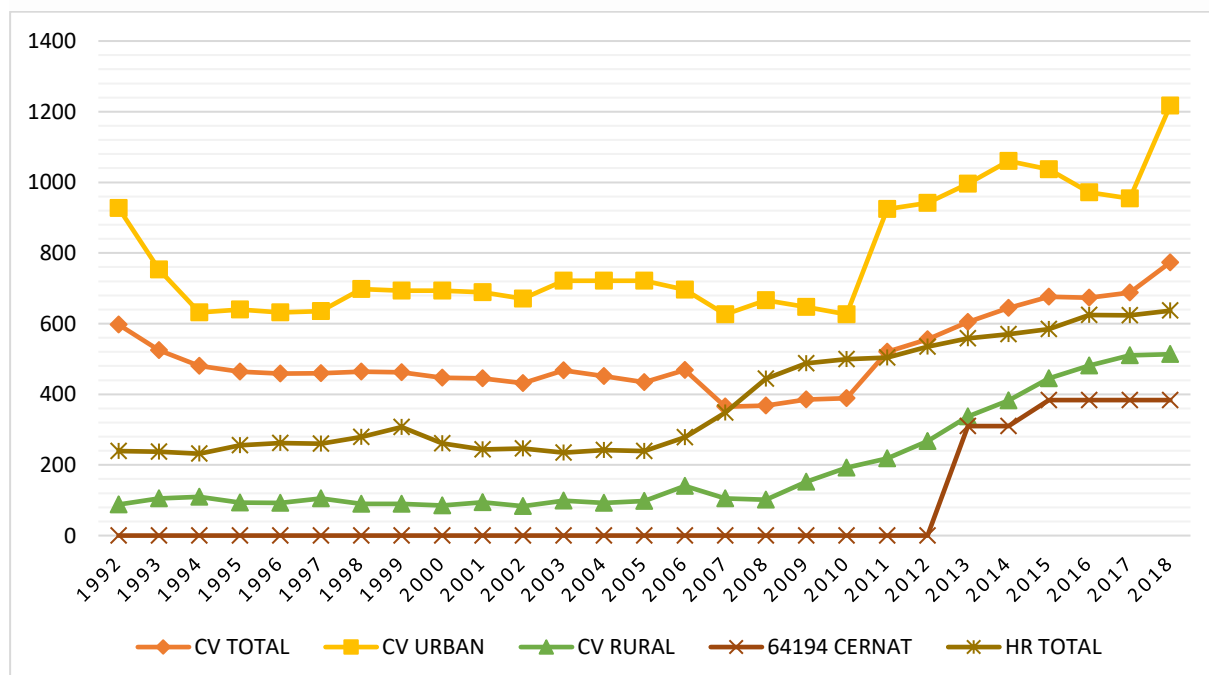
Următorul grafic arată lungimea totală simplă a **conductelor de canalizare** în Cernat și județul Covasna, evoluția lungimii în perioada dintre anii 1992 și 2018. Putem observa că s-au făcut extinderi la rețeaua de canalizare de la anii 2010-2018 în zone rurale al județului (în comuna Cernat în 2013-2014 a fost finalizat proiectul pentru construirea sistemului de canalizare).

Grafic nr. 14: Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare pe 1000 locuitori, Cernat și Județul Covasna, 1992-2018, km

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Grafic nr. 15: Lungimea rețelei de canalizare pe un kilometru de rețea de apă potabilă în metri în comuna Cernat și Județul Covasna, 1992-2018, km

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

3.5.3. Alimentarea cu energie

Alimentarea cu **energie electrică** în comuna Cernat se realizează din Sistemul Energetic Național printr-o linie electrică aeriană alimentată din stația din Târgu Secuiesc (20 kV). Localitățile sunt legate la linia aeriană de 20 kV cu mai multe derivații. Consumatorii casnici, agenții economici și dotările socio-culturale sunt alimentate din rețeaua de joasă tensiune prin intermediul unor posturi de transformare de 20/0,4 kV. În localitatea Cernat există nouă posturi, în localitatea Albiș sunt două posturi, iar în localitatea Icafalău există un singur post de transformare aeriană. Gospodăriile din comună sunt racordate într-un procent de 99 % la rețea.

Distribuția se face printr-o rețea de linii de joasă tensiune montate parțial pe stâlpi din beton, parțial pe stâlpi de lemn.

Rețeaua de energie electrică nu răspunde nevoilor de electricitate ale contractanților locali, transformatoarele trebuie renovate, capacitatea rețelei trebuie crescută (ar fi nevoie de 40 kW).

Încălzirea clădirilor se realizează cu combustibil solid (sobe, centrale termice proprii). Energia termică pentru încălzire, preparare apă caldă de consum și preparare hrană se asigură cu lemn de foc, cu centrale termice individuale.

În comuna Cernat nu există rețeaua de gaze naturale.

3.5.4. Iluminat public

Tot din rețeaua de distribuție de joasă tensiune este alimentat și iluminatul public. Rețeaua de iluminat public în comună se extinde pe fiecare stradă.

Iluminatul public este asigurat prin cca. 380 de surse la nivelul întregii comune (în satul Albiș - 50, în satul Icafalău - 50, în satele Cernatul de Jos și Cernatul de Sus - 280). Sistemul a trecut recent printr-o renovare, a avut loc înlocuirea corpurilor de iluminat cu corpuri de iluminat moderne cu LED.

3.5.5. Telecomunicații

În momentul de față toți cei trei operatori de **telefonie mobilă** din România au acoperire în comuna Cernat, locuitorii putând alege dintre serviciile oferite de companiile Orange, Vodafone și Telekom. Furnizorii de acest tip de servicii dispun și de antene (relee) de telecomunicație pe teritoriul comunei.

Comuna este echipată și cu centrală telefonică automată digitală. Accesul la **televiziunea prin cablu și internet** cât și prin satelit este pusă la dispoziția locuitorilor de firme private.

3.5.6. Gestionarea deșeurilor

În comună nu funcționează un serviciu propriu de colectare centralizată, dar o societate specializată a preluat rezolvarea acestei probleme, asigurând transportul deșeurilor la o platformă de colectare din afara teritoriului comunei.

În vederea colectării deșeurilor de pe străzi sunt instalate în comună coșuri de gunoi de-a lungul străzilor și pe lângă stațiile de autobuz. În afară de acestea pe teritoriul comunei mai sunt amplasate coșuri pentru strângerea flacoanelor plastice, care sunt transportate la Târgu Secuiesc. În comună lipsește posibilitatea colectării selective a celorlalte tipuri de deșeuri, precum hârtia sau sticla. Magazinele din localitățile comunei folosesc cantități mari de ambalaj din hârtie, însă colectarea acestora nu este rezolvată în momentul de față. Curățarea spațiilor publice din comună este rezolvată cu ajutorul persoanelor beneficiare de sistemul social prin Legea nr. 416/2001, privind venitul minim garantat și al muncitorilor angajați în cadrul Primăriei Cernat.

În perioada anterioară, în comuna a fost înființată o platformă de colectare a gunoiului de grajd în conformitate cu standardele Uniunii Europene.

Planul județean de gestionare a deșeurilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean nr. 205/2008 stabilește cadrul pentru asigurarea unui sistem durabil de gestionare a deșeurilor.

3.6. Probleme de mediu

Sursele de poluare din zonă:

- starea căilor de circulație,
- conducerea apei de canalizare în pârâu,
- depozitarea necontrolată a deșeurilor,
- dejecțiile animaliere și unele activități industriale (gaterie).

Sursele de poluare din zonă se vor elimina după:

- realizarea rețelei de canalizare pluvială;
- amenajarea drumurilor;
- realizarea și organizarea de spații verzi plantate pentru agrement;
- delimitarea orientativă a zonelor protejate și restricțiile generale pentru conservarea lor;
- apele uzate provenite din creșterea animalelor vor fi colectate și fermentate în bazine betonate și folosite ca îngrășământ pe terenurile agricole.

4. VIAȚA COMUNITARĂ-CULTURALĂ

În cadrul planificării locale analiza individului și a comunității merită o atenție sporită, deoarece una dintre cele mai importante baze ale strategiei locale de dezvoltare o reprezintă resursa umană. În analiza resurselor umane trebuie luate în considerare principalele indicatoare demografice, respectiv acele tendințe, care în viitorul apropiat, previzibil, pot influența procesele demografice. În cadrul descrierii vieții comunitare din comuna Cernat vom mai face referire la principalele aspecte ale sistemului de sănătate și la prezentarea aspectelor sistemului educațional. De asemenea merită să acordăm atenție și acelor resurse culturale identificate, care pe baza experiențelor noastre de pe teren definesc funcționarea actuală a comunității, precum și acelea, care poartă un potențial de dezvoltare capabil să influențeze în fond viața comunitară-culturală a localității analizate.

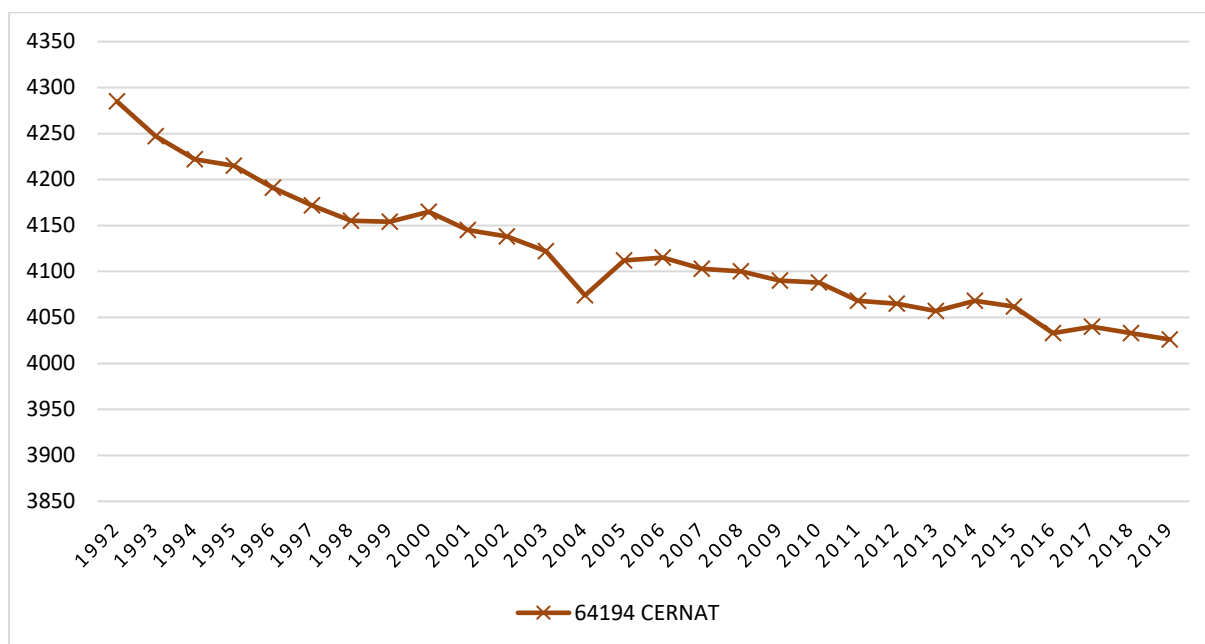
4.1. Procese demografice

Analiza demografică a comunei Cernat se concentrează mai ales pe procesele și schimbările cantitative, numerice. Analiza se ocupă în primul rând de descrierea proceselor, de abordarea substanței acestor schimbări. Analiza detaliată a raporturilor complexe economice, sociale etc. ar depăși cadrul prezentului document, de aceea asupra acestora vom reveni numai pe alocuri și numai ca referință. Vom realiza analiza în contextul județului, respectiv în contextul localităților rural și urban din județ, iar în ceea ce privește perioada supusă analizei, ne vom concentra în primul rând asupra principalelor schimbări survenite de la Revoluție și până astăzi, respectiv până la data țintă a proiectării strategiei, anul 2027.

Suntem conștienți, că analiza evoluției numerice (procesele demografice) în sine, nu ne dau răspunsuri exhaustive la un șir de întrebări – cum ar fi referitor la dimensiunea resursei umane – nemaivorbind de faptul că aceste schimbări pot fi cauzele, respectiv în același timp și efectele unor fenomene sociale, economice, psihologice etc. complexe. În același timp însă numerele ne pot spune foarte multe, pentru că din schimbările intervenite în numărul și structura populației se pot trage concluzii referitoare la „capacitatea de viață” a unei comunități, capacitatea de atragere a unei regiuni sau localități date, sau despre perspectiva sa de viitor.

Populația pe total din comună prezintă o tendință de scădere, având în vedere și structura populației. În această privință se constată diferențe semnificative între localitățile componente. Cernatul ne arată o populație relativ stabilă în timp, cu mici fluctuații. Icafalau arată în ultima jumătate de secol o descreștere mai accentuată.

Grafic nr. 16: Evoluția populației după domiciliu, Cernat, 1992-2019

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Tabelul nr. 8: Populația stabilă a comunei conform datelor recensămintelor, Cernat, 1977, 1992, 2002, 2011

	1977	1992	2002	2011
Populația totală	4 446	4 143	4 025	3 978

Sursă: Date recensăminte

În anul 2019 populația comunei Cernat se număra 4026 de locuitori conform datelor INS.

Efectele schimbărilor demografice postcomuniste s-au făcut simțite și în județul nostru, rata populației în regiunile urbane și rurale ale județului s-a reorganizat în urma mutărilor masive în zonele rurale.

Populația a satelor componente al comunei Cernat este prezentată în tabelul următor:

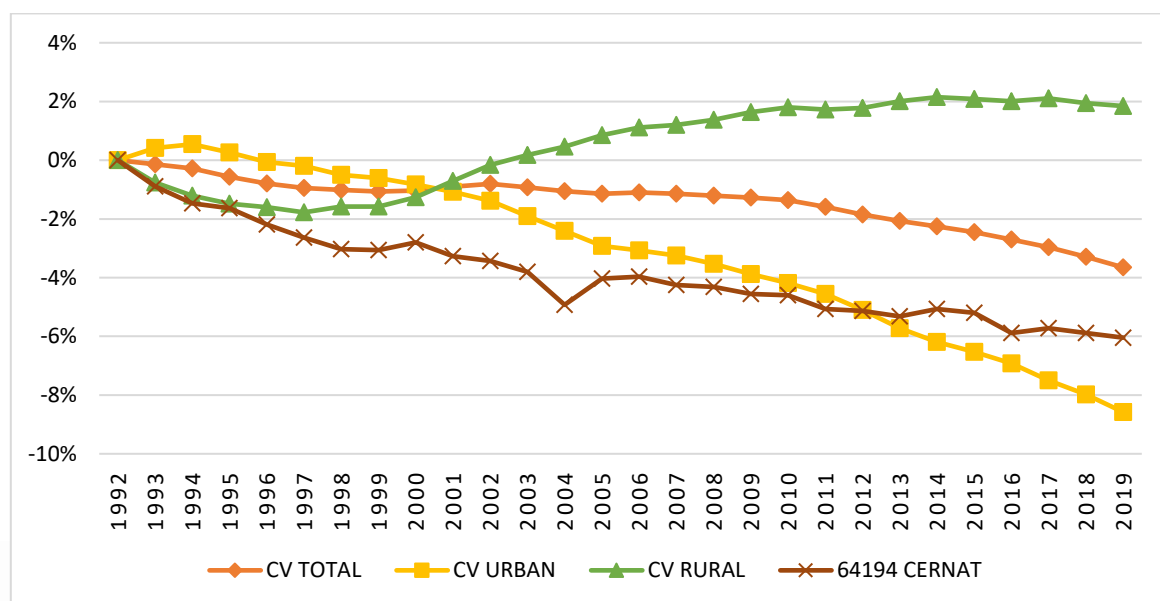
Tabelul nr. 9: Populația în satele componente al comunei Cernat, 2011

Denumire	Denumire (maghiară)	Populație totală	Populație maghiară	Raportul populației maghiare
Cernat	Csernáton	3 295	3 189	98,0%
Albiș	Kézdialbis	404	401	99,0%
Icafalău	Ikafalva	279	277	100,0%

Sursă: Date recensăminte, 2011

Pe baza evidențelor Institutului Național de Statistică, de la 1992 până astăzi putem vedea evoluția populației după domiciliu în figura următoare.

Grafic nr. 17: Schimbarea populației după domiciliu în Cernat și în județul Covasna 1992-2019 (% , anul de baza: 1992)

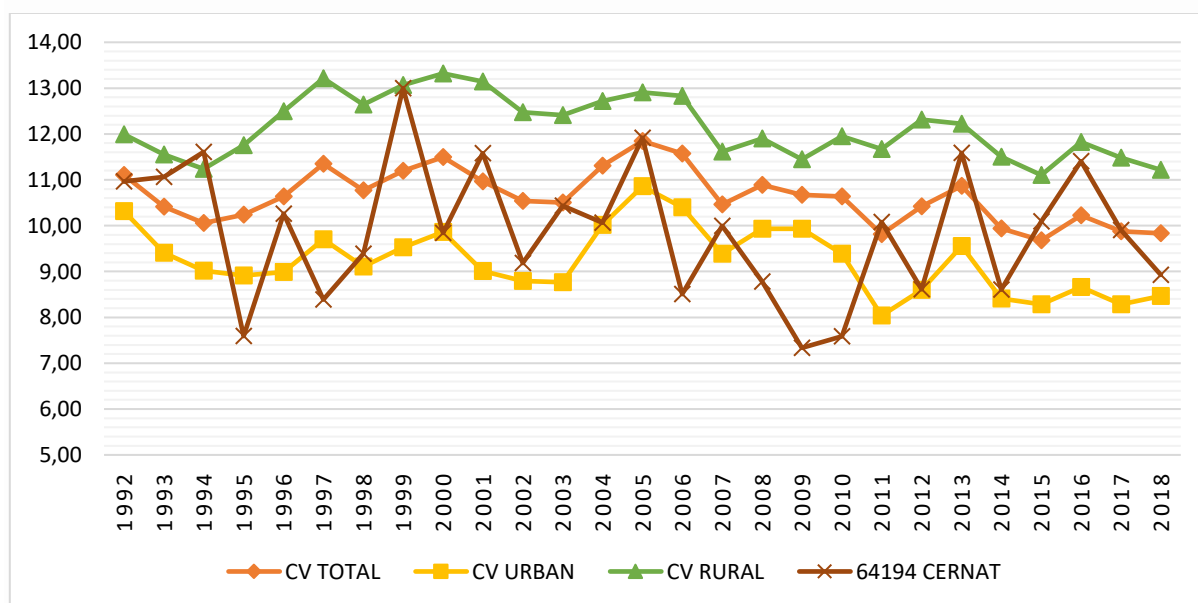

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Schimbarea numărului de populație poate fi cauzată din două motive, una este creșterea naturală din cauza natalității și mortalității, iar celălalt din cauza emigrării. Desigur, aceste două motive sunt întrețesute și aici privim care ce efect are pe schimbarea numărului de populație.

Evoluția sporului natural se poate citi din compararea indicilor de natalitate și mortalitate. În tabelele de mai jos comparăm rata de natalitate și de mortalitate proiectat pe o mie de persoane între anii 1992 și 2018, indicând și media regiunilor urbane și rurale ale județului.

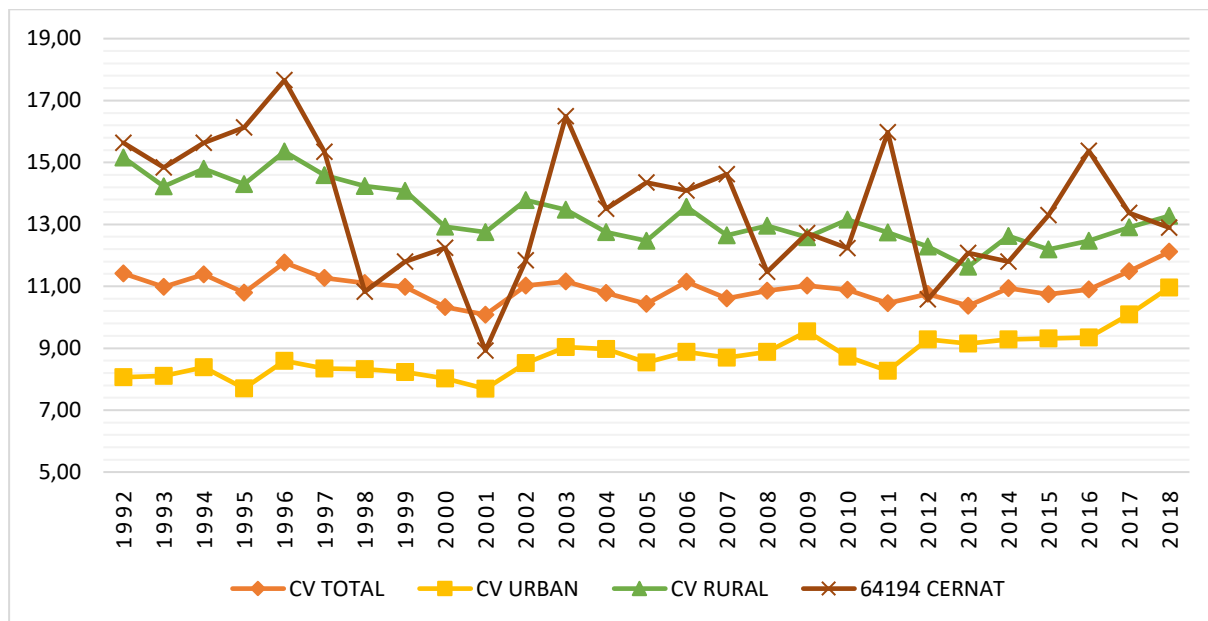
Grafic nr. 18: Rata natalității între anii 1992 - 2018

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

DG CONSULTING

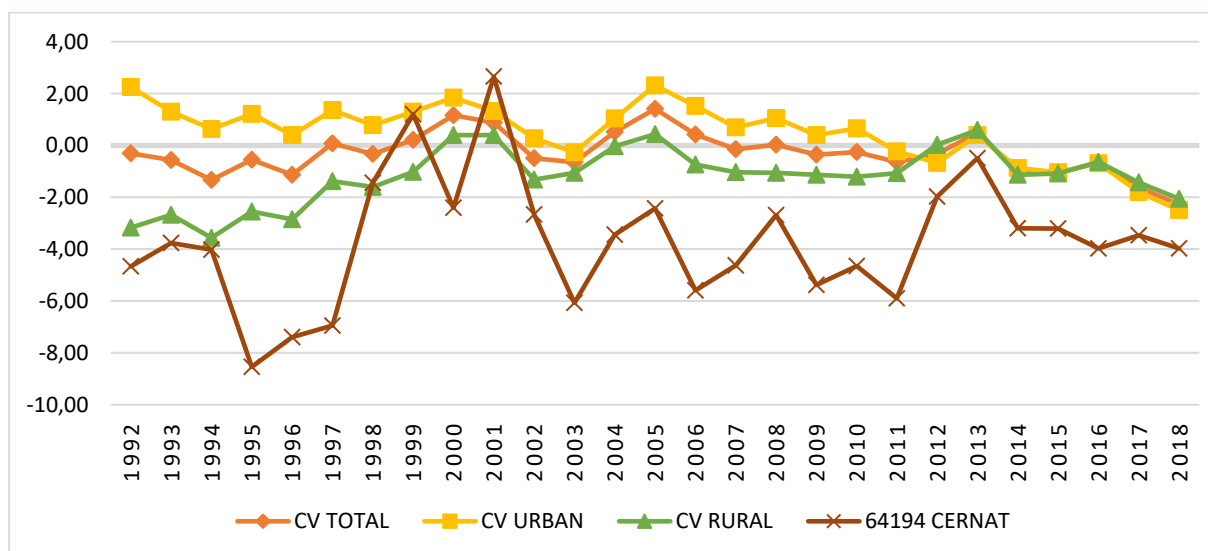
Grafic nr. 19: Rata mortalității între anii 1992 - 2018

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Prin deducția ratei de natalitate din rata mortalității se rezultă creșterea demografică naturală, care este prezentat în următorul grafic prezentat. Din figura prezentată se poate vedea că în cazul comunei Cernat în perioada 1992-2018 creșterea demografică naturală a fost remarcabil de scăzut, sub media județului și altor comune din Covasna.

Grafic nr. 20: Creșterea demografică naturală, 1992-2018

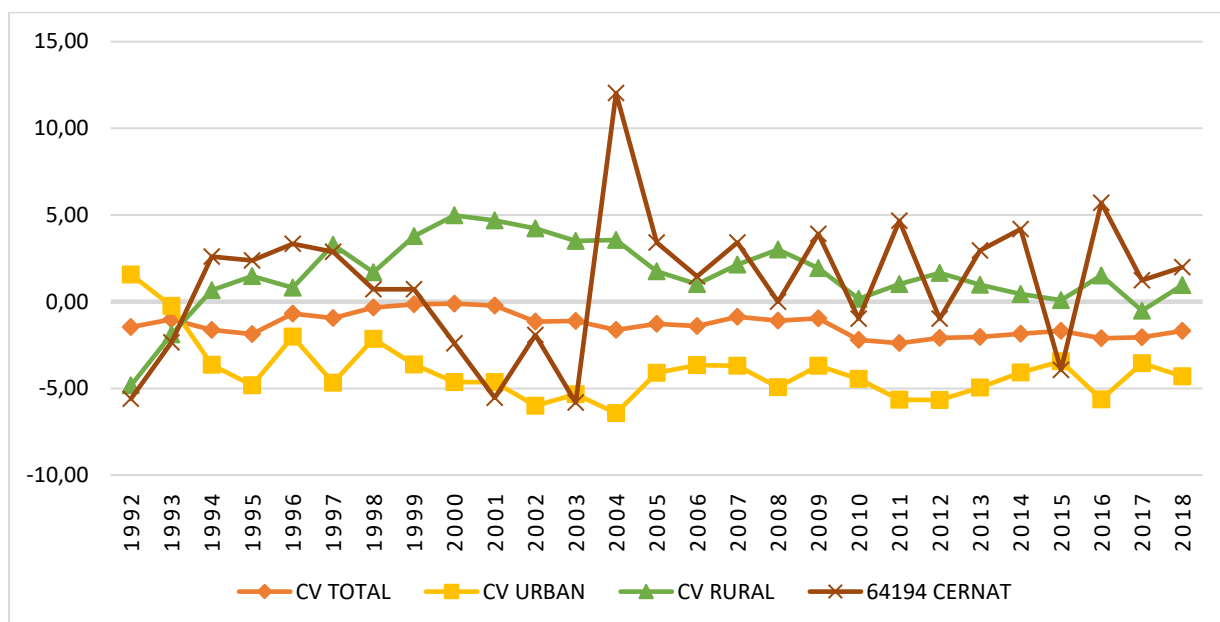

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

În graficul de mai jos am indicat soldul migrației calculat la 1000 de persoane privind mutările din comuna în străinătate și vice-versa, care explică mai puțin, dar mai degrabă sugerează situația reală.

DG CONSULTING

Grafic nr. 21: Soldul migrației calculat la 1000 de persoane, 1992-2018

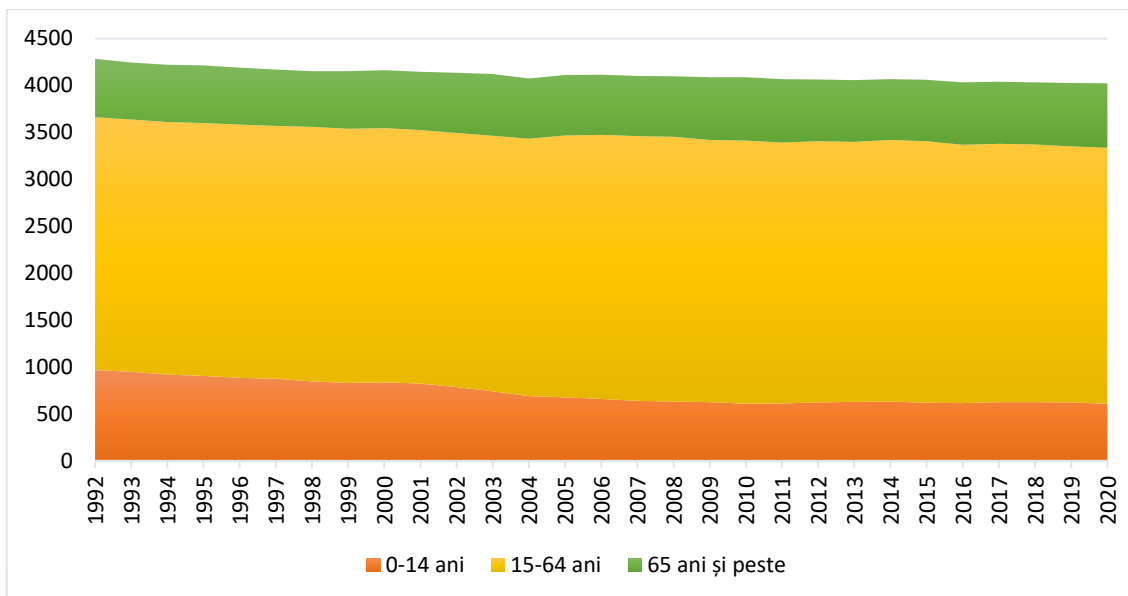
Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Pe graficul alăturat putem observa că în ultimii ani rata migrației din Cernat este sub valorile medii a județului. Este important de menționat că soldul migrațional are o valoare pozitivă la momentul de față, și se poate observa o tendință similară comparativ cu media județeană.

Atragem atenția asupra faptului că, procesele demografice discutate aici se leagă strâns una de cealaltă, sunt cauze reciproce, iar în unele cazuri pot fi chiar consecințele unei alteia. De exemplu migrația influențează structura demografică, pentru că în cadrul grupei de vârstă a tinerilor dispoziția imigrării este mai mare. Drept consecință a imigrării tinerilor crește rata populației vârstnice în cadrul populației, iar acest lucru înseamnă o scădere și din punct de vedere al productivității. Referitor la comuna Cernat structura demografică este 15% tineri, 67% vârstă activă, 17% bătrâni. În graficul de mai jos urmărim schimbările numărului populației care aparțin de trei mari grupe de vârstă (0-14, 15-64, 65 ani și peste).

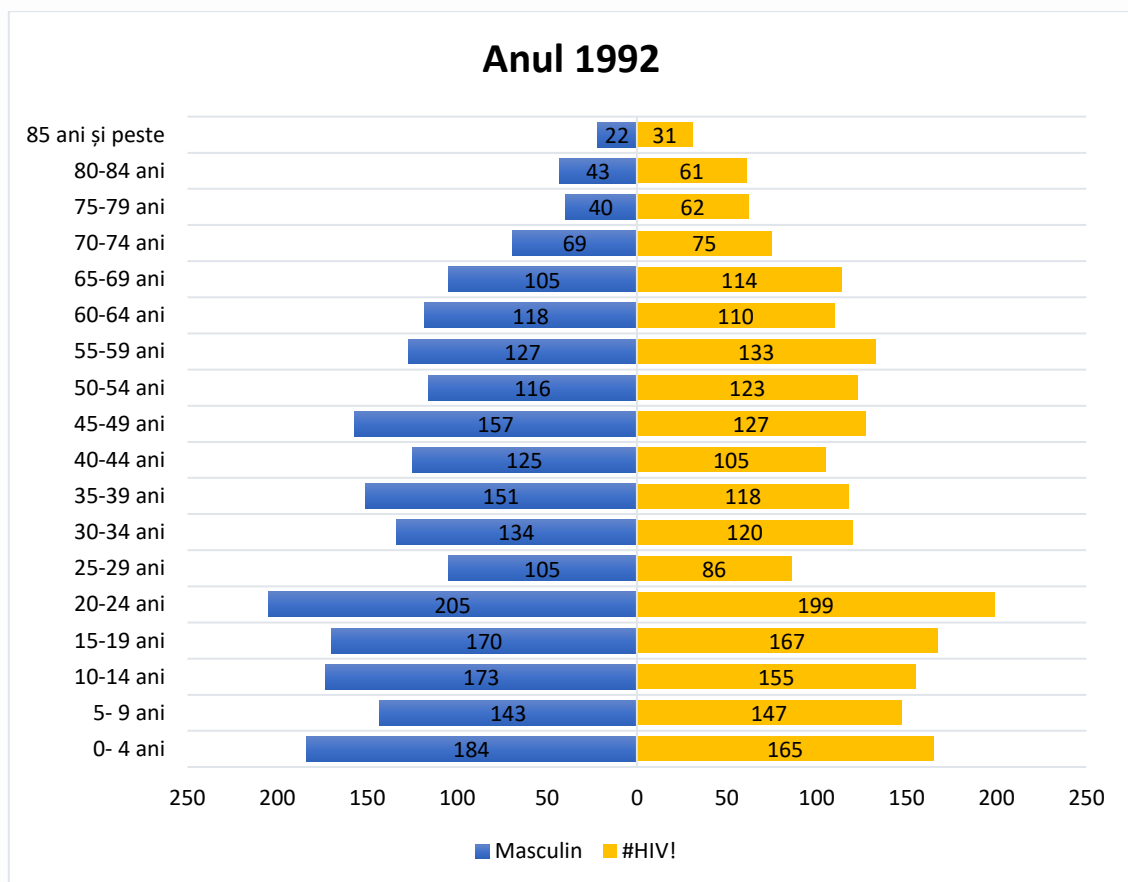
Grafic nr. 22: Structura populației pe grupe de vârstă (proporție), 1992-2019

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

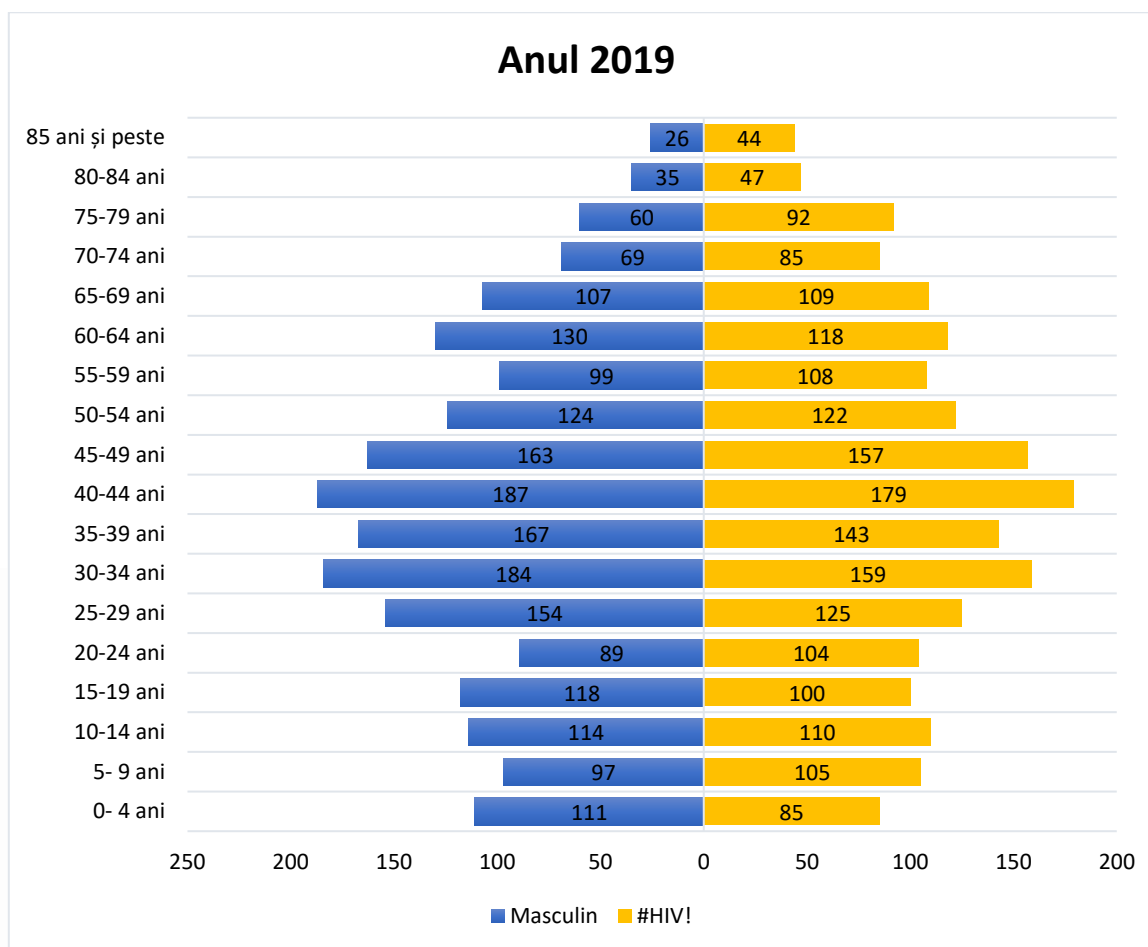
Despre starea structurală a grupelor de vârstă a populației ne oferă o imagine mai detaliată piramida demografică de mai jos.

Grafic nr. 23: Piramida demografică a comunei Cernat, 1992

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Grafic nr. 24: Piramida demografică a comunei Cernat, 2019

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

După analiza referitoare la structura demografică urmează analiza distribuției **etnice și confesionale a populației**. În ultimii douăzeci de ani din punct de vedere confesional nu s-au semnalat schimbări însemnate. Tabelul de mai jos prezintă diviziunea religioasă și confesională în comuna Cernat.

Tabelul nr. 10: Diviziune religioasă și confesională în comuna Cernat, 2011

	Persoane	Raport (%)
Ortodox	32	0,8%
Romano-catolic	1 555	39,7%
Reformat	2 246	57,3%
Baptist	32	0,8%
Unitarian	3	0,1%
Martorii lui Iehova	7	0,2%
Altele	22	0,6%
non-denominaționali și atei	20	0,5%
nu există date	58	

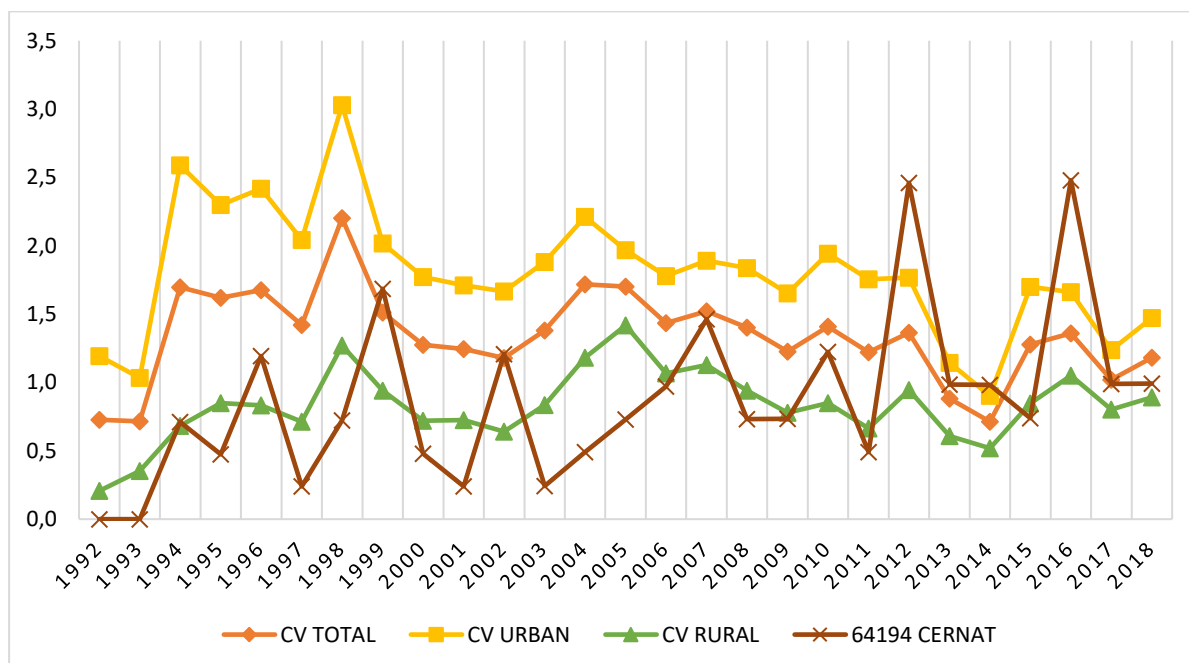
Sursă: Date recensăminte, 2011

Tabelul nr. 11: Distribuția populației comunei din punct de vedere etnic, Cernat, 1977, 1992, 2002, 2011

	1977	1992	2002	2011
Populația totală	4 446	4 143	4 025	3 978
Român	92 (2,1%)	45 (1,1%)	52 (1,3%)	47 (1,2%)
Maghiar	4 334 (97,5%)	4 098 (98,9%)	3 970 (98,6%)	3 867 (98,6%)
Rroma	20 (0,4%)	0 (0,0%)	(-)	7 (0,2%)
Informație nedisponibilă				56

Sursă: Date recensăminte, 1977, 1992, 2002, 2011

Grafic nr. 25: Divorțuri în Cernat și județul Covasna pe 1000 loc

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Drept rezumat vom evidenția cele mai importante constatări ale analizei, făcând o listă a acelor provocări locale referitoare la demografie, la care pe viitor conducerea comunei va trebui să găsească un răspuns. Aceste sarcini sunt pe termen lung, abordând mai multe perioade de programare, pe de altă parte acestea deja au fost incluse în strategia de dezvoltare anterioară, dar rămân actuale:

- Fenomenului accentuat de îmbătrânire a populației
- Reducerea ratei natalității
- Migrarea tinerilor
- Creșterea ponderii familiilor monoparentale datorită a copiilor lăsați în grija bunicilor sau a altor rude de către părinții plecați să își caute un loc de muncă.

- În comună există persoane cu dizabilități și persoane vârstnice care necesită atât ele, cât și familiile lor asistență socială și consiliere.

4.2. Situația învățământului local

Principalul pilon al vieții culturale este reprezentat de rețeaua școlară, de biserici, organizații civile și fundații.

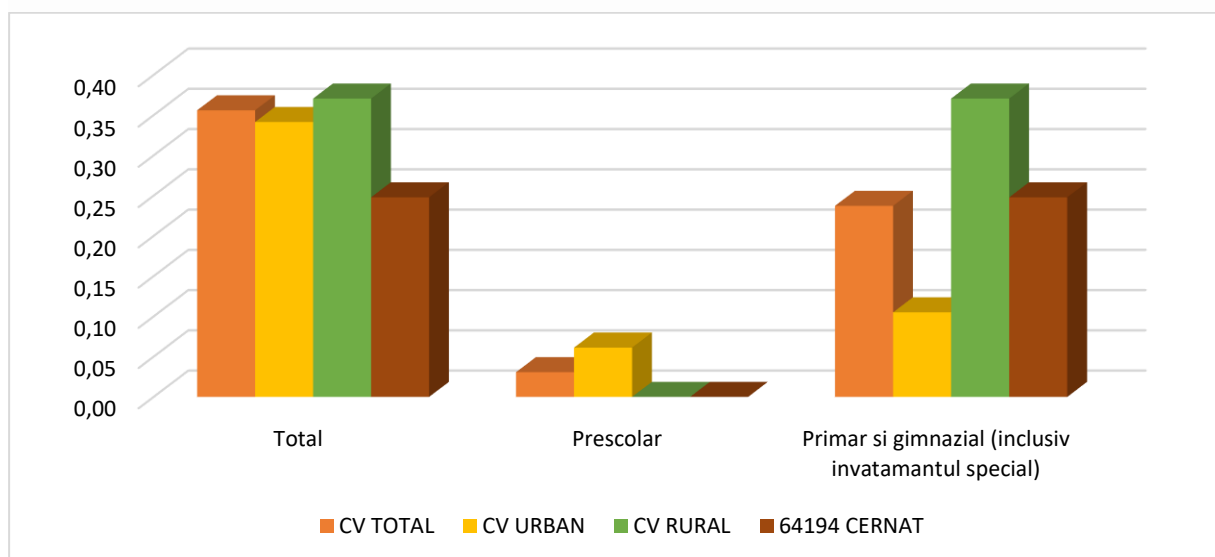
În cele ce urmează prezentăm situația sferei educaționale din Cernat din prisma datelor statistice oficiale. După școlile de învățământ de bază, tinerii din comunitate își continuă, de obicei, educația în liceele din orașele (Târgu Secuiesc, Sfântu Gheorghe). Din păcate, nu există date privind nivelul de educație a populației.

Instituții școlare

În prezent funcționează o singură unitate de învățământ în comuna Cernat. În Cernat și în satele aparținătoare există și funcționează învățământul preșcolar și școlar, unitatea centrală fiind Școala cu clasele I-VIII „Végh Antal” din Cernatul de Jos. Pe lângă școli în comună funcționează 5 grădinițe, dintre care 2 se află în Cernatul de Jos, iar câte unul în Cernatul de Sus, Albiș și Icafalău.

Din păcate instituțiile școlare din satele aparținând comunei au o problemă cu numărul copiilor (mai ales Icafalău), ceea ce reprezintă un pericol privind posibilitatea funcționării ale acestora.

Grafic nr. 26: Numărul instituțiilor de învățământ pe niveluri de educație, pe 1000 locuitori în Cernat și în județul Covasna, 2018

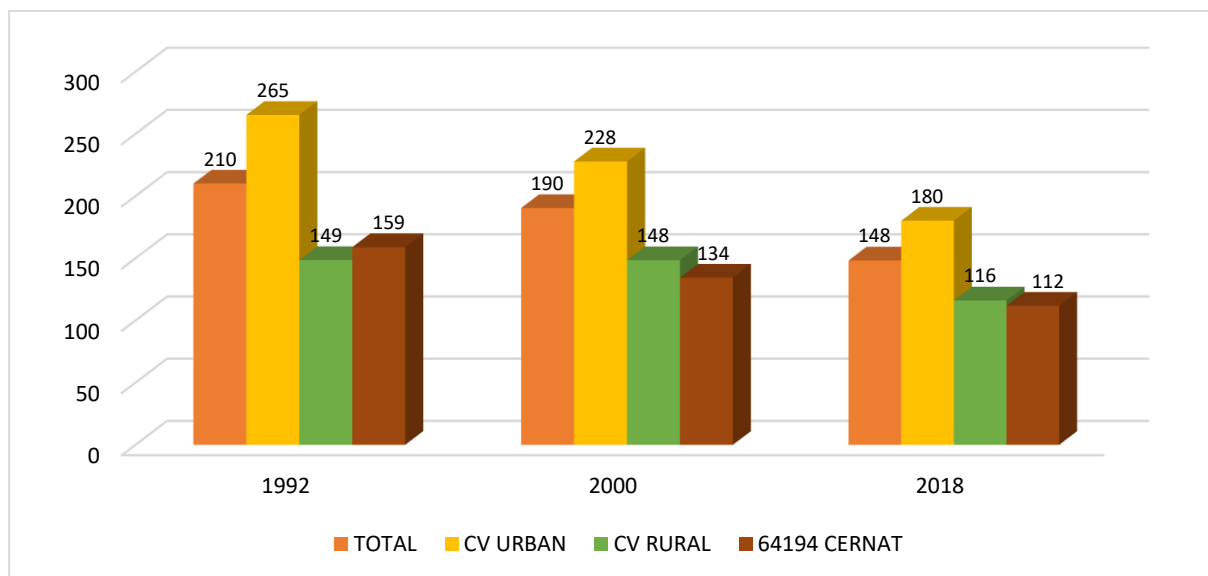

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Dacă privim numărul efectiv de elevi din gimnaziu, școli generale și licee putem trage concluzia că numărul de copii a scăzut semnificativ în ultimii 20 de ani. Conform statisticilor, echipamentele școlare rămân în spatele mediei județene în ceea ce privește calculatoarele, laboratoarele și atelierele.

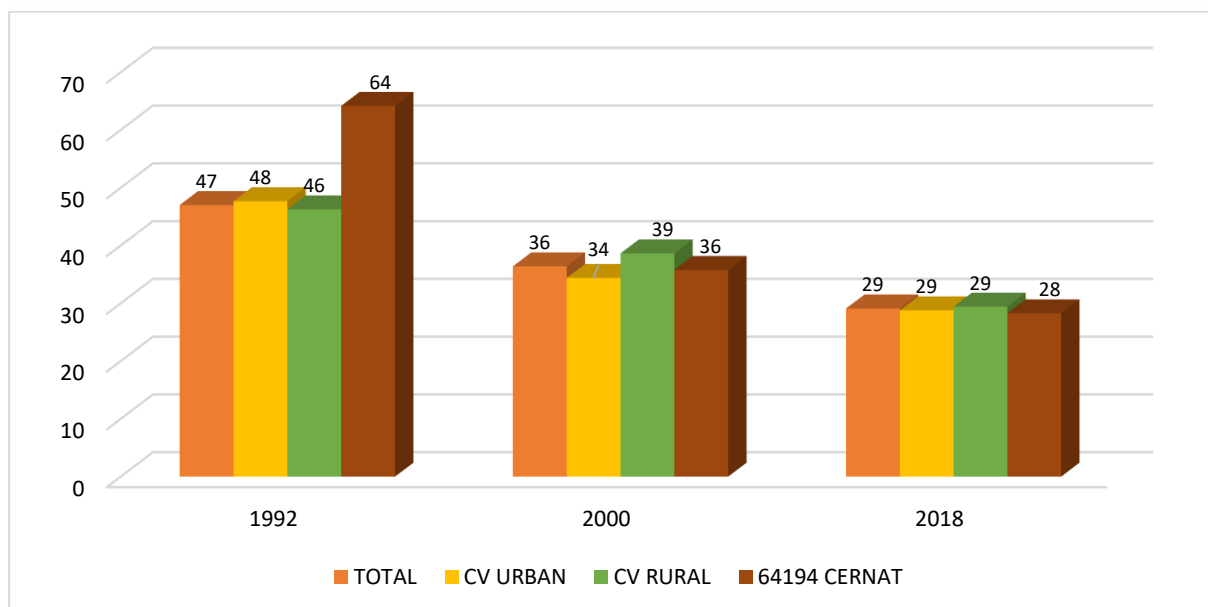
De asemenea, un mare număr de elevi fac naveta zilnic între satele comunei. Elevii care au absolvit clasa a VII l-a fac naveta în vederea frecventării unui liceu sau a unei școli profesionale în Târgu Secuiesc sau în Sfântu Gheorghe (80-100 elevi). Din comună aproximativ 50 de tineri studiază la diferite facultăți sau institute de învățământ superior.

Grafic nr. 27: Numărul de copii înscriși în instituțiile de învățământ din Cernat și în județul Covasna pe 1000 locuitor, 1992, 2000, 2018

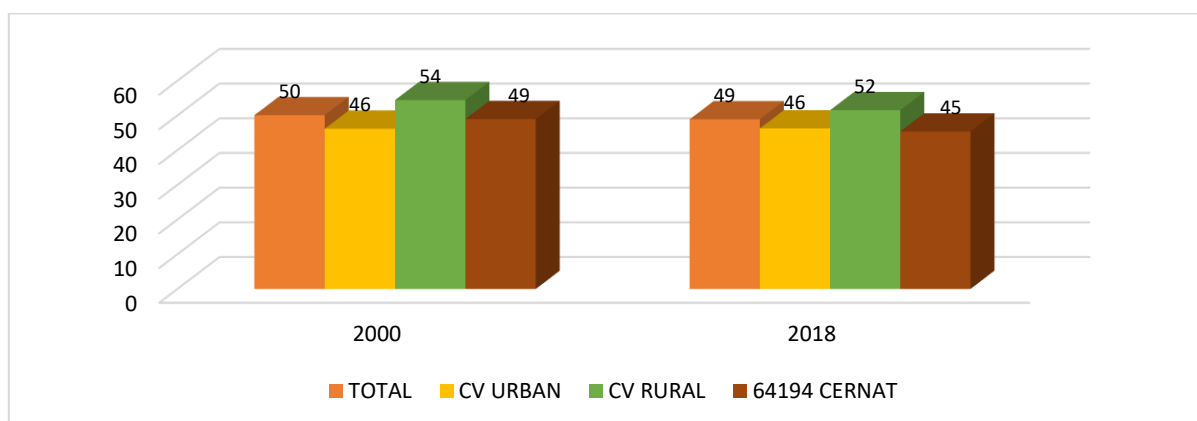
Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Grafic nr. 28: Numărul de copii înscriși în grădinițe din Cernat și în județul Covasna pe 1000 locuitori, 1992, 2000, 2018

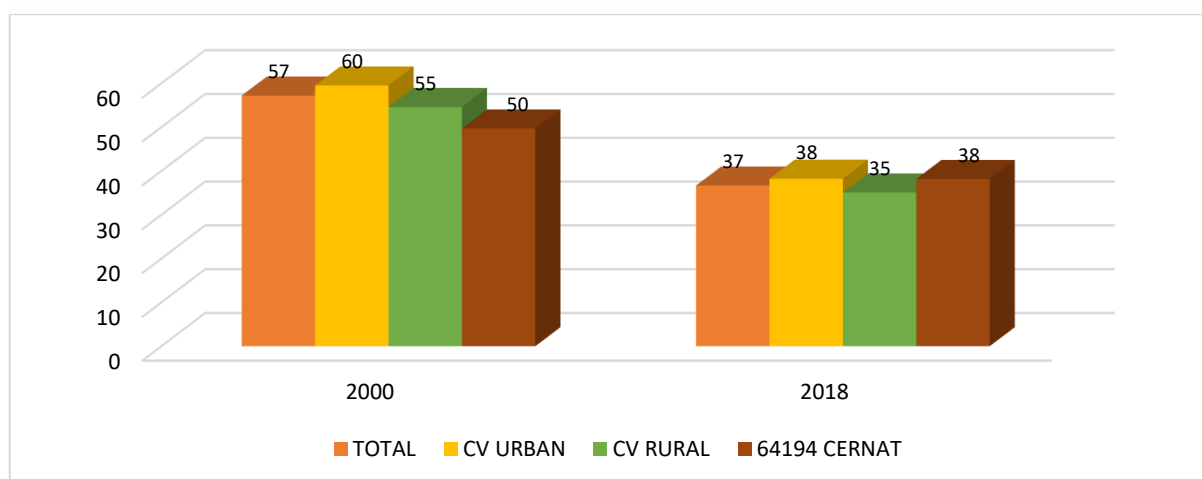
Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Grafic nr. 29: Numărul de copii înscriși în învățământul primar (inclusiv învățământul special) din Cernat și în județul Covasna pe 1000 locuitor, 2000, 2018

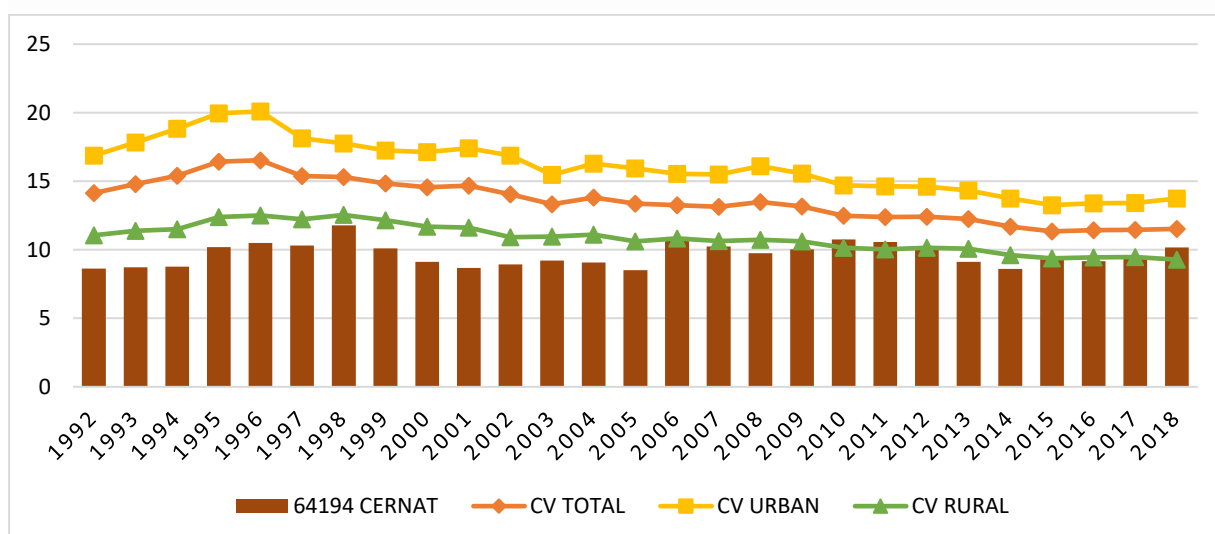
Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Grafic nr. 30: Numărul de copii înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special) din Cernat și în județul Covasna pe 1000 locuitori, 2000, 2018

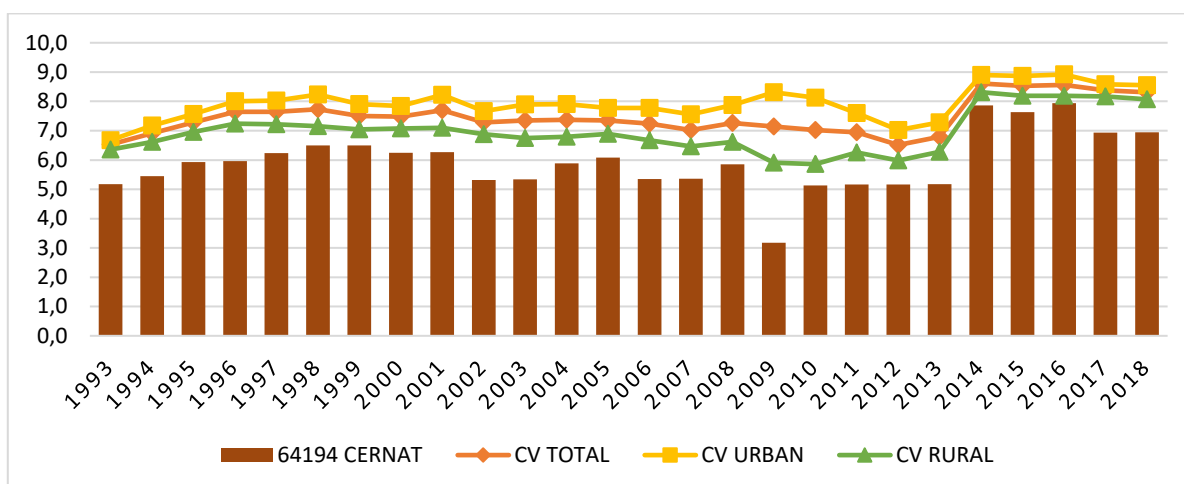
Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Grafic nr. 31: Personalul didactic pe 1000 locuitor în Cernat și în județul Covasna, 1992-2018

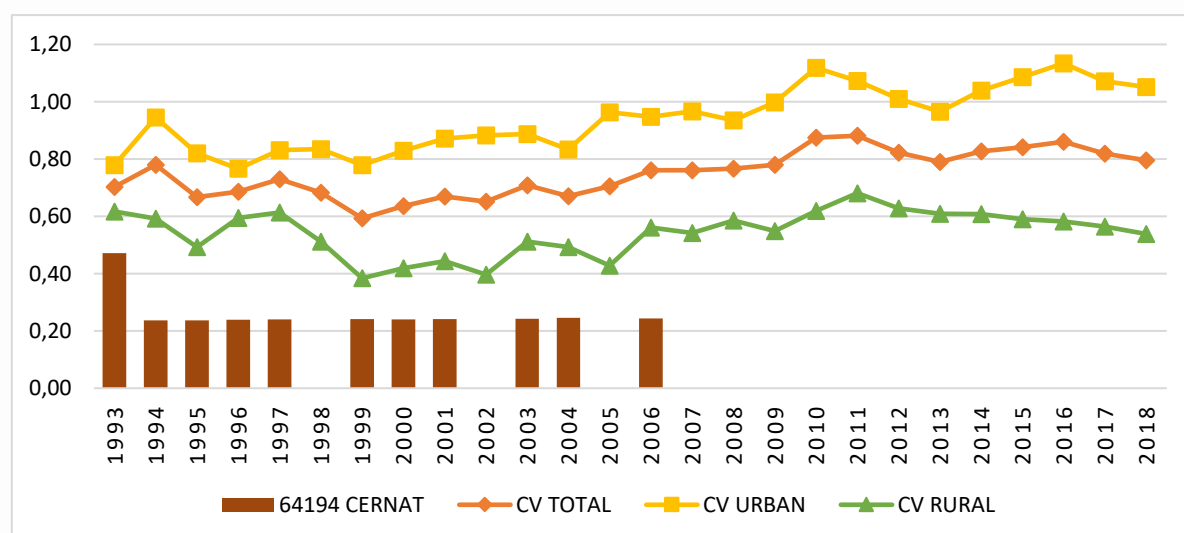
Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Grafic nr. 32: Sali de clasa (cabinele școlare/amfiteatre) pe 1000 locuitori în Cernat și în județul Covasna, 1993-2018

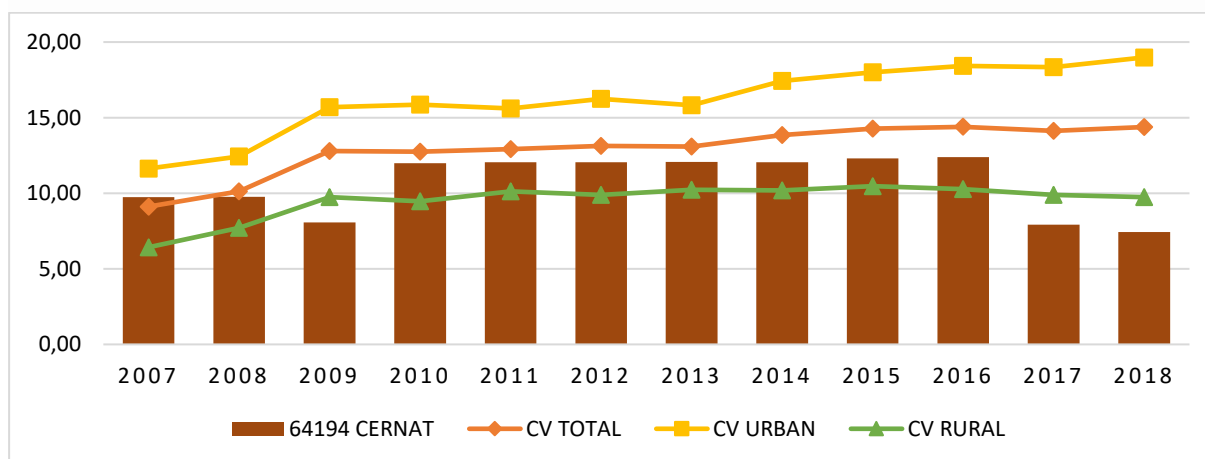
Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Grafic nr. 33: Laboratoare școlare pe 1000 locuitor în Cernat și în județul Covasna, 1993-2018

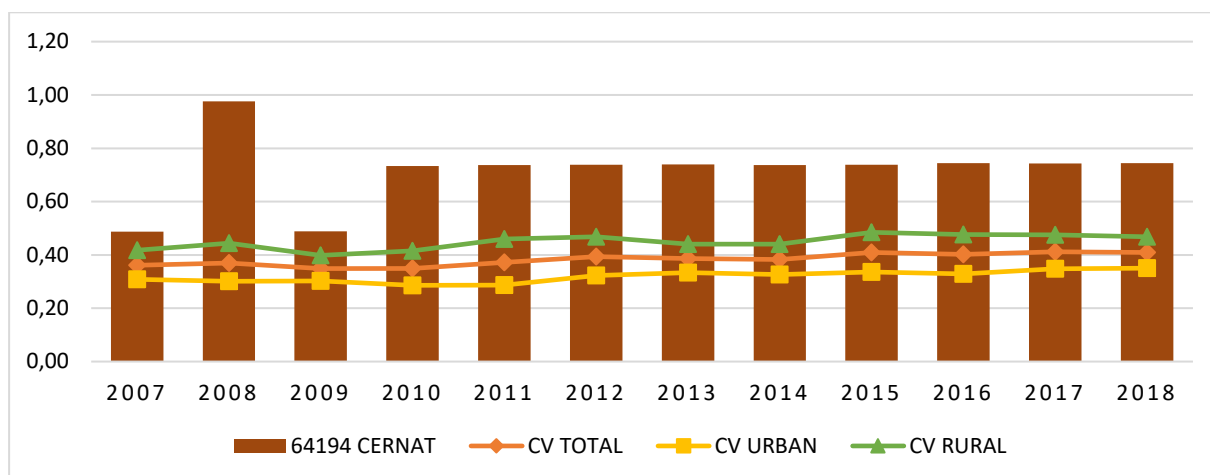
Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Grafic nr. 34: PC-uri (școlare) pe 1000 locuitori în Cernat și în județul Covasna, 2007-2018

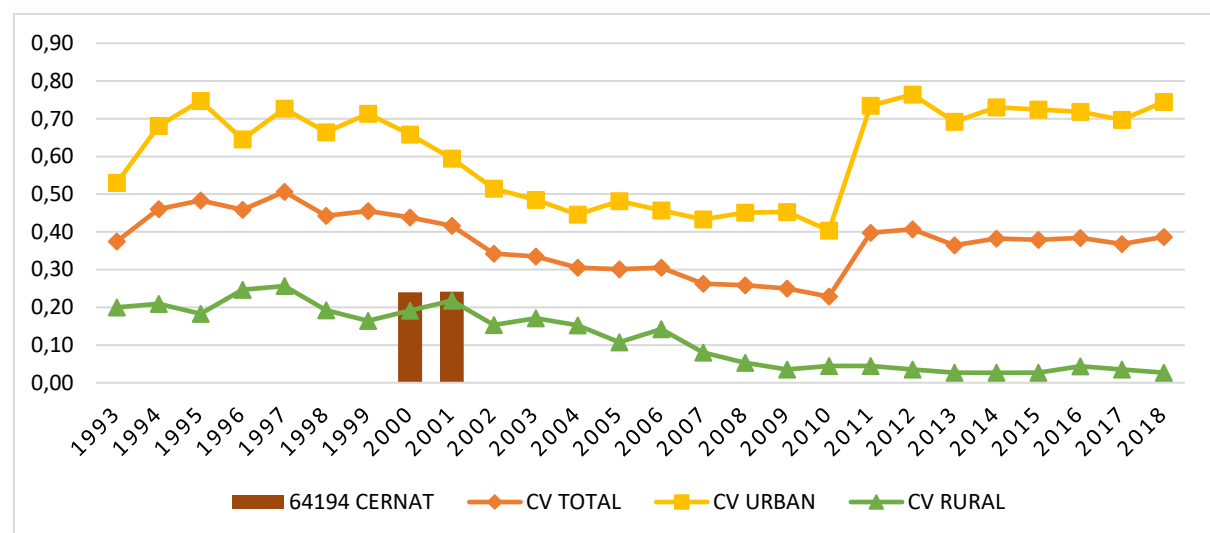
Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Grafic nr. 35: Sali de gimnastica pe 1000 locuitor în Cernat și în județul Covasna, 2007-2018

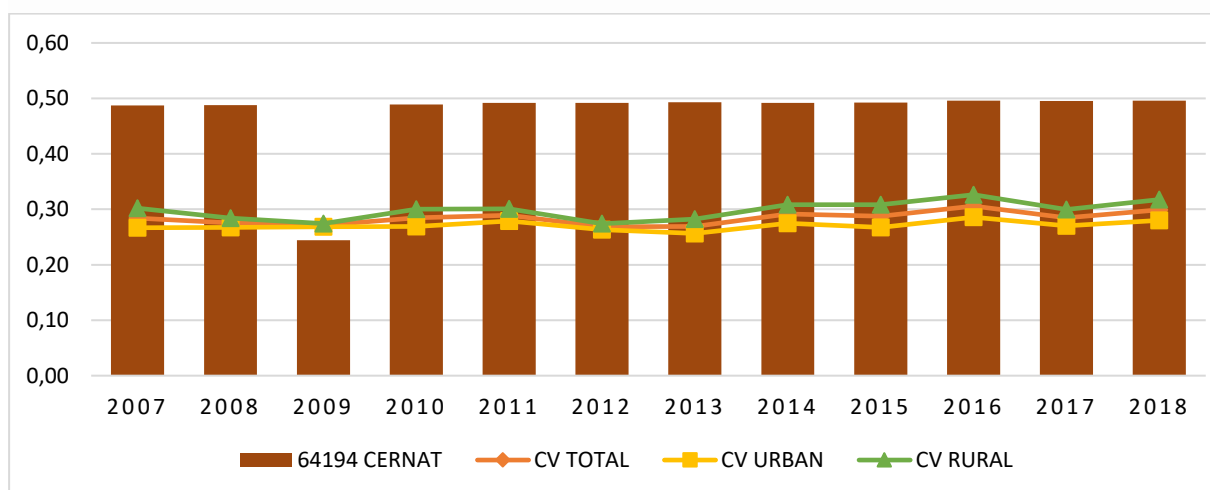
Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Grafic nr. 36: Ateliere școlare pe 1000 locuitori în Cernat și în județul Covasna, 1993-2018

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Grafic nr. 37: Terenuri de sport pe 1000 locuitor în Cernat și în județul Covasna, 2007-2018

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Cadrul didactic din sat efectuează lucrări de înaltă calitate, personalul este stabil și se bucură de sprijinul comunității.

Cele mai mari provocări pentru sistemul școlar:

- Din cauza numărului mic de copii, grădinițele și școlile din clasele 5-8 din Icafalău și Albiș, precum și din Cernatul de sus sunt, de asemenea în pericol
- Este urgentă înființarea a centrelor de zi în toate așezările, ceea ce poate reduce și scăderea numărului de copii (mulți oameni își scot copiii din sat din cauza lipsei acestuia).
- Extinderea echipamentelor școlare, modernizarea acestora și achiziționarea echipamentelor IT
- Instruirea personalului didactic, extinderea competențelor acestora (de exemplu, utilizarea instrumentelor online în educație)
- Modelarea mentalității familiilor tinere (pentru înscrierea copiilor în instituția de învățământ din locul de reședință), îmbunătățirea situației locuințelor (ANL).
- Construirea și funcționarea unui sistem after school în colaborare cu Biserica Reformată
- Dezvoltarea activităților de vară pentru copiii defavorizați
- Amenajarea și modernizarea grădinițelor și curților școlare, înființarea de terenuri sportive moderne și săli de sport

Renovarea și modernizarea clădirii Școlii și Grădiniței din Cernatul de Jos din surse PNDL este în curs de desfășurare, ceea ce va rezolva multe probleme operaționale, dar trebuie identificate proiecte și resurse financiare noi în raport cu provocările enumerate mai sus.

4.3. Locații culturale și comunitare, evenimente

În Cernat, viața culturală este bogată. Activitatea organizațiilor neguvernamentale a scăzut, parțial din cauza scăderii numărului de persoane active în comunitate și parțial din cauza lipsei locurilor adecvate. Casele de cultură din satele comunei sunt deținute de biserici, sunt de dimensiuni mici și nefuncționale. Casa de Cultură din Centrul Satului a fost recent achiziționată de consiliul local, dar, din cauza stării sale degradate, nu poate fi folosită până nu este renovată.

Analizând viața culturală a comunei Cernat putem constata că în comună mai multe organizații, instituții, grupuri informale își desfășoară activitatea. Dar nu sunt asigurate condițiile necesare pentru derularea activităților culturale. În fiecare localitate a comunei – Albiș, Icafalău, Cernatul

de Sus și Cernatul de Jos – există câte o casă de cultură (care din nefericire nu fac parte din proprietatea consiliului local), dar nici una nu corespunde cerințelor zilelor noastre.

Casa de Cultură Petőfi Sándor din reședința comunei se află în proprietatea consiliul local, starea casei de cultură necesită o renovare și modernizare urgentă. În starea sa actuală, nu este potrivit pentru organizarea de evenimente comunitare. Planurile tehnice de modernizare a Casei de Cultură au fost finalizate, iar implementarea renovării necesită implicarea unor surse externe.

Biblioteca comunală, care funcționează începând din anii 50, este situată în conacul István-Dániel, construit în anul 1861, și dispune de aproximativ 13.000 de cărți.

Muzeul Etnografic Haszmann Pál, a fost inaugurat în anul 1973 în conacul Damokos Gyula pe un teren de aproape 2 hectare. Muzeul dispune de un bogat material spiritual și faptic, care este vizitat de către turiști sosiți din Transilvania și din străinătate. Muzeul aparține de Muzeul Național Secuiesc din Sfântu Gheorghe, iar clădirea și terenul sunt în proprietatea familiei Damokos. Clădirea muzeului este în stare bună, însă este necesară renovarea acesteia. Pe lângă muzeu își desfășoară activitatea Școala Populară din Cernat, Asociația Culturală Bod Péter și Asociația Culturală Haszmann Pál, care între lunile martie – octombrie organizează tabere de creație pe teritoriul muzeului axate pe meserii tradiționale populare. Prin programele sale aceste organizații contribuie la păstrarea și moștenirea tradițiilor locale. Pe lângă toate aceste activități în muzeu se desfășoară și alte evenimente culturale, ca de exemplu vernisaje de expoziții, prelegeri, întâlniri cititor-scriitor etc.

Casa Comunitară, care este în proprietatea parohiei romano-catolice a fost renovată în anii precedenți și este potrivită pentru realizarea unor evenimente și activități culturale de mai mică anvergură.

În Cernatul de Sus evenimentele culturale sunt organizate în primul rând în Casa Populară Bod Péter, care a fost inaugurată în anul 2008 și care constituie proprietatea parohiei reformate. Clădirea se află într-o stare foarte bună, este bine dotată și frumos amenajată. În clădire pe lângă sala mare există o sală instalată cu calculatoare, un grup sanitar, o bucătărie modernă și un cabinet stomatologic, totodată sunt și alte săli mai mici, care sunt potrivite pentru organizarea de expoziții și alte activități de natură asemănătoare. Clădirea este în administrarea Asociației Sociale și Culturale „Háromszéki Mára”, care își desfășoară activitatea în domeniul social și cultural. Pe lângă casa de cultură mai sunt organizate evenimente culturale și în Școala cu Clasele I – VIII. Bod Péter. Locul principal al activităților culturale în aer liber este terenul aflat sub Cetatea IKA, unde în anii precedenți au fost organizate festivaluri de dans popular și zilele comunei.

În Icafalău evenimentele culturale sunt organizate în Casa de Cultură, aflată în proprietatea parohiei reformate și în cadrul Școlii cu Clasele I – IV. Szabó Lajos. Casa de cultură a fost modernizată, în incinta clădirii putem regăsi pe lângă sala mare o bucătărie modernă, un vestiar

și un grup sanitar. Ca un dezavantaj al clădirii se poate aminti mărimea modestă al sălii mari și al scenei.

În localitatea Albiș Casa de Cultură aflată în proprietatea parohiei reformate și Școala cu Clasele I – IV. reprezintă spațiul evenimentelor culturale, pe lângă care în anii precedenți au organizat activități în aer liber, sărbători populare pe a.n. „Pázsint” (pajiște).

Un sit cultural demn de menționat este chiar recent renovat Conacul „Farkas” (lup), care găzduiește în prezent repetiții pentru grupul de dansuri populare, clădirea este potențial potrivită pentru evenimente mai mici, recepții, expoziții, curtea sa este potrivită și pentru evenimente în aer liber.

Cele mai importante evenimente culturale-comunitare tradiționale din Cernat:

- Comemorarea revoluției din 1848-49
- Zilele comunei
- Csernátoni Burrogtató – Sunetul motoarelor de odinioară (Întâlnire internațională a pasionaților de motoare staționare și tractoare)
- Zilele de cultură publică Icafalău
- Balul de revelion (Icafălau)
- Balul de farsang
- Parada de farsang
- Tabere meșteșugărești și de dans popular.
- Festivalul de dans popular Cetății Ika
- Balul Strugurilor
- Reglați pe sărbătoare, Mascăți - Muzeul Haszmann Pál
- Curs de decorare de ouă pentru mici și mari - Muzeul Haszmann Pál
- Ziua copilului în grădina muzeului - Muzeul Haszmann Pál
- Festivalul tăierii de porc (în fiecare 5 ani)
- Tabăra de evanghelizare de vară „Báranykák”

Lista organizațiilor non-profit care funcționează în Cernat:

Tabelul nr. 12: Organizațiilor non-profit care funcționează în comuna Cernat

Comuna Cernat
Asociatia Pedellus
Asociatia Csernaton Telehaz
Asociatia Turistica Cer Tur Turisztikai Egyesulet
Asociatia Crescatorilor De Taurine Cernat De Jos Bartafalva
Asociatia Crescatorilor De Taurine Cernatul De Sus Si Icafalau
Asociatia Cultivatorilor Sfeclei De Zahar Din Judetul Covasna
Asociatia Culturala Haszmann Pal Cernat Haszmann Pal Kozmuvelodesi Egyesulet Csernaton
Asociatia Csiporkazo Jatszohaz Egyesulet
Asociatia De Tineret Ika
Asociația Socială și Culturală „Háromszéki Mára”
Asociatia Sonyalkodo Somodi
Asociatia De Dezvoltare Intercomunitara Cernat Dalnic
Asociatia Fotbal Club Cernat
Asociatia Sociala Holnap Cernat
Asociatia Vanatorilor Turul Dalnic Cernat

Surse: <http://intezmenytar.erdelystat.ro/>, <https://listainstitutii.ro/>

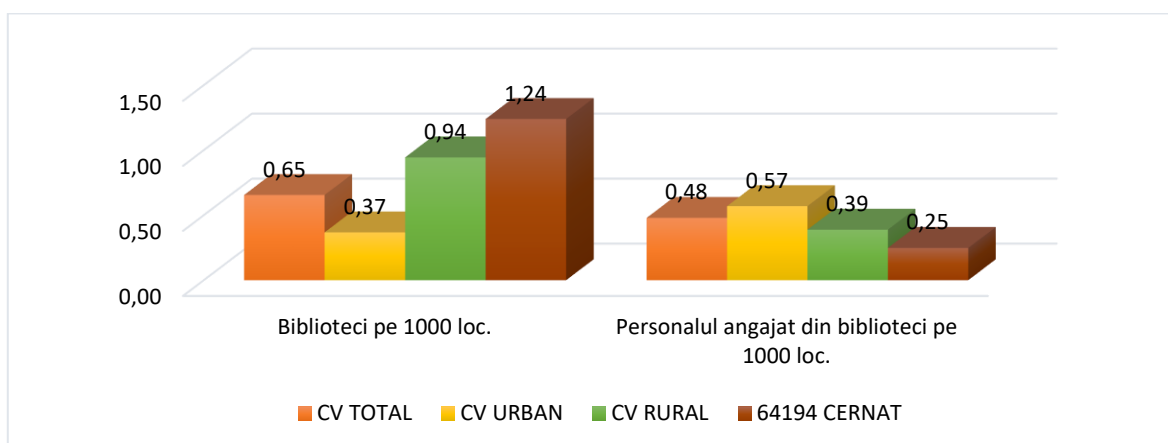
Uniunea Culturală Bod Péter din Cernat și Școala Populară din Cernat funcționează ca asociații informale din punct de vedere juridic.

În comună funcționează un grup teatral, înființat în 2009 și alcătuit din persoane cu vârstă diferite, formația populară „Pántlika”, care s-a înființat în 1973 și un ansamblu de copii de dans popular „Szakajtó”. Formațiile își desfășoară activitatea și în afara granițelor comunei.

Asociația Tineretului IKA operează Grupul de dansuri populare Pántlikácska cu scopul implicarea copiilor în dansuri tradiționale.

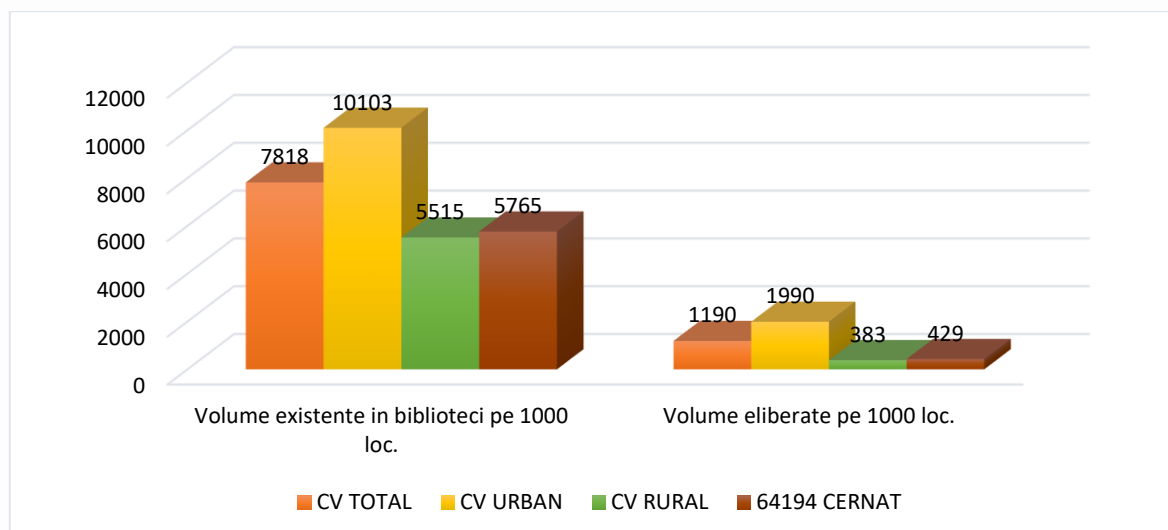
În comună trăiesc și își mai desfășoară activitatea mulți meșteșugari, muzicieni, respectiv alte persoane iubitoare ale culturii, care contribuie la ocrotirea și păstrarea culturii și tradițiilor locale.

Grafic nr. 38: Biblioteci și personalul angajat din biblioteci pe 1000 locuitori în Cernat și în județul Covasna, 2018

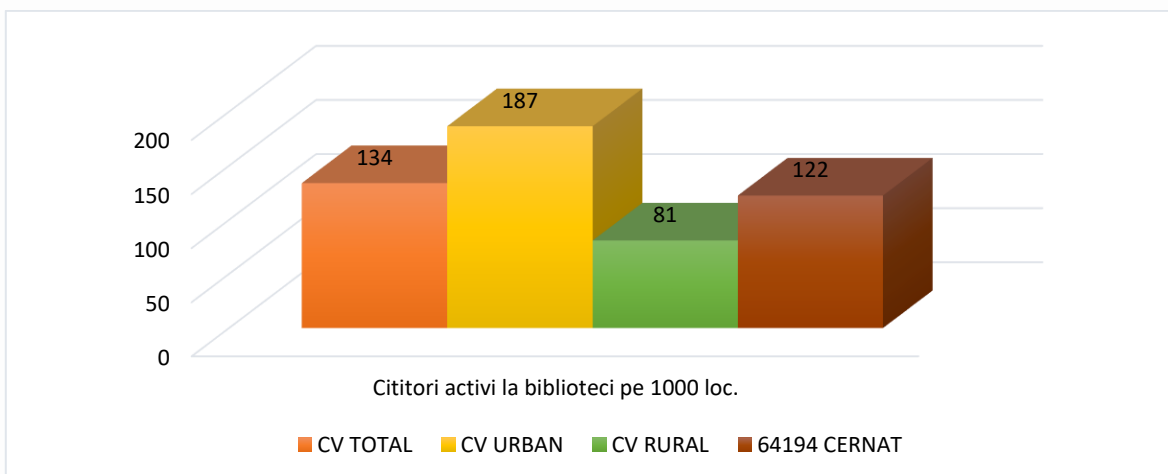
Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Grafic nr. 39: Volume existente în biblioteci și volume eliberate pe 1000 locuitori în Cernat și în județul Covasna, 2018

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Grafic nr. 40: Cititori activi pe 1000 locuitori în Cernat și în județul Covasna, 2018

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

4.3.1. Sport

În comuna Cernat există o viață sportivă activă, anumite ramuri de sport având tradiție de mai mulți ani (fotbalul și activitatea de popice), iar comuna dispune de o infrastructură sportivă bine dezvoltată. În Cernatul de Jos există o formație locală de fotbal și o echipă de tineri, care participă la Campionatul Județean, Liga V și a căror activitate este coordonată de o asociație de sport, denumită Asociația Fotbal Club Cernat. Totodată, începând din anul 2003 comuna participă cu o formație alcătuită din copii cu vârsta între 13-14 ani la Campionatul Internațional de Copii Eurocamp, împreună cu alte 4 țări europene: Ungaria, Franța, Germania și Slovacia. Acest campionat, care a început în anul 2000, este organizat anual într-una dintre țările participante, pe bază de rotație. În Cernat campionatul a fost organizat în anul 2007.

Datorită popicăriei existente în Cernatul de Jos și activitatea de popice dispune de tradiție, în comună există o echipă de popice, care a participat la campionate. Pista unde se activează sportul respectiv necesită renovare.

Cu privire la infrastructura sportivă comuna dispune de o bază dezvoltată de sport, în cadrul căruia în Cernatul de Jos există un teren de fotbal, o sală de sport și o popicărie.

Terenul de fotbal este în stare bună de funcționare, întreținerea acestuia este asigurată de o firmă, care a luat în chirie o încăpere de la Consiliul Local. Pe marginea terenului este construită și o tribună, a cărei stare este satisfăcătoare. Sala de sport a fost construită din fonduri alocate de Guvernul României, prin Programul de „Săli de sport”, implementat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței și derulat prin Compania Națională de Investiții „C.N.I.”-S.A., respectiv din bugetul local. Clădirea are o capacitate de 150 locuri și este dotată cu vestiare și cu dependințe. Obiectivul a fost inaugurat în anul 2008 și asigură posibilitate pentru desfășurarea a cinci jocuri de minge: fotbal, volei, handbal, tenis și baschet. De asemenea există posibilitatea de a instala în cadrul clădirii o sală fitness, respectiv de a amenaja camere de cazare. Sala este exploatată mai ales în timpul iernii, când aproape în fiecare zi se organizează activități, și este închiriată în majoritate de către sportivi din alte localități ale județului.

Pe lângă cele enumerate mai sus în școlile Végh Antal din Cernatul de Jos și Bod Péter din Cernatul de Sus există săli de gimnastică și terenuri de sport, iar în celelalte școli există terenuri potrivite pentru desfășurarea activităților de sport, copii având astfel posibilitatea de a desfășura activități sportive.

4.3.2. Localitățile înfrățite

După anul 1989 comuna Cernat a stabilit și susține relații înfrățite cu șase localități din străinătate: Bóly, Bogyiszló, Kaszaper și Sármellék din Ungaria, Blaustein din Germania și Kleinwalsertal din Austria. Comuna susține relații active cu aceste localități, localitățile înfrățite din Germania și Austria, dar și cele din Ungaria au sprijinit de mai multe ori comuna Cernat.

4.4. Sistemul social și de sănătate local

În activitățile legate de sănătate funcționează următoarele:

Cabinete medicale de familie

- Ábrahám Ildikó "MEDICINA FAMILIE Dr. ABRAHAM" 527070 Cernat str. Principală nr.449
- Gyergyai Aladár István "MED. -FAM. Dr. GYERGYAI" 527070 Cernat/ Csernáton str. Principală nr.450

Cabinete medicale de stomatologie:

- Cabinet stomatologic dr. Farkas Bíró Barna, 527070 Cernatu de Sus, str. Principală nr.1066
- Cabinet medical de stomatologie dr. Gál Apor, 527070 Cernat/ Csernáton nr.450

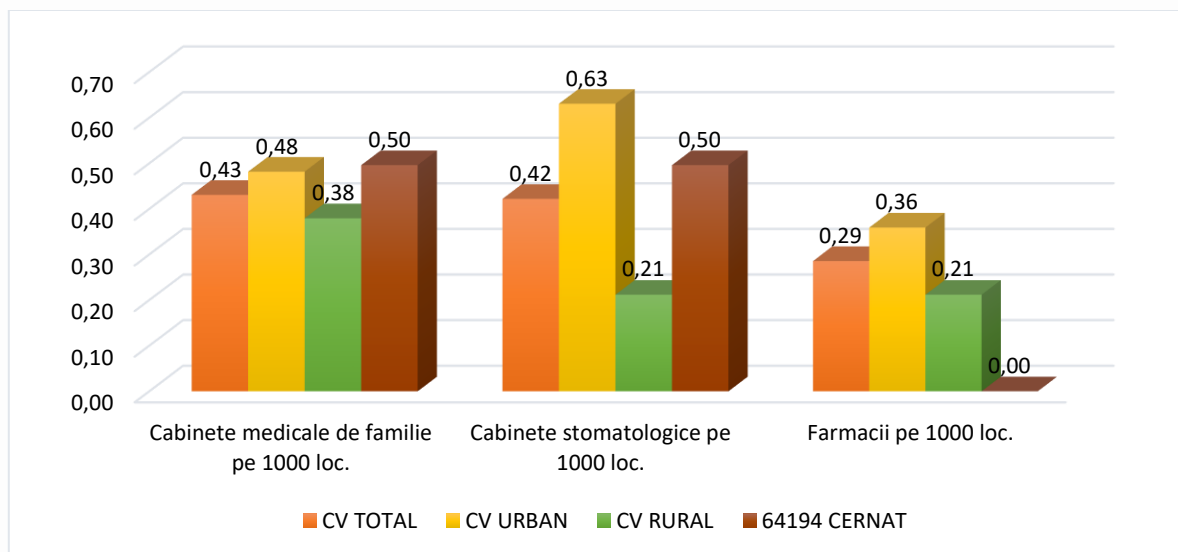
Farmacii:

- KOVAPRODFARM Cernat, Str. Principală, Nr. 449

Locuitorii comunei pot beneficia de alte unități din domeniul sănătății din orașul Târgu Secuiesc, inclusiv spitalul orașenesc. Cazurile de urgențe și de spitalizare sunt rezolvate în Spitalul din Târgu Secuiesc, care se află la o distanță de 8 km de la reședință de comună.

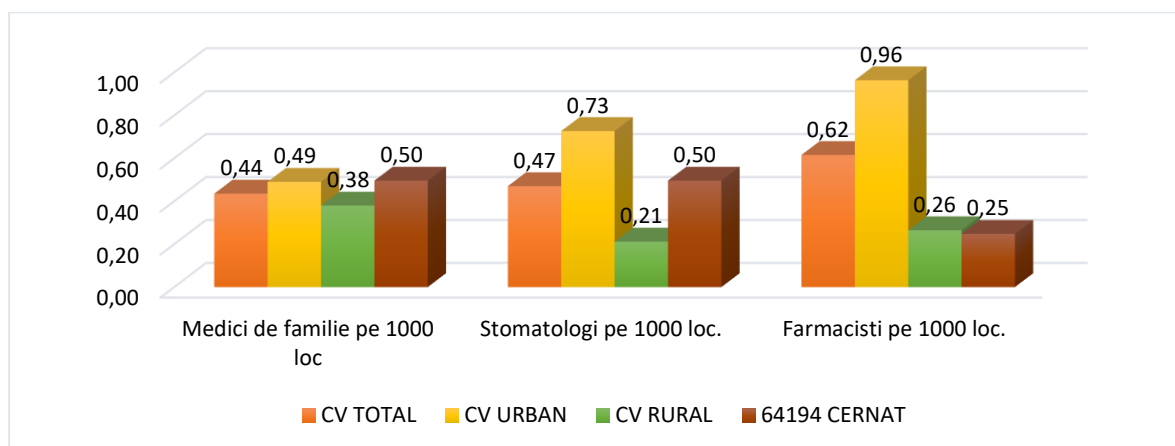
Graficul de mai jos arată numărul personalului medical raportat la o mie de persoane în Cernat și în județ.

Grafic nr. 41: Unități sanitare la o mie de persoane în Cernat și în județ în 2018

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Grafic nr. 42: Numărul de personal medical raportat la o mie de persoane în Cernat și în județ în 2018

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Pe baza datelor statistice în anul 2018 în comună a fost 1 medic de familie, 2 stomatologi și 1 farmacist.

O problemă serioasă este faptul că prevenția este ignorată, pe plan național nu funcționează în formă instituțională, de aceea cultura medicală este subdezvoltată, iar din cauza sărăciei și alimentația este săracă. La nivel local educația școlară și cea de acasă ar putea schimba situația, și ar mai fi nevoie de campanii de conștientizare și informare în acest sens.

La fel ca în domeniul medical și pe plan social ar fi nevoie de serviciu de prevenție, pentru a putea identifica copiii aflați în situație de risc, astfel evitându-se plasarea lor în instituții. Ar fi bine, dacă fiecare localitate ar putea gestiona problemele sociale pe plan local, iar tinerii din localitate ar avea la dispoziție pe loc serviciul de sprijin. Luând în considerare tendința de îmbătrânire a populației ar fi importantă începerea asistenței pentru bătrâni în formă organizată, iar pentru persoanele cu handicap, care nu sunt institutualizați înființarea unui centru de zi. Pe acestea ar putea fi construite și entități sociale.

În Cernatul de Sus există o Casă de copii cu 24 copii și tineri cu oportunități reduse, cu 4 asistenți și cu doi conducători. Casa de copii a fost construită în anii 2001-2002 și se află în subordonarea Consiliului Județean Covasna. Clădirea este în stare foarte bună, fiind dotată conform normelor Uniunii Europene.

În prezent, îngrijirea la domiciliu a bolnavilor și a bătrânilor nu este rezolvată în comuna, deși nevoia pentru aceasta este în creștere. În funcție de sursele Asociației Haromszeki Mara și Diakonia, serviciile sociale și alimentare sunt asigurate pentru o perioadă de timp, dar acest lucru nu poate fi continuu datorită periodicității finanțării.

4.5. Alte servicii

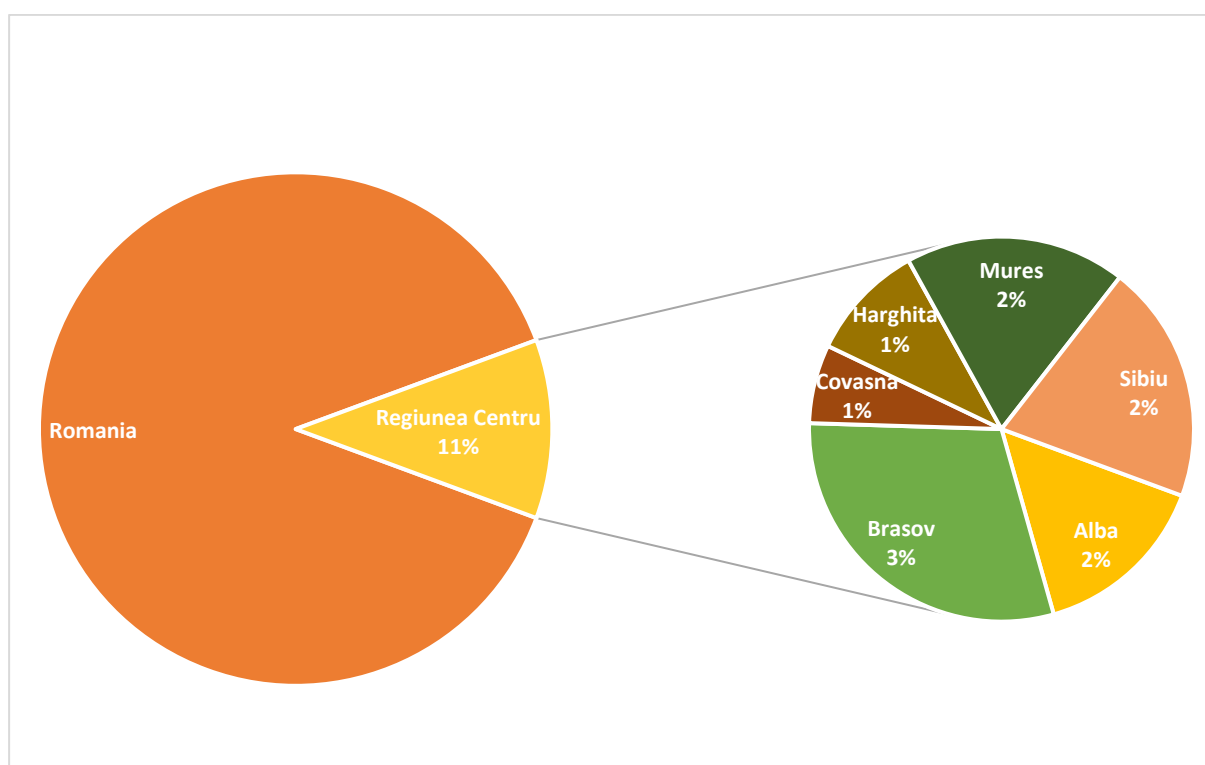
În comuna există un restaurant, 6 magazine mixte, două magazine de construcții și bricolaj și o spălătorie de auto.

5. SITUAȚIA ECONOMICĂ ȘI PROCESE ECONOMICE

5.1. Geografie economică - context și resurse

Datorită caracteristicilor rurale și densității mici a populației județul Covasna nu reprezintă o zonă dezvoltată din punct de vedere economic la nivel regional și național. Regiunea Centru contribuie cu puțin peste o zecime la nivelul GDP-ului național (11,3%), din acest procent contribuția județului Covasna este 6,6%. În cursul anului 2018, 9% din investițiile străine, reprezentând 7331 milioane de Euro au avut ca destinație Regiunea Centru.

Grafic nr. 43: Procentul județului Covasna din GDP-ul regional și național în anul 2017

Sursa: redactare proprie pe baza datelor CNSP

Orașele mai apropiate se află la următoarele distanțe față de Cernat: Târgu Secuiesc 10 km, Sfântu Gheorghe, reședința de județ 28 km, Miercurea-Ciuc 72 km, Brașov 50 km, Bacău 129 km.

Cernat poate fi accesat numai prin drumurile publice. Accesul comunei Cernat din localitățile învecinate și din reședința de județ este buna (municipiul Sfântu Gheorghe se află la o distanță de 28 km, ceea ce poate fi parcursă în 1/2 ora), dar în comparație cu media din Europa de Vest nu este tocmai bună. Drumul european E574 trece prin așezare dar este semnificativă timpul de călătorie de la capitală sau alte puncte din țară.

În județul Covasna nu există aeroport internațional, cel mai apropiat aeroport se află la Târgu Mureș la o distanță de 198 km și în Sibiu (200 km), care poate fi parcursă în 3 ore, dar chiar și

acesta are puține curse internaționale. Dacă s-ar pune în funcțiune, aeroportul civil din Brașov-Ghimbav ar reduce distanța de acces la cca. 58 km.

Aeroportul Otopeni din capitala București cu numeroase curse aeriene spre Statele Unite ale Americii, se află la o distanță de 205 km, ceea ce poate fi parcursă în 3,5 ore cu mașina. Aeroportul din Sibiu, care are în special curse aeriene spre Germania, se află la o distanță de 200 km, drumul poate fi parcurs în circa 3,5 ore, iar aeroportul din Cluj-Napoca se află la 298 km, ceea ce reprezintă un drum de 4,5 ore. Construcția aeroportului de lângă Brașov, care ar fi la o distanță de 58 km (1 h), nu numai ar contribui semnificativ la creșterea accesului aerian dar totuși ar însemna noi oportunități pentru potențialii investitori și pentru antreprenorii care lucrează cu parteneri din străinătate.

Diversitatea reliefului și varietatea resurselor naturale în județul Covasna oferă un potențial turistic ridicat atât populației locale cât și celor din județele învecinate. Acest potențial însă nu este utilizat pe deplin astfel încât să creeze venituri considerabile locuitorilor județului Covasna.

Din punct de vedere economic, comuna prezintă o situație care reflectă statutul său în cadrul județului. Profilul economic general al comunei este actualmente cel agricol și forestier, bazat pe resursele naturale - terenuri arabile, fânețele și pășunile din zona de munte și pădurile întinse (fondul forestier). Ocupația de bază a locuitorilor este astfel determinată, celelalte activități - ținând de alte sectoare de activitate - sunt mai reduse, limitându-se practic la necesarul pentru funcționalitatea unității administrative (activități din sectorul terțiar, comerț, administrație, învățământ, sănătate). La ora actuală, ponderea cea mai mare a veniturilor din activități productive revine exploatarei și prelucrării lemnului.

În cele ce urmează vom analiza resursele locale interne de care dispune comuna și împrejurimile acestuia, cum pot fi valorificate aceste resurse, care sunt activitățile de producție și serviciile caracteristice ale economiei localității.

Starea economico-socială actuală este destul de precară, iar clauzele principale care contribuie la nivelul scăzut al performanțelor economice sunt:

- Condițiile nefavorabile în dezvoltarea agriculturii (lipsa cooperare, lipsa unei agroindustrii de prelucrare locală, cu excepția câtorva tineri doar populația bătrână se ocupă de agricultură).
- Piața redusă a forței de muncă, numărul mic al specialiștilor de înaltă calificare, numărul mare al navetiștilor, sporul negativ al migrației, mulți dintre tineri lucrează în străinătate, industria de la Baraolt nu mai funcționează etc.
- Infrastructura insuficient dezvoltată

- Lipsa unor concepții viabile care să reglementeze problema extrem de gravă a suprafețelor forestiere din regiune, a exploatărilor necontrolate și a problemelor legate de materialul lemnos;
- Lipsa unor investiții concrete care să diversifice oferta de valorificare a potențialului economic al regiunii;
- Mentalitatea conservatoare a unui segment al populației, orientată spre tradiție, și o mare doză de neîncredere față de transformările rapide ale structurilor economice și sociale din întreaga țară;

5.2. Resursele naturale și exploatarea acestora

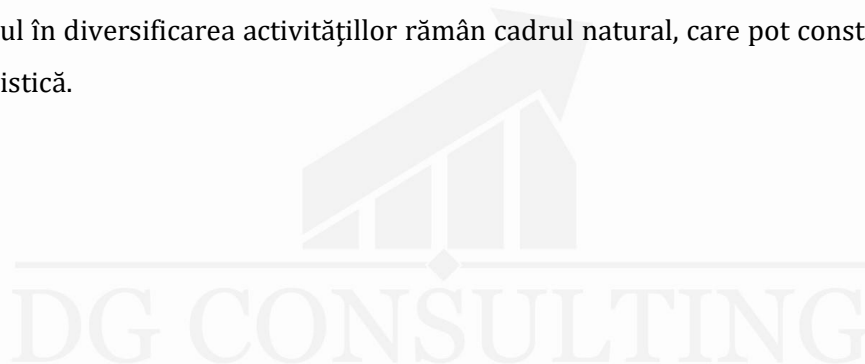
În județul Covasna agricultura reprezintă o ramură economică tradițională. În cea mai mare parte a județului există condițiile necesare dezvoltării agriculturii. Structura terenurilor agricole din județul Covasna după modul de folosință este următoarea: 44,78% din suprafața agricolă este arabil, 32,71% pășuni, 21,96% fânețe, iar 0,55% livezi.

Cea mai importantă cultură vegetală al județului este cartoful, al cărei suprafață ocupă un loc dominant în cadrul acestei ramuri al economiei.

Analizând agricultura comunei Cernat putem constata, că majoritatea locuitorilor comunei se ocupă într-o măsură mai mică, sau mai mare de agricultură, o parte dintre ei ca activități secundare, ca formă de viață, iar pentru majoritate această ramură reprezintă sursa principală de venit. În comună mulți întreprinderi, respectiv persoane fizice își desfășoară activitatea în acest domeniu, cultivând pe suprafețe întinse, arendate de la localnici.

Consecință a agriculturii tradiționale care încă se practică în zonă, peisajul este extrem de mozaicat, îmbinând ecosisteme de pădure întinse și puțin disturbate antropic, pajiști extraordinar de diverse din punct de vedere floristic, terenuri agricole lucrate tradițional. Toate acestea oferă împreună nișe ecologice diverse, ce pot fi utilizate eficient în turism.

Văzând specificul activităților economice din comună, se constată că activitățile dominante sunt exploatarea fondului forestier, creșterea animalelor, completate cu activități de prelucrare primară sau mai specializată (meșteșuguri) dar și activități din sectorul terțiar. Elementele ce pot fi luate în calcul în diversificarea activităților rămân cadrul natural, care pot constitui baza și în activitatea turistică.

5.2.1. Terenuri agricole și utilizarea actuală a acestora

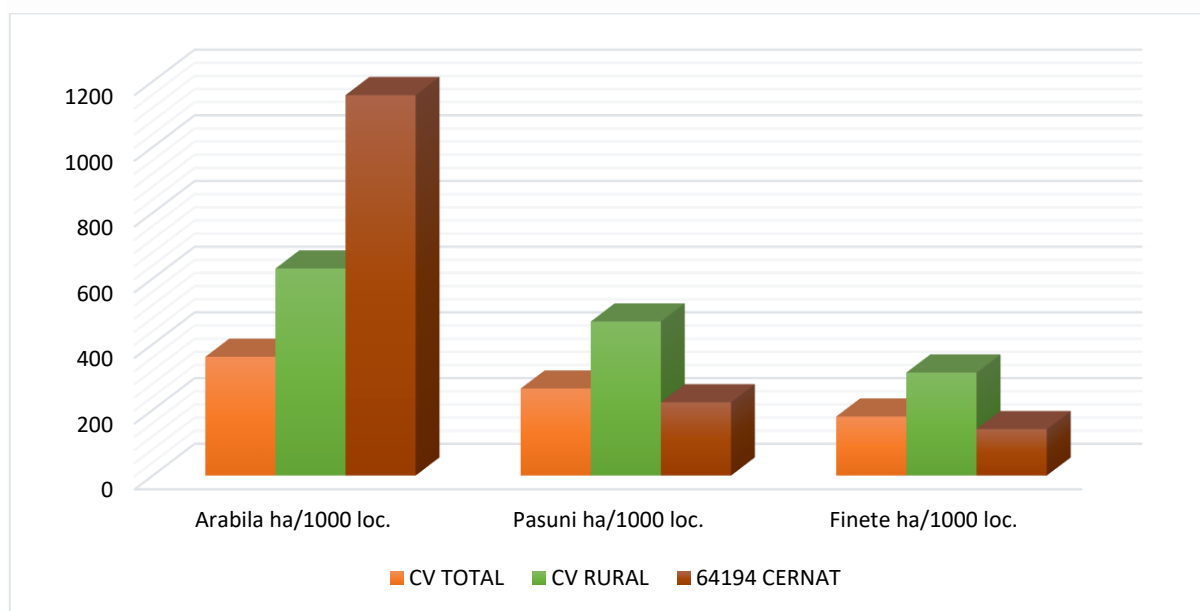
Analiza de mai jos a activităților economice s-a realizat pe baza datelor Institutului Național de Statistică. Conform datelor Institutului Național de Statistică din 2014, Cernat dispune de 6198 ha de terenuri agricole, reprezentând 54,1% din totalul teritoriului, ceea ce este mai mare față de media comunelor (4022 ha), și pe o mie de locuitori situația este mai mare decât media comunelor (în Cernat ponderea este de 1523 ha pe mii de locuitori, iar media comunelor din județ arată 1417 ha/mii de locuitori).

Majoritatea terenurilor agricole în comuna reprezintă teren arabil (76%). Terenurile arabile sunt lucrate de către proprietari. Ponderea pășunilor și fânețelor este de 14,6%, respectiv 12,2%, ceea ce reprezintă (907 ha, respectiv 575 ha) din totalul terenurilor agricole.

În timp ce în comună partea dominantă a suprafețelor agricole este alcătuită din terenuri arabile, ponderea pășunilor, fânețelor și livezilor fiind relativ scăzut, la nivelul județului Covasna ponderea terenurilor arabile este semnificativ scăzută, iar în același timp pășunile și fânețele reprezintă o pondere mai ridicată.

În prezent se cultivă culturile tradiționale: cereale, cartofi, porumb, sfecla de zahar.

Grafic nr. 44: Terenuri agricole și ponderea acestora pe baza utilizării lor pe 1000 locuitori în anul 2014

Sursa: Redactare proprie pe baza datelor Institutului Național de Statistică din 2014

Clima zonei este favorabilă culturilor fructifere, există mici ateliere de fiert pălincă, precum și manufacturi de prelucrare a fructelor (mere). Destinația produselor agricole vizează cu precădere consumul direct al populației (legume, fructe, animale și produse animaliere) și într-o pondere mai redusă prelucrarea agroalimentară (produse lactate și din carne, cereale, sfecla de zahar sau

alte produse animaliere), atât la scară redusă (în gospodării individualizate, în manieră tradițională, dar tot mai limitat), cât și la scară industrială.

Zootehnia este de asemenea bine reprezentată în comuna Cernat, apicultura este o îndeletnicire tradițională în comună, cu rezultate bune și în trecut. În comună funcționează și câteva asociații de producători (Asociația Crescătorilor de Taurine Cernat de Jos Bartafalva, Asociația Crescătorilor de Taurine Cernatul de Sus și Icafalău, Asociația Cultivatorilor Sfeclei de Zahar din Județul Covasna, Cartoful de Cernat Cooperativa Agricolă, Cooperativă Agricolă Râul Negru, Regina Cartofului Cooperativa Agricolă).

Creșterea animalelor, bazată pe condițiile naturale favorabile (pășuni și fânețe extinse) este o îndeletnicire veche a locuitorilor. Nici în această privință colectivizarea nu a fost de succes, fermele din timpul C.A.P.-urilor sunt depopulate, dezactivate, transformate (atelieri de prelucrare a lemnului etc.) Efectivul de bovine s-a redus, prelucrarea produselor se realizează în afara comunei. Scăderea efectivului de ovine se datorează impulsivității de a vinde lâna. Producția de carne de porc se realizează în gospodării individuale, mai mult pentru necesitățile familiare și mai puțin pentru piață, unde se simte restrângerea cererii, cauzată de scăderea puterii de cumpărare a orașenilor și a produselor ieftine din industria cărnii.

În comună există un medic veterinar de stat și un asistent veterinar, pe lângă care își mai desfășoară activitatea un medic veterinar privat. Pe teritoriul comunei funcționează o farmacie veterinară și două cabinete veterinare.

Pe baza datelor statistice se observă totodată și faptul că majoritatea celor care lucrează în agricultură sunt din rândul populației cu vârstă înaintată, tinerii aleg din ce în ce mai puțin activitatea agricolă. Este de știut faptul că în urma aderării României la Uniunea Europeană în cadrul Programului Național pentru Dezvoltare Rurală (PNDR), fermierii și antreprenorii din domeniul agricol beneficiază de subvenții agricole și pot accesa diferite fonduri în vederea dezvoltării infrastructurii rurale și a gospodăriilor. De astfel de subvenții agricole pot beneficia toate persoanele fizice și juridice care cultivă terenuri mai mari de 1 ha (în cazul gospodăriilor care au parcele de cel puțin 0,3 ha). Suprafața agricolă a zonei Cernat încadrează în categoria zonelor de munte defavorizate conform Programului Național pentru Dezvoltare Rurală (Ordin 1019/2005).

Ca și în cazul altor zone din județ, economia de piață și concurența dintre marile companii au pus la încercare pe micii producători, dar există o serie de inițiative de urmat în ultima perioadă, care arată că industria agrară din zona comunei Cernat poate să se reorganizeze și poate răspunde la provocările secolului.

În ceea ce privește natura proprietății fondului forestier putem constata, că suprafețele forestiere sunt restituite 100%, care se împarte între consiliul local, parohii, composesorate, școli și persoane fizice.

Consiliul local al comunei Cernat dispune de un fond forestier de 328 hectare, care se împarte între localitățile comunei astfel:

- Albiș: 229 de hectare;
- Cernatul de Sus: 69 de hectare;
- Cernatul de Jos: 30 de hectare.

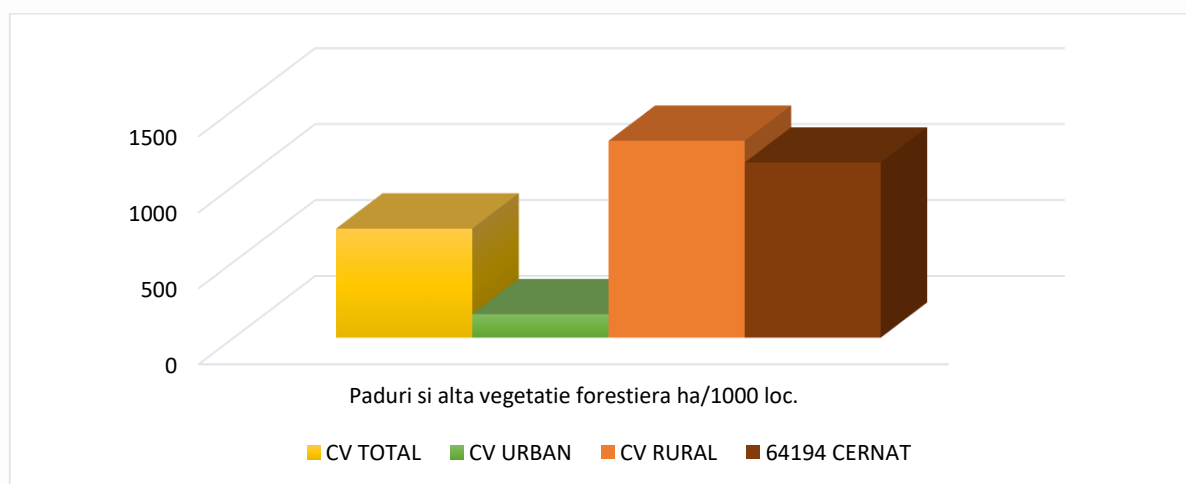
În proprietatea parohiilor se află în total o suprafață forestieră de 155,64 hectare, din care 83 hectare aparțin de Icafalău, 49 hectare de Cernatul de Sus, 14,7 hectare de Albiș, iar restul de 8,94 hectare de Cernatul de Jos.

Școlile din comună dispun de un fond forestier de 14,4 hectare, din care 9,2 ha aparține de Școala cu clasele I-IV. Szabó Lajos din Icafalău, iar 5,2 ha de Școala cu clasele I-VIII. Bod Péter din Cernatul de Sus. Școliile din Cernatul de Jos și din Albiș nu au în proprietate suprafețe forestiere.

Este de remarcat proporția ridicată a suprafețelor împădurite (4690 ha în total, 1153 ha/1000 loc.) tratat de Composesorate de pădure și pășune din Cernat. În comună există trei composesorate, unu în Cernatul de Jos, denumit Composesoratul "Székely" din Cernatul de Jos, unu în Cernatul de Sus, având denumirea Composesoratul "Villáncsi" din Cernatul de Sus și unu în Icafalău, denumit Composesoratul din Icafalău.

O problemă esențială o constituie în comuna Cernat lipsa firmelor locale de exploatare forestieră, datorită căreia activitățile de exploatare sunt contractate unor firme de exploatare din alte localități, în consecință profitul nu rămâne în comună.

Grafic nr. 45: Păduri și alta vegetație forestiera ha/1000 locuitori în anul 2014

Sursa: Redactare proprie pe baza datelor Institutului Național de Statistică din 2014

5.3. Turism

Potențialul turistic al județului Covasna este caracterizat de turismul balnear, cultural, agroturism și turismul activ, aventurier. Conform datelor statistice oficiale în ultimii zece ani au crescut semnificativ sosirile turistice în județul Covasna (62 de mii de turiști anual în 2008, 119 de mii în 2018). În ciuda acestui fapt județul ocupă ultimul loc la nivel regional în privința sosirilor turistice înregistrând numai un procent de 4%, în timp ce județul Brașov înregistrează valori mai mari de zece ori față de acesta. Pe baza sosirilor turistice comuna se află într-o poziție relativ bună, deoarece se situează pe poziția 13 (locul 9 din comune) la nivelul județean, în comună sosind peste 902 de turiști în 2018.

Conform datelor din 2019, județul Covasna are 93 de unități turistice înregistrate, dar acestea sunt în special de categorie inferioară, cu tarife mici (pensiuni rurale, pensiuni agroturistice), iar hotelurile care oferă servicii de calitate superioară și au capacitate de cazare mai mare sunt puține la număr, se găsesc numai 14 unități hoteliere. Pe baza al nopților de cazare județul Covasna se află pe poziția a 14-a, puțin sub media națională (date din anul 2019). Comparativ cu celelalte județe putem observa că în județul Covasna turiștii străini petrec mai multe nopți de cazare decât turiștii autohtoni. Din punct de vedere al originii turiștilor, 89,4% reprezintă turiștii autohtoni iar 10,6% turiștii străini în anul 2018.

Valorificarea economică a resurselor naturale și culturale apare în mod integrat în activitatea turistică. Resursele naturale specifice, tradițiile și evenimentele culturale locale pot genera venituri atâtea timp cât acestea sunt promovate celor interesați din afara regiunii. În cele ce urmează, vom prezenta atracțiile zonei Cernat, ofertele turistice și capacitatea de primire turistică în prisma datelor statistice, paginilor web și al experiențelor locale.

5.3.1. Cadru natural și ofertă culturală

Comuna Cernat este situat la poalele munților Bodoc, la o distanță de 10 km de orașul Târgu Secuiesc. Cadrul natural al comunei este variat, în care predomină relieful muntos.

În pădurea de la nord de Cernatul de Sus, în valea Nagypatak, la 2-3 km de Castelul Ika, există un izvor de apă termală cu sulf proaspăt (hidrogen sulfurat și sulfat), unde între cele două războaie mondiale a funcționat un ștrand de 10x4 metri numită "Csókás-feredő". Acest ștrand a fost renovat în vara anului 2012 printr-o clacă la care au participat localnicii.

Situat la poalele castelului Ika, bazinul băii Malom, renovat tot de localnicii a comunității secuiești, alimentat de apa dulce din Nagypatak, care oferă tinerilor posibilitatea de a se relaxa și a se distra.

Localitatea Cernat este inedită din punct de vedere arhitectural, deoarece păstrează bogăția fațadelor baroce, a cerdacelor cu arcade și a conacelor în stil empire clasicist. Județul Covasna a primit denumirea "Ținutul Conacelor", fiindcă în acest județ sunt peste 160 de conace, curți nobiliare sau mici castele. Marea majoritate dintre ele sunt goale sau sunt locuite de proprietarii lor și de familiile acestora, însă sunt și conace care sunt pregătite să primească vizitatori.

Obiective turistice:

- Biserica Reformata fortificata din Cernatul de jos
- Cetatea Ika din secolul al XIII-lea
- Conacul Damokos monument construit in anul 1831, unde funcționează Muzeul Haszmann Pál
- Ruinele vechii capele în zona împădurita denumita Szentkert, pe crestele muntelui delimitate de paraul Ika și Paraul Mare (Nagypatak)
- Conace / monumente istorice:
 - Conacul Bernald
 - Conacul Damokos Dénes , azi primărie
 - Conacul Damokos Gyula , azi Muzeul „Haszmann Pál”
 - Conacul Damokos János
 - Conacul Damokos Mihály
 - Conacul Damokos-Cseh
 - Conacul Damokos-Eperjesi
 - Conacul Farkas-Konnáth
 - Conacul Kelemen , azi pensiune
 - Conacul Molnár–Magyaróssy
 - Conacul István Dániel
- Zona de agrement Cetatea Ika (căsuțe și baie tradițională)

Muzeul etnografic Haszmann Pál a fost inaugurat în anul 1973 și este un muzeu în aer liber care funcționează ca unitate externă a Muzeului National Secuiesc din Sfântu Gheorghe. Printre atracțiile muzeului se numără colecția de mașini agricole și unelte agricole, colecția de monumente funerare și obeliscuri din piatră și din lemn, colecție de stupi, cruci, case vechi țărănești, vechi porți secuiești, meșteșuguri populare tradiționale.

În subsolul clădirii se găsește cea mai mare colecție de sobe din fontă din regiunea Trei Scaune. Are expoziții de artă populară și de istorie locală.

În fiecare anotimp sunt organizate numeroase evenimente culturale, în special legate de activitatea agricolă și de sărbătorile diferitelor comunități religioase.

Evenimente si tradiții cu potențial turistic:

- Csernátoni Burrogtató – Sunetul motoarelor de odinioară (Întâlnire internațională a pasionaților de motoare staționare si tractoare)
- Zilele comunei Cernat
- Parada de farsang
- Tabere meșteșugărești și de dans popular.
- Festivalul de dans popular Cetății Ika

5.3.2. Patrimoniu construit

Localitatea Cernat dispune și de un număr de monumente, respectiv ansambluri istorice și de arhitectură, protejate legal, cuprinse în Lista monumentelor din 2004 al Institutului Național al Monumentelor Istorice aprobată de Ministerul Culturii și Cultelor, actualizată 2016:

Tabelul nr. 13: Monumente istorice

Nr. crt.	Cod LMI	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
66	CV-I-s-A-13053	Situl arheologic de la Cernat, punct "Aranydomb"	sat CERNAT; comuna CERNAT	Dealul de Aur (Aranydomb)	
67	CV-I-m-A-13053.01	Așezare	sat CERNAT; comuna CERNAT	Dealul de Aur (Aranydomb)	sec. V - VI, Epoca migrațiilor
68	CV-I-m-A-13053.02	Așezare	sat CERNAT; comuna CERNAT	Dealul de Aur (Aranydomb)	Latène, Cultura geto - dacică
69	CV-I-m-A-13053.03	Așezare	sat CERNAT; comuna CERNAT	Dealul de Aur (Aranydomb)	Epoca bronzului
70	CV-I-m-A-13053.04	Așezare	sat CERNAT; comuna CERNAT	Dealul de Aur (Aranydomb)	Neolitic timpuriu, Cultura Starčevo - Criș
71	CV-I-s-B-13054	Așezare	sat CERNAT; comuna CERNAT	"Bélamezeje" ("Câmpul lui Béla")	Latène, Cultura geto - dacică
72	CV-I-s-A-13055	Ruinele bisericii romanice	sat CERNAT; comuna CERNAT	"Grădina Sfântă" (Szentkert)	sec. XIII, Epoca medievală timpurie
73	CV-I-s-A-13056	Situl arheologic de la Cernat, punct "Vârful	sat CERNAT; comuna CERNAT	"Vârful Ascuțit" (Hegyesetető), la NV intravilanului, la cca. 2 km de sat	
74	CV-I-m-A-13056.01	Fortificație	sat CERNAT; comuna CERNAT	"Vârful Ascuțit" (Hegyesetető), la NV intravilanului, la cca. 2 km de sat	Hallstatt
75	CV-I-m-A-13056.02	Așezare fortificată	sat CERNAT; comuna CERNAT	"Vârful Ascuțit" (Hegyesetető), la NV intravilanului, la cca. 2 km de sat	Latène, Cultura geto - dacică
76	CV-I-m-A-13056.03	Așezare	sat CERNAT; comuna CERNAT	"Vârful Ascuțit" (Hegyesetető), la NV intravilanului, la cca. 2 km de sat	Eneolitic, Cultura Cucuteni - Ariușd
205	CV-II-m-B-13120	Casa Barabás	sat ALBIȘ; comuna CERNAT	17	1830, transf. sf. sec. XX
206	CV-II-a-A-13121	Ansamblul bisericii reformate	sat ALBIȘ; comuna CERNAT	158	sec. XIII - XIX
207	CV-II-m-A-13121.01	Biserica reformată	sat ALBIȘ; comuna CERNAT	158	sec. XIII - XV, transf. sec. XVI - XIX

Nr. crt.	Cod LMI	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
208	CV-II-m-A-13121.02	Zid de incintă, cu turn-clopotniță	sat ALBIȘ; comuna CERNAT	158	sec. XV - XVI, turn ref. 1637, transf. sec. XIX
280	CV-II-m-A-13163	Cetatea Ika	sat CERNAT; comuna CERNAT	Pe dealul Várbérc	sec. XIV
281	CV-II-m-B-13165	Pod din piatră, cu două deschideri	sat CERNAT; comuna CERNAT	În apropierea Muzeului Etnografic	1907
282	CV-II-m-B-13166	Conacul Farkas	sat CERNAT; comuna CERNAT	62A	1840 - 1850
283	CV-II-m-B-13167	Casă	sat CERNAT; comuna CERNAT	290	sec. XIX
284	CV-II-m-A-13168	Conacul Damokos - Eperjesi	sat CERNAT; comuna CERNAT	321	1840
285	CV-II-a-A-13169	Ansamblul fostului conac Domokos Gyula, azi Muzeul etnografic în aer liber "Haszmann Pal"	sat CERNAT; comuna CERNAT	330	sec. XVII, ref. 1831
286	CV-II-m-A-13170	Conacul Damokos - Cseh	sat CERNAT; comuna CERNAT	333	1838
287	CV-II-m-A-13171	Conacul Damokos Mihály	sat CERNAT; comuna CERNAT	334	1844
288	CV-II-m-A-13172	Conacul Damokos János	sat CERNAT; comuna CERNAT	337	1839
289	CV-II-m-A-13173	Ansamblul conacului Damokos Dénes, cu poarta	sat CERNAT; comuna CERNAT	449A	sec. XVIII - XIX
290	CV-II-m-A-13173.01	Conacul Damokos Dénes	sat CERNAT; comuna CERNAT	449A	sec. XVIII - XIX
291	CV-II-m-A-13173.02	Poarta	sat CERNAT; comuna CERNAT	449A	sec. XVIII - XIX
292	CV-II-m-B-13174	Conacul István Sándor	sat CERNAT; comuna CERNAT	459	1860
293	CV-II-a-A-13175	Ansamblul bisericii reformate	sat CERNAT; comuna CERNAT	469	sec. XIV - XIX
294	CV-II-m-A-13175.01	Biserica reformată	sat CERNAT; comuna CERNAT	469	sec. XIV - XVI
295	CV-II-m-A-13175.02	Incintă fortificată (fragmente)	sat CERNAT; comuna CERNAT	469	sec. XVI

Nr. crt.	Cod LMI	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
296	CV-II-m-A-13175.03	Turn-clopotniță	sat CERNAT; comuna CERNAT	469	1727, ref. 1835
297	CV-II-m-A-13175.04	Piatră funerară	sat CERNAT; comuna CERNAT	469	1600
298	CV-II-m-B-13176	Conacul Kelemen Gábor	sat CERNAT; comuna CERNAT	482	înc. sec. XIX, transf. 1859 și sf. sec. XX
299	CV-II-a-B-13177	Ansamblul conacului Molnár Sándor	sat CERNAT; comuna CERNAT	662	sec. XVIII
300	CV-II-m-B-13177.01	Conacul Molnár Sándor	sat CERNAT; comuna CERNAT	662	sec. XVIII
301	CV-II-m-B-13177.02	Poartă	sat CERNAT; comuna CERNAT	662	sec. XVIII
302	CV-II-a-B-13178	Ansamblul conacului Bernald	sat CERNAT; comuna CERNAT	679	
303	CV-II-m-B-13178.01	Conacul Bernald	sat CERNAT; comuna CERNAT	679	sec. XVIII, transf. 1820 și sec. XX
304	CV-II-m-B-13178.02	Poartă de zid	sat CERNAT; comuna CERNAT	679	sec. XVIII
305	CV-II-m-B-13179	Biserica "Sf. Gheorghe"	sat CERNAT; comuna CERNAT	742	1872
306	CV-II-m-B-13180	Poartă secuiască	sat CERNAT; comuna CERNAT	816A	1942
307	CV-II-m-B-13181	Poartă secuiască	sat CERNAT; comuna CERNAT	920	sec. XIX
308	CV-II-m-B-13183	Moară de apă, cu turbină	sat CERNAT; comuna CERNAT	978	sec. XIX
309	CV-II-m-B-13184	Moară de apă, cu turbină	sat CERNAT; comuna CERNAT	983	sec. XIX
310	CV-II-m-B-13162	Conacul Végh	sat CERNAT; comuna CERNAT	1013	sec. XIX, transf. sec. XX

Starea monumentelor este variată, în general bună-mediocră, necesitând unele reparații, unele fiind periclitare de lipsa întreținerii corespunzătoare.

5.3.3. Marketing turistic și posibilități de book-in

Marketingul unitar al zonei Cernat nu este bine organizat, lipsește o pagină web prin care să se poată accesa informații cu privire la atracțiile și ofertele turistice din zonă, și nu există materiale de promovare ale turismului. Activitățile de marketing sunt mozaice, nefiind sincronizate între ele. Această situație persistă din pricina lipsei unei organizații de management al turismului, cu resurse umane specializate în domeniu.

Prin intermediul internetului locurile de cazare disponibile în comuna Cernat sunt următoarele:

Tabelul nr. 14: Structurii de cazare disponibile

Sat	Denumirea	Capacitatea
Cernatul de Sus	Pensiunea Agroturistica Hanna	41
Cernatul de Jos	Pensiunea Agroturistica Enikő	14
Cernatul de Jos	Casa Kovács	13
Cernatul de Jos	Pensiunea Kovács	46
	Total	114

Sursa: cazaretransilvania.ro

Pensiunea Hanna oferă și programe pentru grupuri școlare și copii mici:

- Tabără de povești interetnică (prin cooperarea Centrului Cultural Județean Covasna)
- Tabăra Mozsika (prin cooperarea Centrului Cultural Județean Covasna)
- Școală de pădure (pentru grupuri școlare)

5.3.4. Servicii turistice

Serviciile turistice ale zonei oferă cadru turismului activ și cultural și religios datorită resurselor patrimoniului natural și construit. Serviciile sunt accesibile în unele localități: drumeții cu ghizi, săniuș cu sănii trase de cai, prezentări ale vieții specifice satului, etc.

Datorită caracterului comunei Cernat, poate fi un punct de plecare al traseelor tematice spre atracțiile regionale.

Capacitatea de cazare

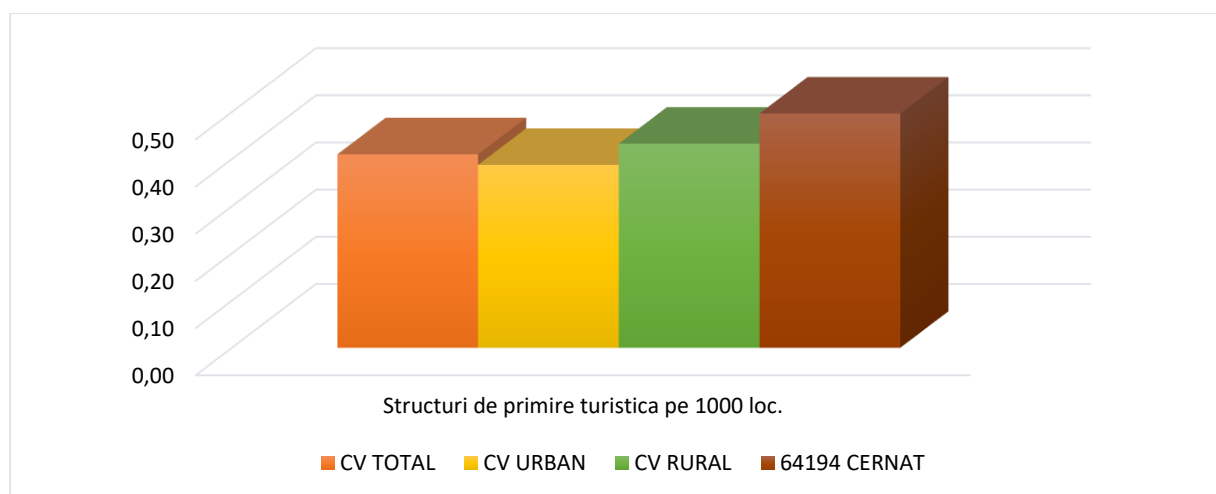
Capacitatea de cazare a zonei Cernat este dominată de structurile de cazare din mediul rural. În afara Hotelul Balvanyos și orașul Covasna în zonă nu există hoteluri, capacitatea de cazare este dată de locurile oferite din case de oaspeți și pensiuni. Structurile de cazare, în conformitate cu profilul turistic al zonei, sunt mici unități, cu o atmosferă aparte, din punct de vedere calitativ nedeășind 2 stele.

Numărul cazărilor înregistrate în satul Cernat este de 4, ceea ce este peste valorii medii a satelor județului la o mie de locuitori.

La poalele Cetatului Ika, comuna întreține o clădire din piatră, trei case din lemn și un camping cu o capacitate pentru 40 de persoane. În plus, sub denumirea de Malomkert, Asociația Holnap (Mâine) funcționează ca o întreprindere socială un centru turistic, un camping, de asemenea Muzeul Haszmann Pál și Școala Popular Csernátton, oferă cazare pentru 50 de tineri cu bucătărie și sufragerie.

Există, de asemenea, un restaurant de calitate înaltă în comuna care satisface nevoile turistice.

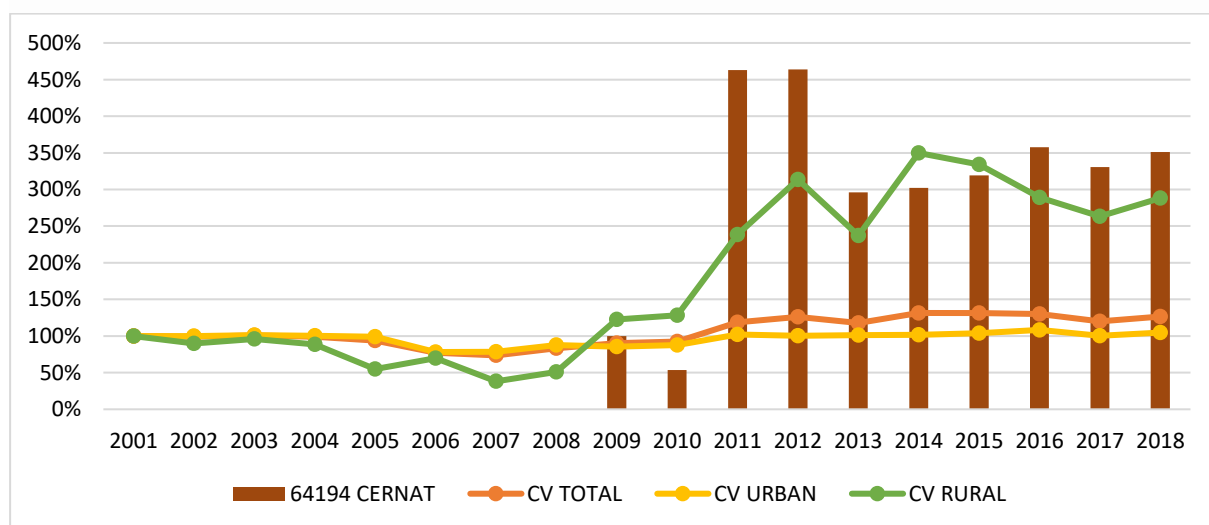
Grafic nr. 46: Structuri de primire turistica pe 1000 locuitori în anul 2019

Sursa: Redactare proprie pe baza datelor Institutului Național de Statistică

Capacitatea de cazare activă este în prezent 9350 - Număr locuri-zile (2018, schimbarea este arătată de graficul de mai jos care ilustrează tendința din 2001 comparativ cu tendințele din județ).

Grafic nr. 47: Evoluția capacității de cazare turistica in funcțiune 2001-2018

Sursa: Redactare proprie pe baza datelor Institutului Național de Statistică

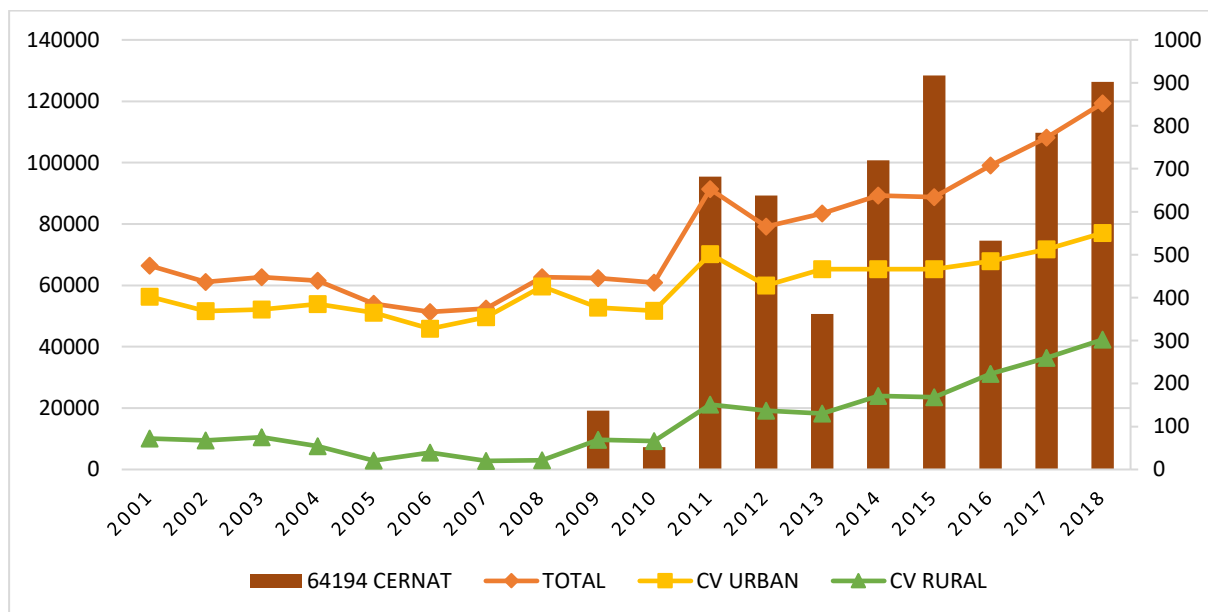
Sosiri ale turiștilor

Din punctul de vedere al sosirii turiștilor, județul Covasna se află pe locul 24 la nivel național (date din anul 2018), acesta fiind o poziție favorabilă dacă luăm în considerare populația județului.

Caracteristicile turismului județean se reflectă și în sosirile în structurile de primire turistică, sosirile în structurile de primire turistică din mediul rural se realizează într-o proporție mai ridicată decât media națională.

În lumina statisticilor, figura de mai jos ilustrează evoluția sosirilor turistice în comuna Cernat.

Grafic nr. 48: Sosiri ale turiștilor în Cernat și în județul Covasna, 2001-2018

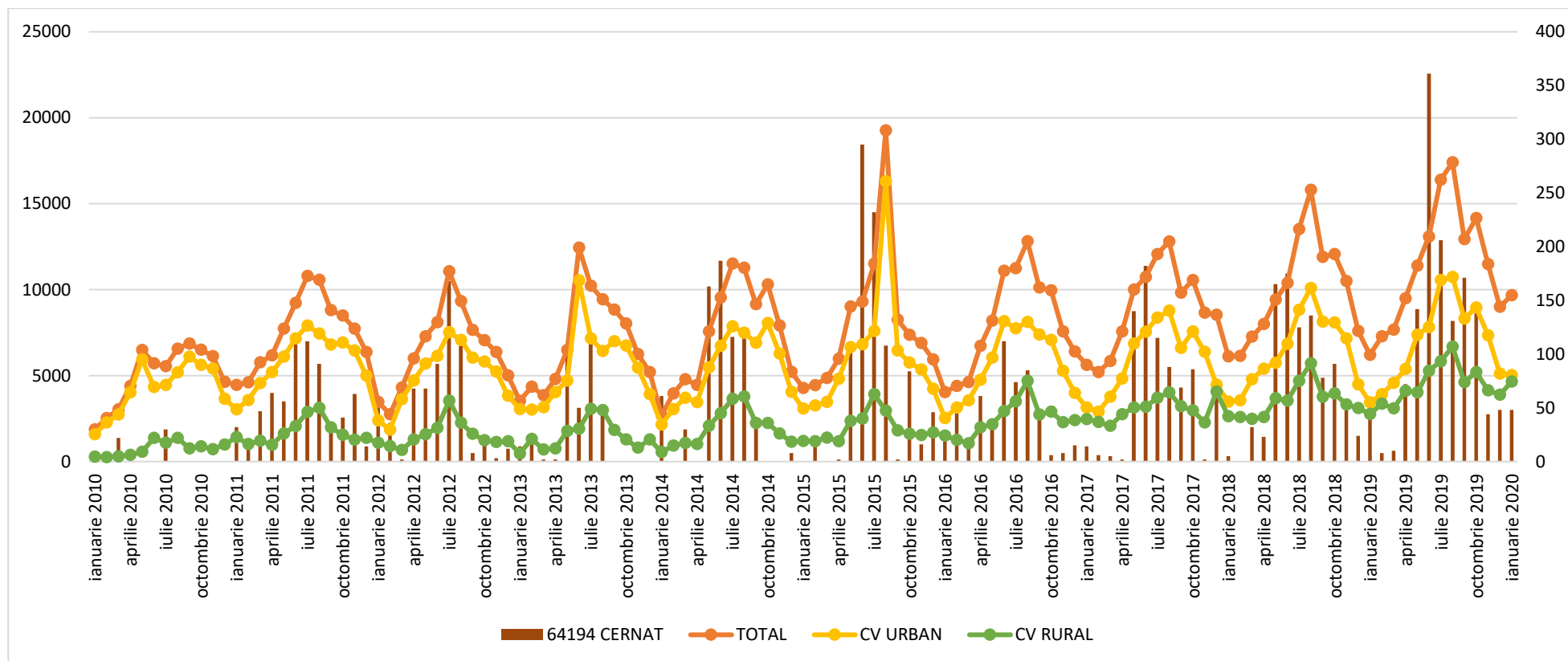

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Fluctuațiile sezoniere, care se înregistrează în turism în zona Cernat se concentrează în special pe sezonul estival.

Situația actuală arată că turiștii petrec scurt timp în regiune, ceea ce poate fi explicat prin lipsa informațiilor despre resursele și oferta turistică a acesteia.

Grafic nr. 49: Sezonalitatea circulației turistice (sosiri) în Cernat și în județul Covasna, 2001-2018

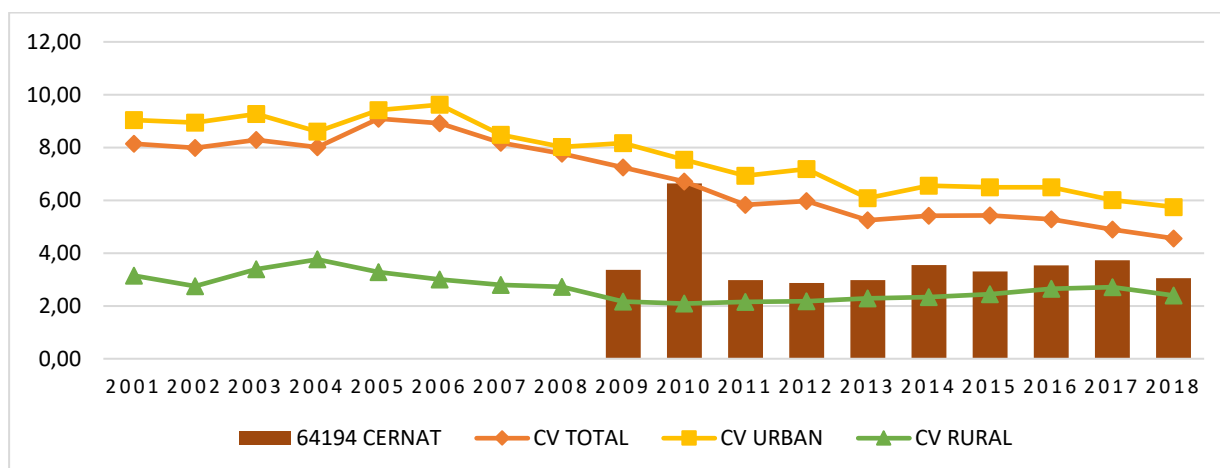

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Durata medie de sejur

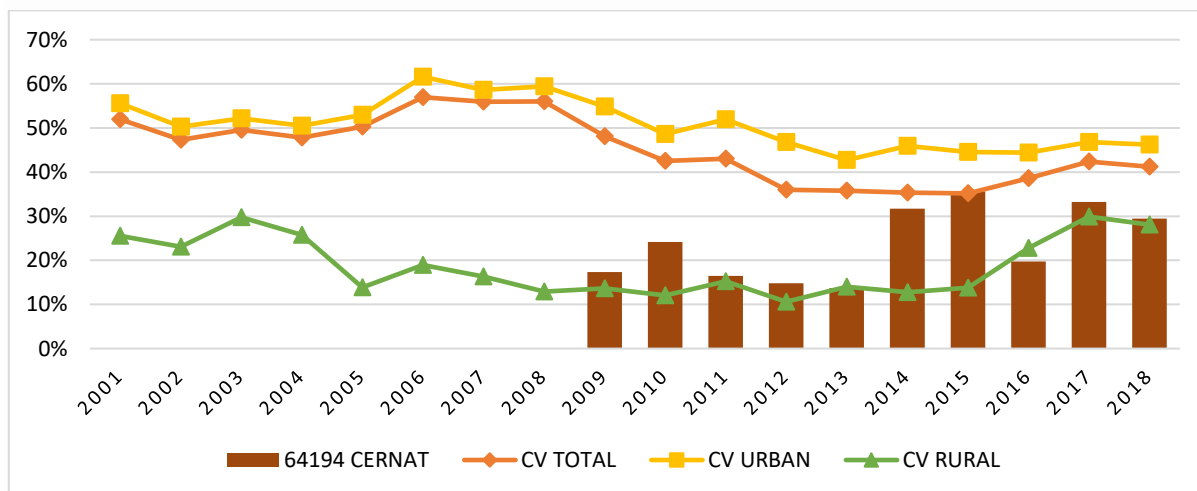
Județul Covasna, din punct de vedere al numărului de înnoptări se află pe locul 14 la nivel național, și participă cu 1,9% din totalul numărului de înnoptări pe țară (date din anul 2018). Analizând datele statistice și comparând județele, se poate observa că turiștii străini petrec mai mult timp în zonă decât cei autohtoni. După cum se vede și în figura de mai jos, statisticile comunei Cernat sunt mai favorabile decât restul zonelor rurale din județ, durata medie de sejur (ședere) a crescut după anul 2012 și este mai mare decât media (3 nopți în medie).

Grafic nr. 50: Durata medie de sejur în Cernat și în județul Covasna, 2001-2018

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Grafic nr. 51: Gradul de ocupare al structurilor de cazare în Cernat și în județul Covasna, 2001-2018

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

În concluzie putem afirma că comuna Cernat și împrejurimile acestuia au puține programe și oferte de cazare, chiar dacă ținem cont de datele statistice oficiale de mai sus. Chiar dacă această microregiune găzduiește câteva atracții turistice, nu are atracții naturale și culturale de sine stătătoare, astfel nu figurează printre zonele turistice principale. Zona Cernat este prezentată ca parte a mult mai cunoscutului Ținut Secuiesc pe piețele turistice.

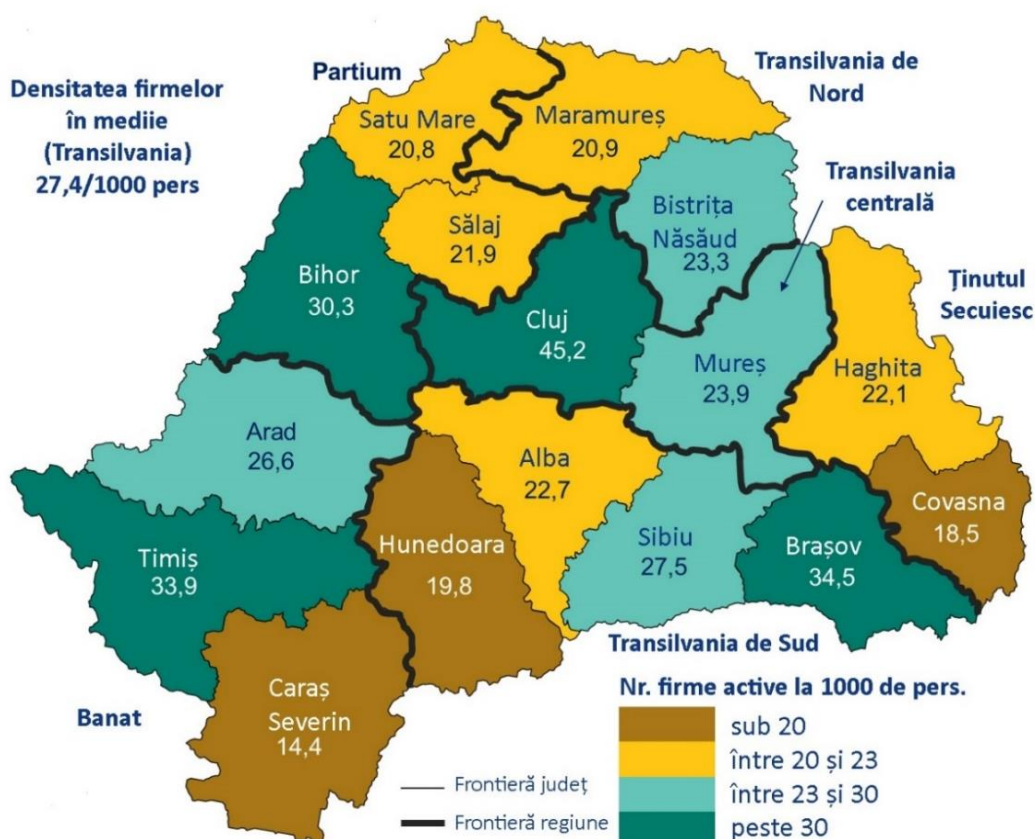
5.4. Activitate antreprenorială și procese economice

În capitolul precedent privind valorificarea resurselor naturale am prezentat contribuția activității agricole la dezvoltarea economiei în comuna Cernat. În cele ce urmează dorim să oferim o imagine despre firme din Cernat, ținând cont de datele legate de ocuparea forței de muncă și veniturile realizate în județul Covasna cât și în comuna Cernat.

În 2018, întreprinderile românești au generat o cifră de afaceri totală de 1517 miliarde de lei. Din aceasta, 42% este ponderea firmelor înregistrate în regiunea capitalei și 28% a firmelor cu sediul în Transilvania.

Diferențele în regiunile transilvănene din punct de vedere al activității și performanței companiei sunt explicate în mare măsură de gradul de urbanizare. Indicatorii regiunii secuiești sunt cei mai mici din Transilvania, atât activitatea antreprenorială, cât și cifra de afaceri a companiilor sunt sub media transilvăneană. Dezavantajul regiunii secuiești se datorează lipsei orașelor mari, iar prin filtrarea acestui efect indicatorii sunt mai bune decât în Transilvania de Nord sau Transilvania de Sud.

Grafic nr. 52: Densitatea firmelor din Transilvania în 2018 (Număr de firme active la 1000 de persoane)

Sursa: portalul de date statistice transilvan Erdélystat (Erdelystat.ro)

DG CONSULTING

Tabelul nr. 15: Evoluția Produsului Intern Brut (PIB) al județului Covasna, 2007-2017

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Valoare PIB (milioane RON)	3 618	4 280	4 223	4 055	4 429	4 352	4 657	4 724	5 106	5 510	6 037
Proporția din PIB-ul național (%)	0,80%	0,80%	0,80%	0,80%	0,80%	0,70%	0,70%	0,70%	0,70%	0,70%	0,70%
PIB pe cap de locuitor (EUR)	4 986	5 451	4 711	4 600	4 995	4 656	5 033	5 096	5 531	5 948	6 448
Proporția PIB-ului național mediu pe cap de locuitor (%)	81,0%	76,6%	77,3%	74,10%	75,9%	69,9%	69,7%	67,5%	68,4%	69,2%	67,4%
Clasarea județului în termeni de PIB pe cap de locuitor din cele 42 de județe al României	18	20	23	24	19	29	27	30	28	27	28

Sursa: portalul de date statistice transilvan Erdélystat (Erdelystat.ro)

Conform Registrului Comerțului în comuna Cernat au fost înregistrate 44 de companii cu personalitate juridică (2018). Acesta înseamnă 11,1 IMM-uri la o mie de locuitori, ceea ce este sub media județeană, dar este mai mare decât media comunelor din județ. În zona nu funcționează asociații sau organizații care să sprijine IMM-urilor.

În anul 2018 firmele înregistrate în comuna Cernat au realizat în total venituri de 69,3 milioane de lei (aproximativ 15 milioane Euro), ceea ce înseamnă 17,4 lei/mii de locuitori (media județeană fiind de 30,6/mii de locuitori).

Tabelul nr. 16: Firme în comuna Cernat

	Nr. firmelor active	Densitatea companiilor (numărul de companii la o mie de locuitori)	Trafic monetar (milioane RON)	Trafic monetar la o mie de persoane (RON)
Valoare absolută	44	11,1	69,3	17,4
Raport la media din Transilvania (%)		40,0%		28,0%
Raport la media județeană (%)		60,0%		57,0%

Sursa: portalul de date statistice transilvan Erdélystat (Erdelystat.ro)

Activitățile specifice a firmele in comuna sunt: comerț alimentație publică, producție agricolă, activități de mecanică, activități forestiere, prelucrarea lemnului, producție alimentară și altele. Menționăm că există în comună cca. 90 de persoane înregistrate cu activități independente (PFA, II, AF), respectiv persoane cu activitate în mai multe domenii.

Tabelul nr. 17: Structura economica în comuna Cernat

Sector	Nr. firme (%)	Cifra de afaceri (%)
Comerț	43,2%	61,7%
Industria ușoară	4,5%	0,1%
Servicii intelectuale	9,1%	1,0%
Alte servicii	2,3%	0,0%
Transport	6,8%	0,5%
Construcții	2,3%	0,3%
Agricultură	22,7%	34,7%
Hoteluri și cazare	9,1%	1,6%

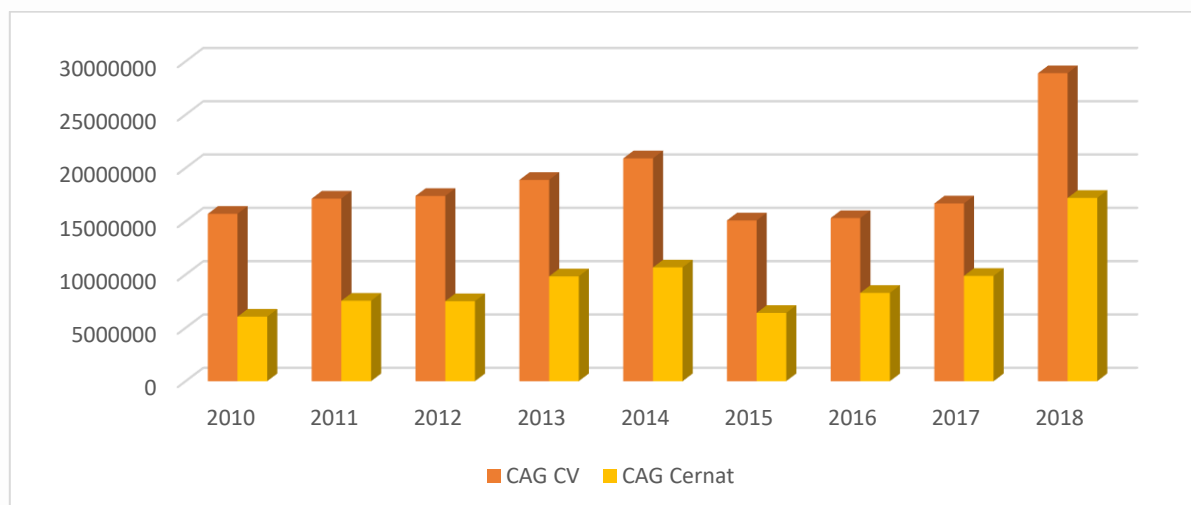
Sursa: portalul de date statistice transilvan Erdélystat (Erdelystat.ro)

Conform unor date oficiale - din anul 2018 - populația ocupată de firme locale reprezenta 141 de persoane, din care aproximativ 67 în domenii productive (exploatarea și prelucrarea lemnului, agricultură, industrie ușoară sau construcții), restul în activități comerciale, servicii sau activități terțiare. Cele mai puternice centre de atracție a forței de muncă îl reprezintă orașele Târgu Secuiesc, Sfîntu Gheorghe și Brașov.

Atât din punctul de vedere al ocupării forței de muncă cât și din perspectiva veniturilor realizate, acele sectoare care asigură o importantă activitate de producție sunt agricultura, comerțul și prelucrarea lemnului.

Prezența slabă a activității agricole în veniturile realizate și în comercializare este aparent în contradicție cu ceea ce întâlnim în viața cotidiană, însă atragem atenția asupra faptului că diagramele au fost realizate pe baza datelor înregistrate de companii, iar în cazul activităților agricole acestea apar ca și activități complementare. Ținând cont de toate acestea observăm că agricultura ocupă un loc mult mai important în activitatea oamenilor decât în cele prezentate.

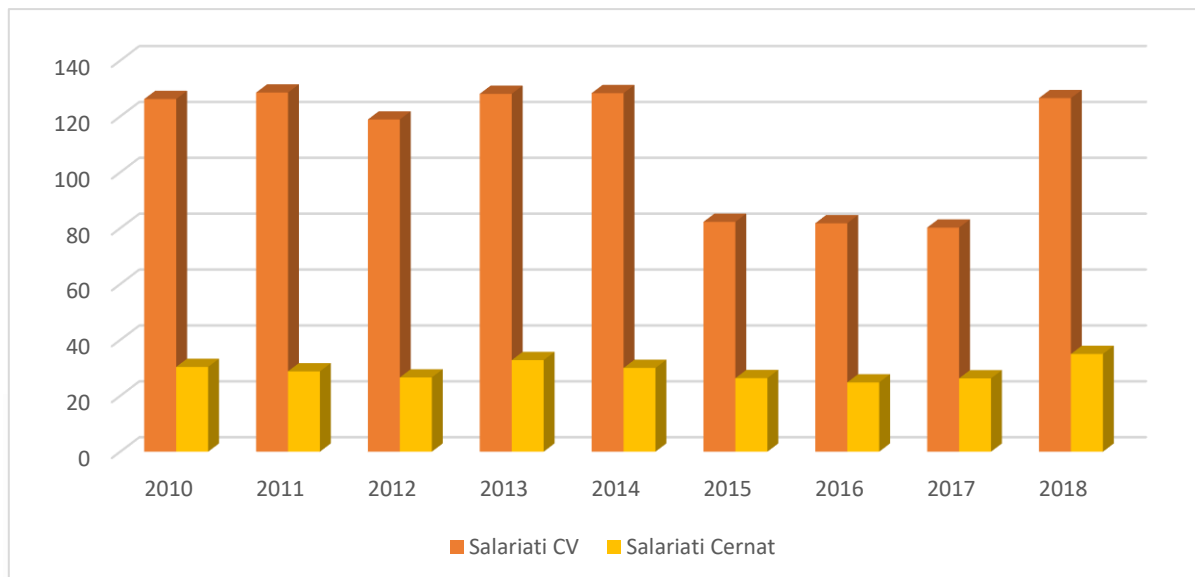
Grafic nr. 53: Evoluția a cifrei de afaceri pe 1000 locuitori în Cernat și în județul Covasna

Sursa: redactare proprie pe baza datelor ANAF

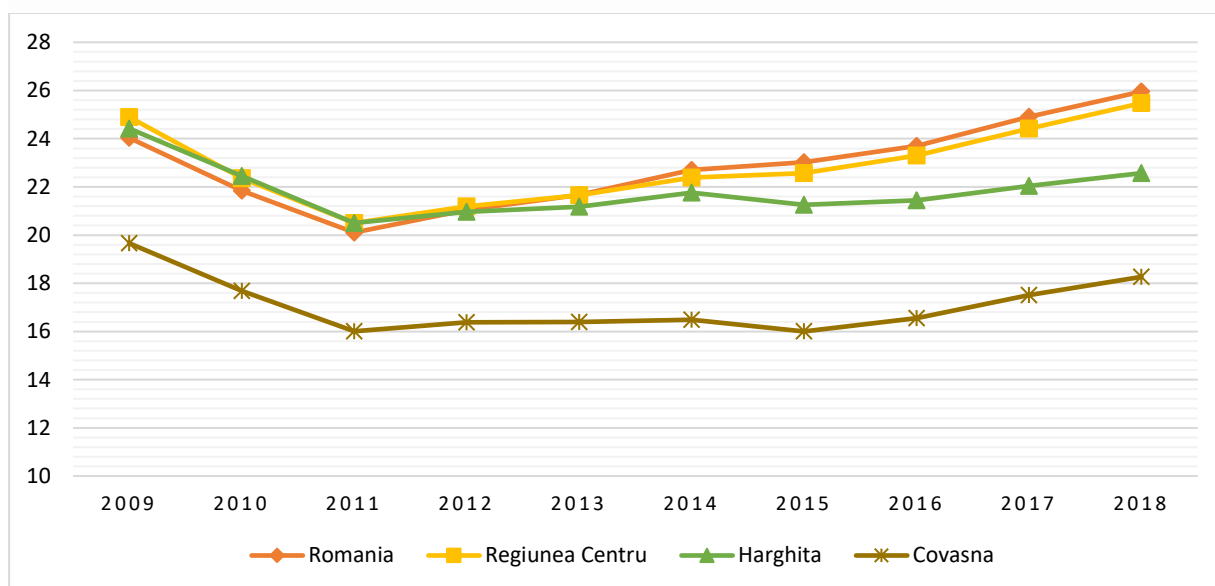
În privința ocupării forței de muncă în companii, datele arată 144 persoane ocupate în anul 2018, ceea ce înseamnă în medie 3,2 persoane/companie (media județeană este 10 persoane/companie).

Grafic nr. 54: Evoluția a numărului angajaților pe 1000 locuitori în Cernat și în județul Covasna

Sursa: redactare proprie pe baza datelor ANAF

Grafic nr. 55: Evoluția numărului firmelor raportată la o mie de locuitori în județul Covasna 2009-2018

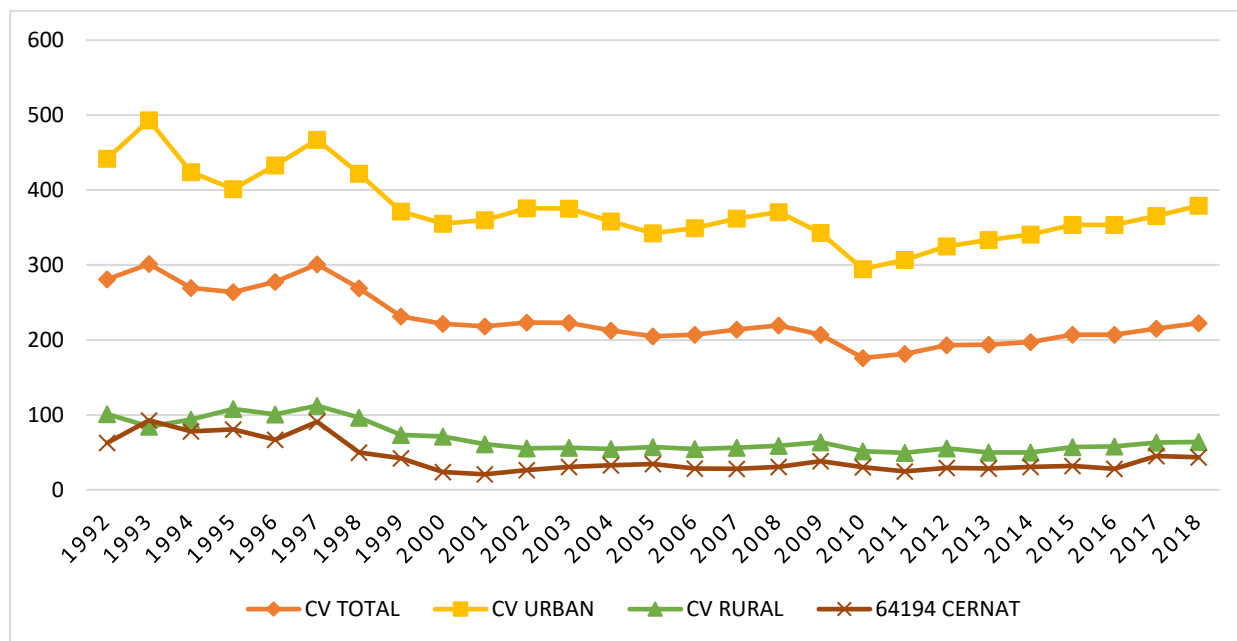

Sursa: redactare proprie pe baza datelor Agenției Județene a Finanțelor Publice Covasna

5.4.1. Situația pieței forței de muncă și procesele de pe piața forței de muncă

În ultimii ani numărul forței de muncă ocupate în Cernat a arătat tendințe asemănătoare cu cele întâlnite în comunele județului Covasna. În figura de mai jos dorim să vă prezentăm această tendință, făcând vizibil numărul al salariaților raportat la o mie de locuitori în comunele județului Covasna.

Grafic nr. 56: Evoluția numărului mediu al salariaților raportată la o mie de locuitori în Cernat și în județul Covasna în perioada 1992-2018

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS

Pe lângă sectorul IMM-urilor, instituțiile de învățământ, instituțiile publice asigură în mare măsură ocuparea forței de muncă.

Doar un procentaj mic din populația activă a comunei au un loc de muncă stabil. Din acest motiv și în contextul diminuării veniturilor care provin din agricultură, o parte din familii rămân fără o sursă stabilă de venit, care duc la conflicte în familie, determinând probleme sociale grave.

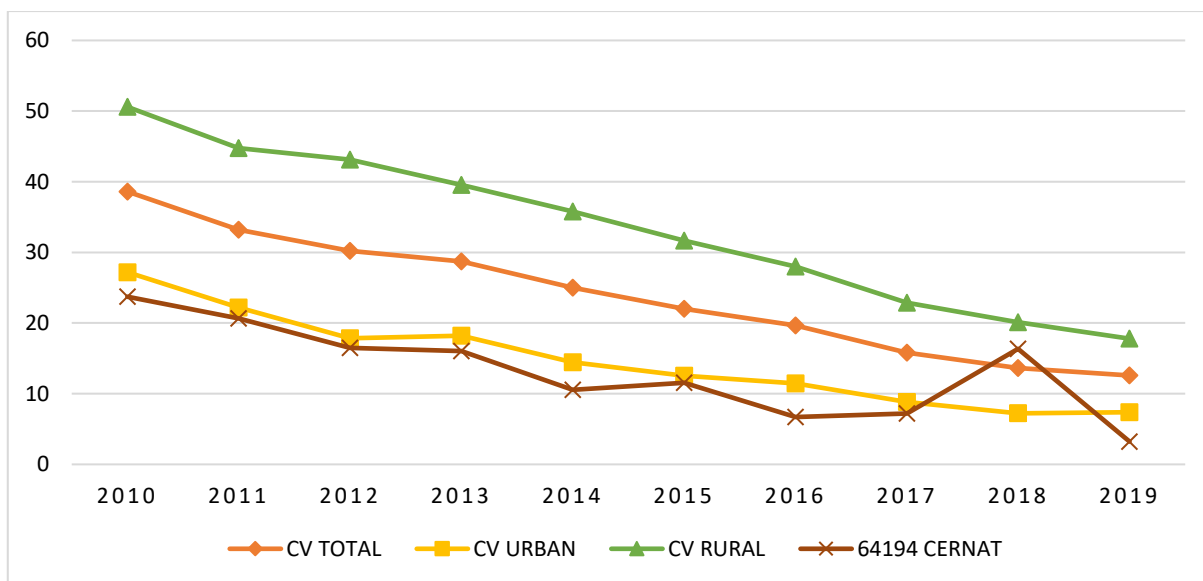
Dintre cei care dispun de un loc de muncă majoritatea sunt navetiști, care petrec o mare parte a zilei departe de familie. Acest fapt poate duce la tulburări în relația copil-familie, cu repercusiuni asupra rezultatelor la învățătură sau în cazuri mai grave se poate ajunge până la abandon școlar.

O altă problemă reprezintă creșterea ponderii familiilor monoparentale datorită numărului de divorțuri, a copiilor lăsați în grija bunicilor sau a altor rude de către părinții plecați să își caute un loc de muncă.

Nu dispunem de date certe nici despre numărul de șomeri, nici în privința navetismului - deplasarea zilnică a forței de muncă. Dată fiind apropierea de orașul Târgu Secuiesc navetismul din comună către alte localități a fost mare, dar în descreștere treptată conform valurilor de disponibilizări. La ora actuală, conform datelor locale, ponderea cea mai mare a navetiștilor este

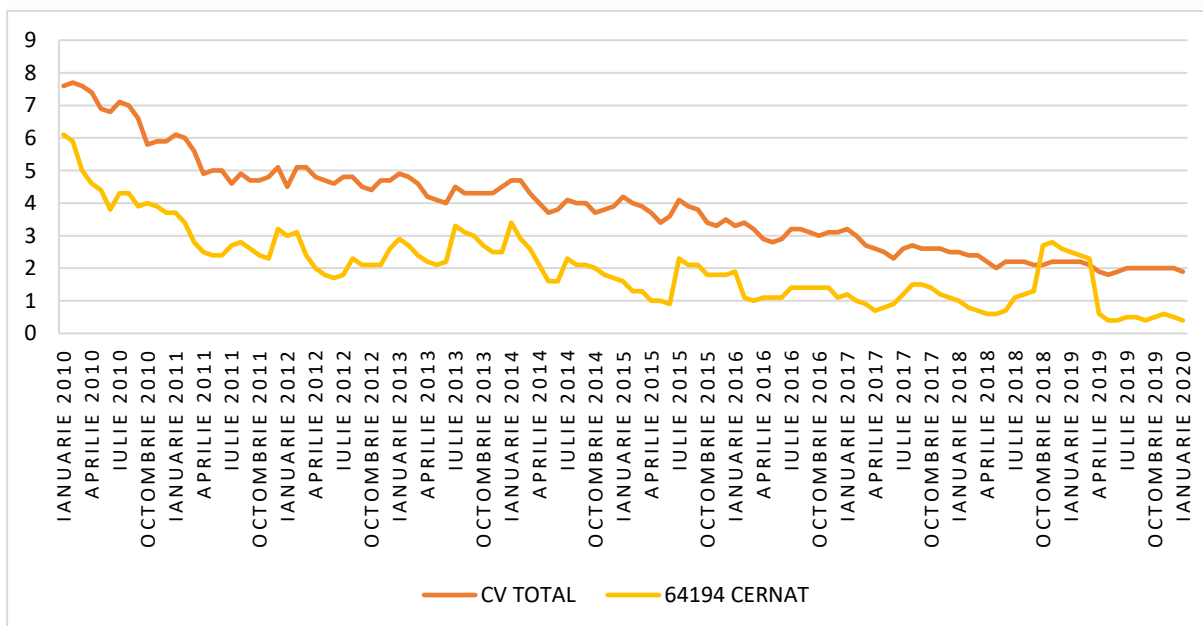
reprezentată de elevii care studiază în alte localități (Târgu Secuiesc și Sf.Gheorghe): în jur de 120 de persoane. În afara acestor centre zonale și județene menționăm puterea de atracție a polului regional reprezentat de orașul Brașov. De asemenea trebuie amintit faptul că o parte destul de însemnată a populației (apreciată la 2-5%) lucrează în străinătate. Acest aspect poate căpăta importanță dacă prin promovarea inițiativei particulare cei reîntorși vor putea fructifica acasă cunoștințele și aptitudinile dobândite în muncile prestate.

Grafic nr. 57: Evoluția numărului șomerilor (pe o mie de locuitori) în Cernat în comparație cu comunele din județul Covasna, în perioada 2010-2019

Sursa: redactare proprie pe baza datelor INS și AJOFM HR

Grafic nr. 58: Ponderea (%) șomerilor înregistrați la sfârșitul lunii în totalul resurselor de munca în Cernat în comparație cu județul Covasna, în perioada 2010-2019

Sursa: redactare proprie, pe baza datelor INS și AJOFM HR

Subliniem că datele referitoare la numărul șomerilor se referă la numărul șomerilor înregistrați în sistem și nu include numărul celor care nu au fost angajați deloc, au efectuat activitate sezonieră (în străinătate) sau lucrează la negru.

Veniturile populației urmează trendul nivelului național, o mică parte a populației se încadrează în categoria celor cu venituri substanțiale, iar peste jumătate din aceasta se află în situația de a nu reuși asigurarea pe deplin a diverselor necesități fundamentale. O mare parte din veniturile ultimei categorii sunt utilizate pentru hrană și întreținere, neexistând posibilitatea pentru acoperirea altor necesități (culturale, recreative, studii superioare, etc.).

Un procent de 20-30% din populația zonei se încadrează în categoria celor care au un loc sigur de muncă și venituri relativ acceptabile, iar aproximativ 10% se situează sub pragul critic de subzistentă.

Șomajul, afectează cca. 5% din populația adultă, aptă de muncă, dar în mod real este mai mare. Pe lângă latura materială, șomajul mai are și o dimensiune psihologică de unde decurg numeroase alte riscuri: creșterea numărului de divorțuri, a criminalității, a sinuciderilor, etc., fenomene în creștere. Alcoolismul și criminalitatea, mai ales criminalitatea economică, sunt și ele fenomene de risc care s-au amplificat în ultimul timp pe fondul evenimentelor negative din sfera economică.

5.5. Managementul administrației publice locale

5.5.1. Bugetul local

Evoluția bugetului local a fost analizată pe baza unor articole definite în perioada 2011-2017. Sursa veniturilor administrațiilor locale sunt fișierele de date publicate pe site-ul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației. Restul veniturilor din impozitul pe venit și veniturile municipale din surse locale constituie împreună veniturile proprii ale municipalității. Veniturile din TVA, redistribuirea impozitului pe venit, subvenții și alte surse au fost incluse în veniturile redistribuite. Fondurile Uniunii Europene au fost prezentate ca un element separat din 2011, înainte de a fi clasificate drept alte venituri. Venitul pe cap de locuitor a fost calculat pe baza populației permanente înregistrate la recensământul din 2011.

Tabelul nr. 18: Bugetul comunei Cernat între 2011 și 2017

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Venit total (mii lei)	4 326	7 985	11 982	5 844	6 116	6 073	7 029
Raport venit propriu (%)	31,9%	15,6%	13,0%	30,2%	29,6%	34,3%	29,2%
Raport de venit distribuit (%)	68,0%	32,4%	34,5%	63,4%	61,4%	65,7%	65,6%
Raportul Fondurilor Uniunii Europene (%)	0,0%	52,0%	52,5%	6,4%	9,0%	0,0%	5,2%
Venit total pe cap de locuitor (lei)	1 088	2 007	3 012	1 469	1 537	1 527	1 767
Venit propriu pe cap de locuitor (lei)	347	347	347	347	347	347	347

Sursa: portalul de date statistice transilvan Erdélystat (Erdelystat.ro)

Tabelul de mai jos arată clasarea comunei printre cele 40 de comune din județul Covasna:

Tabelul nr. 19: Clasarea comunei printre cele 40 de comune din județul Covasna

	2006–2008	2009–2011	2012–2014	2015–2017	2016–2017
Conform venitului total	6	7	3	12	5
Conform venit total pe cap de locuitor	24	20	6	30	21
Conform venit propriu pe cap de locuitor	10	9	15	14	14

Sursa: portalul de date statistice transilvan Erdélystat (Erdelystat.ro)

5.5.2. Proiecte de dezvoltare din perioada 2014-2020

Proiecte UE în comuna Cernat, 2014-2020

Nr.	Măsura	Obiect	Valoare (euro)
1	PNDR 2007-2013 - 3.2.2	Dezvoltarea integrată a comunei Cernat, județul Covasna prin reabilitarea drumului comunal DC4, realizarea sistemului de canalizare menajeră, înființarea serviciului de îngrijire și asistență la domiciliu a persoanelor vârstnice, dotarea centrului local pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale, precum și reabilitarea clădirii bibliotecii comunale	2.499.081
3	PNDR 2007-2013 - 3.1.3	Dezvoltarea marketingului turistic în comuna Cernat	176.994
4	PNDR 2007-2013 - 3.2.2 GAL Angustia Leader	Amenajare zone verzi și dotarea pieței comunale din Cernat, județul Covasna	97.917
6	PNDR 2014-2020 - 7.6	Reabilitarea Conacului Farkas	274.424
8	PNDR 2014-2020 Sm. 19.2 – 7.4 GAL Angustia Leader	Achiziționare autocamion echipat pentru gospodăria comună în comuna Cernat	64.800
10	Europe for citizens	Întâlnirea localităților înfrățite (De trei ori în anii: 2014, 2015, 2018)	3 x 22.000
		TOTAL	3.179.216

Proiecte PNDL în comuna Cernat

Nr.	Obiect	Valoare contractul de finanțare (RON)
1	Modernizare drumuri de interes local în comuna Cernat, jud. Covasna	6 416 643
2.	Reabilitare clădiri școlare în comuna Cernat, jud. Covasna	2 859 603

DG CONSULTING

Tabelul nr. 20: Investiții în comuna Cernat 2014-2020

Investiții/Proiecte	Sursă
Platformă de depozitare și gospodărire a gunoiului de grajd și a deșeurilor menajere în comuna Cernat, jud. Covasna.	Investiție din cadrul Ministerului Mediului Apelor și Pădurilor – Unitatea de management al proiectului "Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienți"
Refecere Pod pe strada Fúzi;	Buget local
Reabilitare drum de legătură Cernat – Icafalău km 0+000 – 1+080 și drum comunal DC4 km 8+080 – 8+240 în comuna Cernat;	Buget local
Modernizare străzi în comuna Cernat: Tronson A Tronsonul A, strada Kisut se afla în Cernatul de Jos, este ramificata din DC4 la poz KM 12+722, se află în intravilanul localității, strada este pietruita si are o lungime totala de 1,4 KM din care tronsonul propus pentru modernizare are lungime aproximativa de 365 m. Tronson C Tronsonul C, strada Egerbegy se află în Cernatul de Sus, este propus pentru modernizare un sector de 290 m din „Strada Pietruita Egerbegy” ,este ramificat din Uлита „Nagyut”;	Buget local
Restaurarea Turnului Cetății IKA;	Buget local si Ministerul Culturii
Modernizarea iluminatului public cu corpuri de iluminat LED;	Buget local
Achiziționare autoturism Dacia Duster;	Buget local
Achiziționare covor pentru Sala de sport;	Buget local
Zid de sprijin în Cernatul de Sus;	Buget local
Cumpărarea Căminului Cultural din Cernatul de Jos;	Buget local
Reabilitarea Uliței Nagyut;	Buget local
Sopron acoperit pentru utilaje;	Buget local
Casa Multifuncțională Sătească Albiș;	Buget local
Casa Multifuncțională Sătească Icafalău;	Buget local

6. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT este una dintre instrumentele cele mai eficiente utilizate pentru analiza poziției strategice de ansamblu a unei unități administrativ teritoriale și al mediului acesteia. Analiza SWOT se bazează pe gruparea concluziilor: caracteristicile localității sau a unității teritoriale vizate se analizează luând în considerare cei trei piloni ale dezvoltării: domeniul economiei, social și de mediu. Scopul grupării punctelor tari, punctelor slabe, a oportunităților și a amenințărilor este identificarea acelor strategii de bază, prin care utilizarea resurselor și facilităților unei localități se poate optimiza, respectiv punctele slabe și pericolele externe pot fi minimalizate. Prin analiza SWOT putem evalua eficient potențialul intern, limitele, oportunitățile și amenințările din mediul extern. Prin intermediul acestui instrument putem examina toți factorii interni și externi care influențează dezvoltarea, succesul comunei Cernat. În tabelul de mai jos am realizat o analiză a punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și amenințărilor luând în calcul și cele trei mari domenii, economie, societate și mediu. În fundamentarea viziunii de viitor rezultatele astfel obținute ne vor ajuta la alegerea strategiei de dezvoltare, a obiectivelor și priorităților de dezvoltare și vor sta la baza formulării măsurilor de intervenție în domeniile amintite în vederea unei dezvoltări echilibrate.

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
Societate - Cultura			
- Grădinițe cu program normal - Școli generale (cu clasele I-VIII) - Farmacie pe raza comunei - Cabinete medicale de familie 2 cabinete stomatologice - Apropierea spitalului din Municipiul Târgu Secuiesc 3 case culturale renovate - Bibliotecă locală - Servicii sociale furnizat pe organizații civile în comună - Existența a mai multor organizații, instituții, ONG-uri și grupuri informale, care participă activ în viața comunității - Cadre didactice calificate și titularizate în grădinițele și școlile comunei, respectiv domiciliat în comună - Casa de copii bine dotată în Cernatul de Sus - Transportul local al copiilor - autobuz școlar - Viață culturală extracurriculară activă în cadrul unităților de învățământ, - Muzeul Haszmann Pál - Evenimente culturale de tradiție; - Infrastructură de sport bine dezvoltată și viață activă de sport - Existența meșteșugurilor și atelierelor tradiționali;	- Îmbătrânirea populației - Creșterea grupurilor, familiilor defavorizate - Rata scăzută a persoanelor cu studii superioare - Emigrarea tinerilor cu studii superioare; - Clădiri școlare în stare necorespunzătoare, lipsă dotarii - Scădere a numărului copiilor în grădinița - Abandonarea școlii - Lipsă creșe și grădinițe cu program prelungit și lipsă activități tip after-school - Lipsa programelor de prevenție medicală și lipsa de informații, consultații - Instituții de sănătate necesită modernizare - Sărăcia posibilităților de distracție și petrecere a timpului liber pentru tineri - Lipsă centru de zi pentru vârstnicii/tinerii - Lipsa permanenței serviciilor medicale în localitățile aparținătoare comunei; - Funcționarea cabinetului de stomatologie cu program temporar, - Starea precară a infrastructurii culturale (cămin cultural, biblioteca, muzeul) - Lipsa colaborării între diferitele organizații - Viața culturală slab dezvoltată în localitățile aparținătoare; - Starea nesatisfăcătoare a unor obiecte de sport (de ex. popicăria); - Starea nesatisfăcătoare a bisericilor;	- Oportunități de finanțare pentru dezvoltarea infrastructurii școlare - Oportunități de finanțare pentru dezvoltarea serviciilor sociale - Atragere de fonduri pentru evenimente culturale - Relații cu comune înfrățite - Organizarea cursurilor de calificare, recalificare și de specializare, care ar contribui la calificarea populației. - Sprijinirea tinerilor în stabilirea lor în comună - Înființarea cabinetelor medicale și de stomatologie în localitățile aparținătoare - programe de schimb elevilor cu alte școli din străinătate - surse de finanțare alocate pentru programe culturale - Posibilitatea de instalare unei săli fitness, respectiv de amenajare a unor camere de cazare, în sala comunală de sport și în popicăria,	- Scăderea activității civice din cauza îmbătrânirii populației și a migrației tinerilor - Deteriorarea siguranței publice - Deteriorarea situației medicale generale din cauza lipsei programelor de prevenție naționale - Scăderea efectivului de elevi în grădinițele și școlile locale ar putea duce la desființarea unităților de învățământ mai mici și la comasarea școlilor; - Clădirea Muzeului și terenul aferent nu este în proprietatea Consiliului Județean, ci este în proprietate privată;

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
Economie			
• Profilul economic general al comunei agricol și forestier • Condiții potrivite pentru plante și zootehnie • Potențial turistic mare • Proportia ridicată a suprafețelor împădurite • Asociații de producători, cooperative • Suprafețele agricole nu sunt fragmentate • Traversarea comunei Cernat al drumului național DN11 • Medici veterinari cu cabinete veterinare, • O farmacie veterinară; • Centrului de colectare a sfeclei de zahăr, • Numărul ridicat al unităților economice, angajând forță de muncă locală • Existența moștenirilor arhitecturale, culturale (meșteșugurilor) și naturale - potențial turistic important; • Apropierea comunei de alte destinații turistice din județele Harghita, Covasna și Brașov; • Capacitate de cazare în pensiuni • Existența unei asociații de turism; • Muzeul Haszmann Pál cu forța puternică de atragere turistică	• Procentul ridicat al populației inactive • Rata ridicată a persoanelor ocupate în agricultură; • Lipsa locurilor de muncă • Economie slabă, nediversificată • Lipsă de unități economice productive • Sectorul serviciilor, și al turismului sunt slab dezvoltate • Sezonabilitatea turismului • Lipsa unei agroindustrii de prelucrare : • Piața redusă a forței de muncă, numărul mic al specialiștilor de înaltă calificare, • Numărul mare al navetiștilor, • Mulți dintre tineri lucrează în străinătate, • Lipsa culturii și cunoștințe antreprenoriale • Valorificarea dificilă a produselor agricole • Tendință de scădere a efectivului de animale • Viața economică slab dezvoltată în localitățile Albiș și Icafalău, • Lipsa activității de informare, • Numărul redus al cererilor de finanțare, • Lipsa firmelor locale de exploatare forestieră, • Lipsa prelucrării al lemnului exploatat de compozesorate, • Marketing turistic slab dezvoltat, nivelul scăzut al valorificării potențialului turistic; • Lipsa cunoașterii limbii române în rândul elevilor	• Creșterea importanței al agriculturii bio • Surse de finanțare pentru asociații agricole (cooperative) • Surse de finanțare UE pentru susținerea întreprinderilor • Surse de finanțare pentru modernizarea fermelor • Creșterea surselor de finanțare pentru programele de susținere a întreprinderilor • Cerere crescută pentru produsele de industrie alimentară locală • Creșterea cererii pentru turismul în natură • Accesarea fondurilor europene și naționale pentru dezvoltarea agriculturii, industriei, economiei și a serviciilor locale, turismului • Cerere reală pe piața produselor alimentare ecologice • Fonduri pentru calificarea, recalificarea și specializarea • Realizarea aeroportului lângă municipiul Brașov;	• Reducerea pieței produselor de industrie ușoară locală • Scăderea competitivității • Lipsa investitorilor din cauza accesibilității • Termen lung de execuție a proiectelor UE • Lipsa cooperării regionale în turism • Tinerii cu diplome nu se mai întorc în comuna • Pagube cauzate de animalele sălbatice în agricultură • Apariția unor evenimente economice, politice care afectează posibilitatea accesării unor fonduri europene, comunitare • Desființarea fabricilor de textilă în Municipiul Târgu Secuiesc • Încetarea subvențiilor alocate pentru produsele agricole și pentru efectivul de animale • Importul produselor agricole din străinătate • Schimbarea sistemului de impozitare a societăților comerciale • Criza economică • Acces limitat al agriculturilor la programele de dezvoltare rurală

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
Infrastructura - Mediu			
- Existența a mai multor apartamente ANL - Creșterea constantă a suprafeței locuibile, - Existența unor suprafețe întinse intravilane, respectiv terenuri, extravilane care pot fi luate în intravilan; - Acoperirea gospodăriilor comunei cu energie electrică într-un procent de 99%; - Traversarea comunei de drumul național - Trotuarelor pe lângă drumul comunal - Organizarea relativ bună a transportului public între sate componente - Organizarea bună a transportului deșeurilor menajere - Existența în comună a mai multor parcuri, locuri de parcare și spații de joacă pentru copii; - Rețea de drumuri principale modernizate - Acoperire bună de internet și telefonie - Sistem de canalizare - Calitatea aerului - Peisaj și utilizare a peisajului variat, împărțit - Existența oficiului poștal - Existența unor inițiative civile privind ocrotirea mediului; - Existența unor surse naturale de apă minerală,	- Probleme cu calitatea apei potabila - Starea străzilor - Lipsa de trotuare - Așezarea necontrolată a construcțiilor; - Lipsa pistelor pentru biciclete regionale - Lipsa curățeniei publice în unele părți - Poluarea a solului; - Poluarea a apei și depozitarea neautorizată de deșeuri; - Lipsa rețelei de gaz metan - Energia electrică insuficientă la liniile de capăt, starea rețelei de energie electrică - Necesitate renovare și dotare cu echipamente a clădirilor publice locale - Starea proastă a drumurilor agricole, mai ales în timp de precipitații; - Starea neacceptabilă a drumurilor forestiere, - Starea necorespunzătoare a șanțurilor - Starea nesatisfăcătoare a unor poduri - Lipsa asigurării transportul public în localitatea Albiș; - Lipsa rețelelor de apă potabilă în localitățile Albiș și Icafalău - Lipsa rețelelor de internet și televiziune prin cablu în satele Albiș și Icafalău.	- Proiecte pentru modernizarea rețea de apa și canalizare - Atitudinea ecologică și schimbarea opiniei publice datorită programelor educaționale - Dezvoltarea turismului atrage atenția asupra protecției valorilor naturale și de mediu - Cooperare între composesorate, gospodari pentru stoparea poluării și a pagubelor cauzate de animalele sălbatice - Existența posibilităților pentru accesarea fondurilor comunitare (POR, PNDR) și necomunitare (Fond EEA/Norwegian) pentru conservarea, reabilitarea și promovarea patrimoniului cultural și natural - Existența surselor de finanțare pentru dezvoltarea satelor	- Pagube cauzate de sălbăticiuni în agricultură - Poluarea terenurilor agricole din cauza lipsurilor în depozitarea deșeurilor și din cauza poluării - Poluarea locală a solului - Pagube de mediu și în sănătate din cauza traficului de tranzit - Degradarea biodiversității prin suprapășunat și defrișări; - Risc biotic și epizootic; - Riscuri naturale, inundații, alunecări de teren, eroziune; - Scăderea surselor de finanțare destinate pentru dezvoltări infrastructurale; - Schimbările politice pot cauza sprijinirea mai modestă a regiunii;

7. VIZIUNEA STRATEGICĂ 2027

Una dintre etapele definitorii ale planificării strategice este crearea imaginii de viitor, care chiar și față de celălalte etape ale planificării presupune o și mai strânsă, intensă cooperare cu comunitatea locală. Aici rolul specialistului desemnat pentru coordonarea procesului de planificare se reduce la sprijinirea articulării imaginilor de viitor așteptate (individuale, organizaționale și la nivel local) și la apropierea imaginilor de viitor care arată spre direcții opuse. După toate acestea urmează evidențierea și sistematizarea elementelor comune, pentru a asigura susținerea socială a imaginii de viitor sintetizate. Acestea sunt în mare sarcini tehnice și de metodologie de planificare, din punct de vedere al conținutului, în stabilirea imaginii de viitor rolul principal revine populației locale.

Imaginea de viitor al comunei Cernat constituie viziunea proprie a comunității locale, o situație ideală dorită pes care comunitatea dorește să o atingă până la sfârșitul perioadei cuprinse în strategie, respectiv 2021-2027. Nivelul de dezvoltare și funcționalitatea localităților depinde de o serie de caracteristici obiective și subiective, pe baza cărora poate fi evaluată situația existentă din privința locuitorilor, turiștilor sau investitorilor. Dezvoltarea armonioasă și echilibrată a acestor atribute și asigurarea funcționării acestora reprezintă principala preocupare a conducerii localității:

- **Păstrarea stabilității numărului populației și atragerea populației:** Funcția de bază a localităților reprezintă asigurarea unui mediu de viață confortabil, sănătos și sigur (siguranța valorilor și siguranță socială). Tendința demografică generală caracteristică localităților în zilele noastre este îmbătrânirea populației locale și migrarea temporară sau permanentă a tinerilor. Viziunea de viitor formulată în strategie ne oferă o imagine în care tinerii pot dobândi competențele necesare, se pot afirma în localitate și au condițiile necesare întemeierii unei familii. În această privință este esențială existența infrastructurii tehnice moderne, sistemul de servicii, educația performantă, serviciile adresate locuitorilor, viață comunitară și culturală activă și de calitate, precum și locuri de muncă care asigură un venit decent.
- **Localitatea care oferă un trai decent:** Dimensiunea competitivității poate fi interpretată ca fiind totalitatea competențelor existente în localitate. Din aceasta face parte pe lângă deservirea populației și asigurarea condițiilor necesare bunăstării economice în vederea asigurării unui nivel de trai acceptabil. Acesta din urmă ajută atât la mobilizarea investitorilor în infrastructură, cât și la dezvoltarea/accelerarea serviciilor financiare și administrative ale acestora. Este nevoie de crearea unui mediu care vine în sprijinul antreprenorilor, care înțelege și acceptă ambițiile individuale și valorifică energiile provenite din acestea, de care va profita întreaga comunitate.

- **Viabilitatea comunitară:** Alături de mediul fizic și competitivitatea economică mai există și un al treilea factor care influențează calitatea vieții, și anume viața comunitară, experiența spirituală, calitatea relațiilor interumane. În imaginea de viitor întâlnim idealul unei comunități cu identitate locală puternică, care respectă tradițiile, are o viață culturală activă, își asumă solidaritatea față de semenii, cooperantă și capabilă să gestioneze problemele de comunitate.
- **Eco-sustenabilitate:** Mediul natural intact reprezintă unica caracteristică competitivă a localităților din zonele rurale din România la nivel European. Sacrificarea acestui potențial în vederea obținerii avantajelor din prezent reprezintă un atentat împotriva generațiilor viitoare. Astfel trebuie să gestionăm cu responsabilitate patrimoniul natural existent, iar exploatarea acestor resurse trebuie realizată cu respectarea principiului proporționalității. În acest sens în viziunea de viitor a localității protejarea activă a mediului natural și valorificarea durabilă a acesteia trebuie să asigure cadrul dezvoltării.

În ceea ce privește calitatea vieții, pe lângă existența unei viziuni privind dezvoltarea clară, coerentă și vizibilă, la fel de importantă este și capacitatea de funcționare a unei comunități, mediul fizic și spiritual, care să stimuleze activitatea comunitară și spiritul antreprenorial. O viziunea privind dezvoltarea bine formulată și bazată pe consens, poate reprezenta o direcție de acțiune pentru toate instituțiile și persoanele fizice care influențează viața comunității respective.

Viziunea privind dezvoltarea unei localități este, deci, aceea stare idealizată, care se hrănește din trăirea situației actuale, și care aproape în cazul tuturor localităților abordează așteptări asemănătoare în legătură cu localitatea, ca mediu de viață în ceea ce privește viitorul. Din cauza așteptărilor multifuncționale față de localități, din zilele noastre, o localitate trebuie să asigure un mediu de viață de calitate, curat și inspirator, pe lângă faptul că trebuie să asigure existența unei comunități și o posibilități de dezvoltare și creștere pentru generațiile următoare.

Având în vedere cele de mai sus și luând în considerare imaginea de viață și ideile localnicilor, imaginea de viitor până în anul 2027 a comunei Cernat poate fi rezumat astfel:

Condițiile fizice și mentale ale unei calități moderne de viață sunt asigurate în toate așezările care aparțin comunei Cernat în aceeași măsură și creează condițiile de viață potrivite pentru familii și oferă oportunități egale tinerilor pentru a prospera. Prin urmare, comuna are toate infrastructurile și coeziunea comunității, ceea ce reprezintă o bază bună pentru dezvoltarea economiei locale și capacității de generare a veniturilor în comuna în perioadele următoare.

8. OBIECTIVELE STRATEGICE

Imaginea de viitor al strategiei aduce la lumină acele condiții sociale, economice și de mediu, spre care comunitatea locală dorește să se miște la momentul elaborării strategiei. În această abordare noțiunea de dezvoltare nu înseamnă altceva, decât distanța măsurată de la condiția actuală, apropierea de starea dorită unde se dorește să se ajungă. Această apropiere devine posibilă prin formularea obiectivelor de dezvoltare și a axelor prioritare.

Obiectivele de dezvoltare pe termen mediu a comunei Cernat organizează într-un sistem integrat gestionarea acelor probleme și valorificarea acelor posibilități, care au ieșit la suprafață în cadrul analizei situației localității. Toate obiectivele arată spre viitor, pot fi percepute ca câte un nivel al imaginii de viitor multidimensionale. Pe baza obiectivelor este ușor de planificat direcția dezvoltării și devin identificabile acele domenii, care necesită atenție sporită.

Obiectivele se bazează pe nevoile locale, dar totodată respectă direcțiile de dezvoltare teritoriale și politice de nivel mai înalt. Procesul de planificare respectă totodată politica de dezvoltare a Uniunii Europene, totodată recomandările formulate în privința adoptării acesteia la nivel național. O rețea de obiective care este în armonie cu cele de mai sus este important nu numai în privința armoniei dintre nivelele teritoriale și coerenței politicilor de dezvoltare, dar și în vederea succesului strategiei și în privința surselor de finanțare atrase.

Obiectivele de dezvoltare ale localității Cernat până în anul 2027 sunt următoarele:

1. Îmbunătățirea calității vieții și a confortului populației locale prin construirea, extinderea și modernizarea sistemului de utilități publice.
2. Localitate care dispune de infrastructură modernă, cu un mediu de locuit de calitate ridicată
3. Păstrarea instituțiilor de învățământ în toate localitățile comunei, inversând scăderea numărului de copii.
4. O comunitate locală solidară, puternică în identitatea ei, și care să aprecieze patrimoniul cultural și natural propriu;
5. Creșterea capacității de menținere a populației tinere, activizarea comunitară a tinerilor;
6. Comuna atractivă pentru localnicii din orașele învecinate.
7. Creșterea atractivității comunei destinată turiștilor.
8. O comuna eficient energetic (obiectiv orizontal).

DG CONSULTING

8.1. Indicatorii țintă

Denumire indicator	Unitatea de măsură	Indicator inițial (2019)	Indicator țintă (2027)
Străzi comunale modernizate (asfaltat)	km	7,3 (34%)	17 (80%)
Drumuri forestiere reabilitate (asfaltat sau pietruit)	km	0 (0%)	10 (25%)
Drumuri agricole amenajate	km	0 (0%)	50 (40%)
Construire/ reconstruire poduri, podețe	buc	0	3
Realizare de trotuare	km	7,2	12,2
Reabilitarea de șanțuri	km		5
Amenajare albii de pârauri	km	0	5
Alimentarea cu gaze naturale a satelor comunei	km	0	20
Asigurarea energiei electrice în tot teritoriul intravilan	%	99	100
Extinderea iluminatului public	km		5
Modernizare sisteme de alimentare cu apă	km		37,8
Racordare la sistemul de alimentare cu apă	locuințe		1837 (100%)
Modernizare si extinderea sisteme de canalizare	km		20
Realizare de racorduri la rețeaua de canalizare	locuințe		1837 (100%)
Accesul la serviciul de Internet de bandă largă	locuințe		1470 (80%)
Soluționarea problemelor legate de proprietatea privată (cadastru)	proporție		90%.
Locuințe pentru tineri (ANL)	locuințe	46	60
Modernizarea si dotarea Căminului Cultural Cernatul de Jos	buc	0	1
Dotare case culturale	buc	0	4
Dotarea si modernizarea infrastructurii instituțiilor de învățământ	buc	0	9
Terenuri de sport modernizate/amenajate	buc	0	4
Cămin pentru vârstnici	unitate	0	1

Denumire indicator	Unitatea de măsura	Indicator inițial (2019)	Indicator ținta (2027)
Numărul programelor organizate de asociațiile de tineret din localitate	buc		10
Numărul celor care participă la evenimentele locale	%	100	120
Reducerea numărului furturilor și al altor infracțiuni	%	100	50
Numărul construcțiilor ilegale	buc		0
Amenajarea unor spații comunitare noi (loc de joacă, parc etc.);	buc		3
Rata nevoiașilor cărora pot fi asigurate serviciile sociale	%		100
Numărului celor care emigrează (anual)	%	100	80
Creșterea numărului locurilor de muncă local	%	100	110
Îmbunătățirea ratei de densitate a antreprizelor din localitate	IMM/mii locuitori	11,1	15
Creșterea circulației turistice (sosiri anual)	%	902	2500 (300%)
Numărul de unități turistice	nr.	2	6

9. AXELE PRIORITARE ALE STRATEGIEI

Scopul priorităților de dezvoltare este dublă. Pe de o parte dintre temele și domeniile care vor fi dezvoltate sunt accentuate acelea, cu ajutorul cărora decalajul dintre situația prezentă și starea dorită să fie redus într-un mod cât mai eficient, pe de altă parte asigură baza pentru măsurile/proiectele de dezvoltare care au efect unul asupra celuilalt.

Analiza situației identifică prioritățile pe care comunitatea locală le consideră cele mai importante de dezvoltat. Acestea sunt problemele principale, și punctele tari care nu sunt valorificate: infrastructura (apă, canalizare), servicii (sănătate), starea și existența instituțiilor de învățământ, starea mediului natural, facilități de divertisment și petrecerea timpului liber (sport, cultură), valorificarea potențialul turistic.

Prioritățile stimulează alocarea de fonduri potrivite nu numai la nivelul administrației publice ci și la nivelul întregii comune, capacitând multitudinea de resurse (materiale, umane, organizaționale), sprijinind astfel realizarea strategiei.

Domenii de intervenție de dezvoltare a comunei Cernat sunt următoarele:

1. **DI 1: Dezvoltarea infrastructura rutiera și amenajarea spațiilor publice:** Întreținerea și modernizarea mediului fizic din localitate și al infrastructurii locale.
2. **DI 2: Dezvoltarea comunității, vieții culturale și a sportului:** Dezvoltarea comunității și ale activității culturale și investiții în infrastructura culturală.
3. **DI 3: Îmbunătățirea serviciilor publice și infrastructura comunitara:** Dezvoltarea infrastructurii comunitară, educațională și socială. Funcționarea, dezvoltarea serviciilor sociale, care servesc vârstnicii și implicarea lor în dezvoltarea vieții comunitare.
4. **DI 4: Îmbunătățirea condițiilor pentru activități de agricultură și pentru dezvoltarea întreprinderilor locale:** crearea unui mediu de afaceri favorabil și asigurarea serviciilor adresate antreprenorilor, susținerea ajungerii pe piața de desfacere a fermierilor, dezvoltarea competențelor de colaborare și manageriale, precum și diseminarea de informații, dezvoltarea turismului și , înființarea societăților aflate în proprietatea autorității publice locale.
5. **DI 5: Dezvoltarea turismului și întărirea economiei locale:** Crearea unui mediu de afaceri favorabil și asigurarea serviciilor adresate antreprenorilor

9.1. Domeniu de intervenție nr. 1 - Dezvoltarea infrastructura rutiera și amenajarea spațiilor publice

Poziționarea geografică a comunei Cernat precum și resursele existente își pun amprenta asupra istoriei dezvoltării localității și oportunităților de dezvoltare în viitor. Condițiile geografice, elementele acestora precum și poziționarea geografică a resurselor au determinat dezvoltarea structurii localității de-a lungul secolelor.

Aceasta este cea mai importantă prioritate a dezvoltării comune aflate în regiunea noastră, care nu necesită motivare. Atingerea nivelului adecvat al mediului construit reprezintă acel confort de bază pentru populație, care dacă este pus la dispoziția sa, atunci crește capacitatea de menținere a localității, și locuitorii își pot imagina o viață aici. Desigur că dezvoltarea mediului fizic este numai o condiție necesară, dar nu suficientă pentru o comuna dezvoltată, la asta mai contribuie și calitatea mediului comunitar-cultural, posibilitățile de realizare de venituri și starea mediului natural. În cadrul intervențiilor vor avea prioritate acele proiecte, care vor asigura "funcționarea" comunei prin respectarea nevoilor de locuit, nevoilor economice și sociale actuale, printre care proiectele legate de modernizarea infrastructurii de transport, amenajările teritoriale, amenajările care contribuie la dezvoltarea vieții comunitare și ameliorarea stării generale. Prioritatea constituie modernizarea străzii, introducerea reglementărilor care stimulează îmbunătățirea imaginea satului, precum și activitățile concrete de amenajarea a teritoriului.

După cum se vede și în evaluarea situației, în ultima perioadă comuna Cernat a pus mare accent pe dezvoltarea infrastructurii, s-au modernizat străzi, trotuare, spații publice esențiale. În perioada următoare este planificată asphaltarea drumurilor, amenajarea și dezvoltarea spațiilor publice care se conectează cu acestea și construirea trotuarelor unde este justificat. În ceea ce privește investițiile, accentul cel mai mare este pus pe infrastructura construită, amenajarea spațiilor publice, protejarea mediului natural, scăderea surselor de deșeuri. În plus, până la sfârșitul perioadei, dacă este noroc vor fi prezente și investiții care necesită cooperare micro-regională.

În perioada de până în anul 2027 dezvoltarea infrastructurii trebuie privită în continuare ca prioritate în Cernat, se poate ajunge mai departe în crearea confortului populației.

9.1.1. Măsura 1.1: Modernizarea străzii și dezvoltarea spațiilor publice	
Scopul măsurii	Modernizarea drumurilor care alcătuiesc comuna, îmbunătățirea siguranței în circulație.
Obiective conexe	01 Îmbunătățirea calității vieții și a confortului populației locale prin construirea, extinderea și modernizarea sistemului de utilități publice. 02 Localitate care dispune de infrastructură modernă, cu un mediu de locuit de calitate ridicată 07 Creșterea atractivității comunei destinată turiștilor
Descriere	Calitatea vieții și condițiile de trai ale populației locale sunt influențate în mare măsură de gradul de dezvoltare a infrastructurii. În ultima perioadă s-au realizat investiții majore în privința rețelei de drumuri transport. Cu toate acestea mai există multe de făcut în privința modernizarea străzilor în sate componente a comunei. În acest sens, ca un prim pas intervenția dorește ca locutorii stabiliți în diferite zone ale comunei să aibă aceeași condiții, totodată să fie eliminate barierele care stau în calea circulației.
Proiecte (titlu)	→ Modernizarea/asfaltarea străzilor din localitate Cernat → Modernizarea/asfaltarea străzilor din localitate Icafalău → Modernizarea/asfaltarea străzilor din localitate Albiș → În Cernatu de Sus îmbunătățirea siguranței în trafic pentru pietoni la curba de lângă biserică prin construirea trotuarului pe partea superioară a zidului de sprijin și prin despărțirea acestuia de drum cu balustradă. → Repararea podurilor, construirea podețului tubular pe teritoriul comunei (în legătură cu sau independent de reabilitarea drumurilor) → Extinderea și modernizarea șanțuri și rețelelor de drenaj a apei de ploaie → Construcția trotuarelor lângă DN11 și DC12 → Limitarea vitezei și asigurarea siguranței pietonilor prin evidențierea trecerilor de pietoni → Construirea pistelor pentru cicliști (înspre Târgu Secuiesc și Dalnic/Moacșa/ Sfântu Gheorghe) – rețeaua microregională → Drum de ocolire paralel cu DC4 cu scopul de a elimina traficul de marfă din centrul comunei.

Parteneriat	• Consiliul Județean Covasna • Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) • Primăria comunei Turia, Dalnic, orașului Târgu Secuiesc.
Rezultate așteptate	Îmbunătățirea imaginea generala a comunei, datorită străzilor bine îngrijite și asfaltate. Îmbunătățirea siguranței și fluidității a traficului, reducerea pericolelor cauzate de traficul.
Indicatori de rezultat	• Lungimea străzilor modernizate • Numărul podurilor modernizate • Lungimea trotuarelor • Lungimea pistelor pentru cicliști • Aprecierea amenajării străzilor de locuitori • Viteza medie de parcurs (km/h) • Aprecierea siguranței traficului

9.1.2. Măsura 1.2: Protecția imaginii satului și amenajarea teritoriului	
Scopul măsurii	Organizarea vizuală a satului, reabilitarea spațiilor publice, reorganizarea și dotarea lor și definirea reglementărilor privind construcțiile și direcțiile de dezvoltare teritorială a orașului.
Obiective conexe	01 Îmbunătățirea calității vieții și a confortului populației locale prin construirea, extinderea și modernizarea sistemului de utilități publice. 02 Localitate care dispune de infrastructură modernă, cu un mediu de locuit de calitate ridicată
Descriere	Proiecte din această măsură se ocupă și cu protecția caracteristicilor specifice ale spațiilor publice, patrimoniului construit, pentru îndeplinirea a două obiective concrete. Pe de o parte doresc să oprească acele tendințe care afectează în mod negativ imaginea peisagistică și imaginea localității, pe de altă parte stimulează inițiativele locale și proiectele care oferă un model de urmat și care se axează în mod concret pe protejarea imaginii a comunei și înfrumusețării al localității.
Proiecte (titlu)	→ Finalizarea Planului Urbanistic General al comunei. → Elaborarea Planul Urbanistic Zonal in zone specifice al comunei pentru extinderea zona de locuințe → Dotarea compartimentului de întreținere și deszăpezire a drumurilor comunale pentru întreținerea permanentă a spațiilor publice (cu utilaje) → Montare mobilier de stradă (bănci, coșuri de gunoi, standuri pentru flori etc.), unor marcaje, panouri informative și plăcuțe cu numele străzilor unitare → Construirea stațiilor de autobus care se integrează în peisagistica comunală → Înființarea de spații verzi, locuri de joacă: Aceste parcuri publice, în afară de funcția de recreere sunt și locuri de întâlniri comunitare, contribuie la întărirea coeziunii sociale și la creșterea viabilității al comunei. În zonele de locuit există mai multe locații în care se pot amenaja mini-parcuri. În afară de cele menționate, în aceste parcuri pot fi amplasate și instrumente de petrecere a timpului liber pentru

	generațiile cu vârsta înaintată, cum ar fi de exemplu șahul, posibilității de a practica sport, spațiile de joacă pentru copii. → Elaborarea unor proiecte standardizate pentru reabilitării/restructurării/construcției caselor de locuit și caselor de vacanță. → Protecția imaginii străzilor: introducerea reglementărilor care stabilesc tipul construcțiilor, astfel încât să nu realizeze forme ieșite din comun → Campanie de conștientizare pentru public și antreprenori privind introducerea reglementărilor construcțiilor locale → Elaborarea unor planuri pentru reglementarea perimetrului: delimitarea zonelor industriale-economice, rezidențiale, comerciale, de agrement, naturale, turistice și stabilirea parcelelor → Inventar arhitectural: inventarierea elementelor arhitecturale locale → Sprijinirea renovării fațadelor caselor situate de-a-lungul străzilor principale (de-a-lungul drumului comunal și drumului național) → Activități comunitare în vederea înfrumusețării comunei (plantarea florilor, curățarea intrărilor în gospodării)
Parteneriate	• Instituții locale • Asociații locale • Locuitorii comunei • Composesoratul • Consiliul Județean Covasna
Rezultate așteptate	O localitate estetică și ordonată contribuie nu numai la creșterea gradului de confort al locuitorilor, ci și la creșterea gradului de atractivitate al localității. Intervenția contribuie la protejarea imaginii mai mult sau mai puțin tradiționale a localității și imaginii străzilor, la protecția monumentelor și îmbunătățirea esteticii mediului antropic. Toate acestea vor contribui la întărirea angajamentului locuitorilor față de comuna lor, creșterea gradului de atractivitate turistică și creșterea gradului de confort și satisfacție.
Indicatori de rezultat	• Numărul utilajelor de întreținere achiziționate • Numărul mobilierului stradal în comună • Numărul stațiilor de autobuz moderne și estetici în comună • Introducerea unor reglementări în vederea protejării imaginii străzilor

	• Creșterea posibilităților de locuri de întâlnire • Creșterea extinderilor spațiilor verzi • Numărul activităților comunitare anuale în vederea înfrumusețării localității • Numărul caselor de locuit și al caselor de vacanță construite pe baza proiectelor standardizate • Numărul fațadelor renovate
--	--

9.1.3. Măsura 1.3: Protecția și întreținerea mediului natural	
Scopul măsurii	Mentținerea unui mediu natural de calitate și atenuarea riscurilor naturale
Obiective conexe	02 Localitate care dispune de infrastructură modernă, cu un mediu de locuit de calitate ridicată 04 O comunitate locală solidară, puternică în identitatea ei, și care să aprecieze patrimoniul cultural și natural propriu; 07 Creșterea atractivității comunei destinată turiștilor
Descriere	Zonele împădurite, precum și pășunile și fânețele întinse, resursele de apă de suprafață, zona montană și elementele specifice ale mediului înconjurător reprezintă resurse naturale importante ale comunei. Protecția și conservarea acestora poate fi eficientă numai dacă în loc de protejare pasivă ar fi asigurată valorificarea durabilă a acestora. De asemenea în urma valorificării durabile a zonelor protejate (prin activități agricole sau prin sistemul turismului) trebuie obținute valori adăugate care ar stimula activitatea de protecție.
Proiecte (titlu)	→ Amenajarea și curățarea albiilor pâraurilor Cernat și Albiș → Eliminarea conexiunilor ilegale de canalizare la pârauri → Activități de colectarea deșeurilor cu participarea membrilor comunității → Promovarea criteriilor de eco-condiționalitate în rândul fermierilor și sprijinirea activităților agricole care să respecte principiile de eco-condiționalitate (atât în cazul gestionării pășunilor și fânețelor, cât și în cazul terenurilor arabile)

	→ Stimulare prin informare a gestionării fondului forestier conform planului de operare și luarea unor măsuri de protecție împotriva exploatărilor forestiere ilegale → Măsuri de protecție împotriva inundațiilor, protecția digurilor → Amenajarea zonei izvoarelor de apă → Montarea unor coșuri de gunoi în zonele cu case de vacanță (Cetașea Ika) și de-a lungul traseelor turistice → Activități educaționale pentru elevii în vederea conștientizării importanței protecției mediului, conștientizarea rolului multifuncțional al pădurii
Parteneriat	• Composesoratul local • Asociațiile de protecția mediului • Școala locală • Asociația micro-regională Angustia
Rezultate așteptate	Ca urmare a implementării proiectelor cuprinse în această intervenție se va îmbunătăți starea mediului pe teritoriul comunei, populația va deveni mai perceptivă față de protecția mediului și valorificarea durabilă a resurselor locale, astfel comuna va deveni una mai viabilă. În urma acestei intervenții vor fi soluționate problemele concrete legate de mediu și vor fi realizate activități în urma cărora și generațiile viitoare pot beneficia de resursele naturale. Efectul proiectelor va putea fi simțită prin calitatea mediului înconjurător, totodată va crește calitatea vieții, precum și gradul de atractivitate a comunei.
Indicatori de rezultat	• Curățarea albiei pâraierilor pe teritoriul administrativ al comunei (5 km) • Nr. activităților comunitare de ecologizare/curățare/colectare a deșeurilor de două ori pe an • Amenajarea zonei de izvoare (accesibilitate, locuri de odihnă, pavilioane, coșuri de gunoi, etc.) • Nr. campanii de informare • Pe o proporție de 25% din totalul terenurilor agricole se va realiza o producție care respectă criteriile de eco-condiționalitate

9.2. Domeniu de intervenție nr. 2 - Dezvoltarea comunității, vieții culturale și a sportului

Îmbunătățirea traiului local, creșterea confortului locuitorilor și creșterea atractivității comunei nu se poate realiza exclusiv prin dezvoltarea fizică a comunei, ci este imperios necesar să se adopte măsurile adecvate pentru dezvoltarea vieții culturale și comunitare în scopul dezvoltării solidarității și a coeziunii sociale.

Atunci când vorbim despre dezvoltare comunitară, materia primă cu care trebuie să lucrăm este viața culturală, aceasta fiind și una dintre principalele surse ale educației comunitare. Acțiunile și evenimentele culturale sunt acea bază de experiență comună care reprezintă punctele esențiale de legătură ale unei comunități.

Identificarea valorilor locale și păstrarea tradițiilor contribuie la întărirea identității, precum și posibilitatea de influențare a vieții comunitare, viața civilă activă. De multe ori modul de viață local, care oferă un nivel de trai mai modest, dar totuși oferă un sentiment de unitate comunitară mai mare, unde rețelele de cunoștințe oferă mai multe și în cazul sărăcirii, este mai puternic decât farmecul orașelor mai mari sau a zonelor vestice, care atrag cu posibilitatea realizării de venturi mai mari. Dintre realizările care aparțin de această prioritate am subliniat îmbunătățirea confortului tinerilor, satisfacerea cât mai completă a nevoilor lor sociale, pentru că noi considerăm extrem de important faptul că în planificarea strategiei să apară satisfacerea nevoilor tinerilor care se instalează și a familiilor cu copii mici.

Scopul programelor strategice este ca Cernat să devină o comună cu o identitate locală puternică, unde viața oamenilor este ghidată de valori locale, creștine, ecologice. Acolo unde persoanele și instituțiile implicate în organizarea vieții culturale lucrează strâns împreună, evenimentele de înaltă calitate atrag, de asemenea, comunități din zone mai îndepărtate, dezvoltând astfel turismul cultural în comunitate.

Așadar, strategia de dezvoltare locală a comunei Cernat trebuie să formuleze proiecte și programe pentru dezvoltarea infrastructurii, spațiilor, locațiilor cultural-comunitare, dotarea acestora cu infrastructura necesară și acordarea de noi funcții, și pentru lansarea și organizarea sistematică a evenimentelor, întâlnirilor manifestațiilor în domeniul cultural și comunitar.

Domeniul de intervenție vizează și domeniul formării tinerilor, care reprezintă singura posibilitate de menținere a comunității și în viitor. Pentru tineri oportunități de petrecere a timpului liber sunt reprezentate de asigurarea posibilităților sportive și de distracție, respectiv de acele programe de formare a conștiinței, care le largesc orizontul de cunoaștere într-un domeniu dat (ex. mediu) și dezvoltă cunoștințele lor civice, îi transformă în oameni activi, comunitari.

9.2.1. Măsura 2.1: Modernizarea, dotarea și înființarea instituției culturale	
Scopul măsurii	Dezvoltarea infrastructurii culturale și comunitare pentru stimularea programelor culturale și dezvoltarea comunitară
Obiective conexe	02 Localitate care dispune de infrastructură modernă, cu un mediu de locuit de calitate ridicată 03 Păstrarea instituțiilor de învățământ în toate localitățile comunei, inversând scăderea numărului de copii. 05 Creșterea capacității de menținere a populației tinere, activizarea comunitară a tinerilor; 06 Comuna atractivă pentru localnicii din orașele învecinate.
Descriere	În procesul de dezvoltare a vieții comunitare din comuna Cernat, modernizarea, extinderea, dezvoltarea și dotarea corespunzătoare a infrastructurii culturale și comunitare este indispensabilă. Măsura se referă la modernizarea actualei infrastructuri comunitare și culturale, dar vizează și construirea/amenajarea de noi spații culturale și dezvoltarea funcțiilor ale actualelor și viitoarelor elemente din această infrastructură.
Proiecte	→ Modernizarea și dotarea Căminul Cultural în Cernatul de Jos → Modernizarea și dotarea Casei de Cultură al localității Cernatul de Sus. → Modernizarea și dotarea Casei de Cultură al localității Albiș → Modernizarea și dotarea Casei de Cultură al localității Icafalău → Centru de studii, integrare și formare locală: relocarea și modernizarea bibliotecii, respectiv echiparea acesteia pentru a deveni un centru de cunoaștere și funcționarea acestora împreună cu organe civile locale → Asigurarea sediilor pentru organizații neguvernamentale și grupuri informale din comună în clădirii publice (de ex. Conacul Farkas, Case de Cultura) → Dezvoltarea muzeului Haszmann Pál prin cooperarea cu Consiliul Județean → Actualizarea datelor și studiilor referitoare la patrimoniul construit: descrieri, documentații fotografice, desenele tehnice ale clădirilor;

	→ Sprijinirea reabilitării a conacelor, caselor tradiționale, monumentelor istorice → Formarea unor spații adecvate pentru organizarea programelor culturale și de distracție în localitățile comunei
Parteneriatul	• Consiliul Județean Covasna • Centrul Cultural Județean • Biblioteca Județeană „Bod Péter” • Composesoratul local • Asociația pentru Dezvoltarea Turismului în Județul Covasna • LEADER Angustia
Rezultate așteptate	Comuna Cernat va beneficia de o infrastructură culturală modernă și performantă, care va servi ca fundament pentru organizarea unor acțiuni și evenimente variate în domeniul cultural-comunitar. Se vor dezvolta actualele locații, iar cele existente vor primi noi funcții, toate acestea având ca rezultat final o infrastructură care asigură spațiu pentru petrecerea calitativă a timpului liber pentru localnici, creșterea gradului de solidaritate și coeziune din societatea locală a comunei Cernat.
Indicatori de rezultat	• 4 cămine culturale modernizate și dotate corespunzător • 1 centru de studii, integrare și formare locală funcțională • 5 sedii pentru organizații civile

9.2.2. Măsura 2.2: Dezvoltarea activității și evenimente tradiționale ale vieții culturale și comunitare	
Scopul măsurii	Îmbunătățirea cooperării între organelor civile și instituțiile publice. Menținerea și dezvoltarea activităților tradiționale de dezvoltare comunitară.
Obiective conexe	04 O comunitate locală solidară, puternică în identitatea ei, și care să aprecieze patrimoniul cultural și natural propriu; 05 Creșterea capacității de menținere a populației tinere, activizarea comunitară a tinerilor; 06 Comuna atractivă pentru localnicii din orașele învecinate. 07 Creșterea atractivității comunei destinată turiștilor.
Descriere	Măsura vizează pe de o parte consolidarea actualelor inițiative cât și lansarea unor activități, evenimente noi care au rol de întărire a comunității, a solidarității și coeziunii sociale. Măsura presupune bună colaborare între actorii locali cu activități care au influență asupra vieții culturale și comunitare, în scopul susținerii evenimentelor actuale și lansarea de noi programe în domeniu.
Proiecte	→ Promovarea și coordonarea ofertelor culturale din comuna Cernat; → Publicarea unui ziar local prin implicarea studenților, tinerilor și adulților care locuiesc în comuna Cernat → Organizarea și dezvoltarea zilele satelor și altor evenimente tradiționale culturale a comunei → Sprijinirea organizării a Întâlnirilor internaționale a pasionaților de motoare staționare și tractoare în Muzeul Haszmann Pál → Cercetarea tradițiilor locale, publicarea unei broșuri fotografice despre tradițiile existente și inexistente. → Organizarea regulată a Zilei Meșteșugari, cu prezentarea proceselor de lucru relevante. → Susținerea evenimentelor tradiționale-confesionale în comună → Programe de cooperare, schimburi de experiențe între comună și alte localități din țară și străinătate → Organizarea evenimentelor social-culturale tematice – baluri, fărșang, zilele vârstnici etc.

	→ Organizarea evenimentului dedicat pentru persoanele mutate în comună → Organizarea evenimentelor de prezentare a tradițiilor, meșteșugurilor locale → Organizarea zilelor voluntariatului în scopul întăririi spiritului civic → Susținerea campaniilor de conștientizare în rândul populației despre prevenirea deșeurilor → Susținerea activității de colectare a deșeurilor cu participarea membrilor comunității cu scopul conștientizării acestora despre importanța prevenirii apariției a deșeurilor → Susținerea campaniilor de conștientizare în școli pentru prevenirea deșeurilor → Organizarea concursurilor de cunoștințe locale pentru elevi → Organizare evenimente de informare publică (ședințe, întâlniri, dezbateri)
Parteneriatul	• Consiliul Județean Covasna - Centrul Cultural Județean • Composesoratul local • Biblioteca Sylvester János • Biserici • Localități învecinate • Organizațiile neguvernamentale din comună
Rezultate așteptate	Ca rezultatul implementării acțiunilor/proiectelor din cadrul prezentei măsuri se vor consolida evenimentele și programele culturale și comunitare care sunt organizate actualmente, dar cel mai mare aport asupra dezvoltării vieții comunitare și culturale se va asigura prin buna colaborarea a organizațiilor locale care să contribuie la colorarea paletei culturale locale, la dezvoltarea solidarității și coeziunii sociale.
Indicatori de rezultat	• Menținerea tuturor evenimentelor actuale • Ziar local lunar despre evenimentele și știrile locale • Numărul evenimentelor culturale/comunitare anuale

9.2.3. Măsura 2.3: Dezvoltarea și construire spații sportive, activității sportive	
Scopul măsurii	Amenajarea noilor spații comunitare sportive pentru care s-a formulat nevoia din partea comunității locale. Organizarea evenimentelor sportive pentru îmbunătățirea calității vieții comunitare
Obiective conexe	02 Localitate care dispune de infrastructură modernă, cu un mediu de locuit de calitate ridicată 05 Creșterea capacității de menținere a populației tinere, activizarea comunitară a tinerilor; 06 Comuna atractivă pentru localnicii din orașele învecinate.
Descriere	În cadrul acestei intervenții vor fi implementate proiectele care vizează dezvoltarea spațiilor comunitare și sportive. Viața sportivă dintr-o comună este o latură deosebit de importantă a vieții comunitare. În comuna Cernat sportul (fotbal) este un subiect foarte important, deoarece se poate spune că majoritatea tineretului este organizat în jurul acestui domeniu. În comună există o echipă de fotbal care activează în campionatul județean, însă este necesar luarea unor măsuri atât în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii sportive, cât și în ceea ce privește creșterea numărului și calității acțiunilor/programele sportive de pe plan local. În afară de faptul că prin promovarea unui stil de viață activ, sănătos prin intermediul sportului, acesta are un real rol și în dezvoltarea vieții comunitare, în întărirea identității locale.
Proiecte	→ Realizarea unui centru de agrement în localitatea Cernat (bazând pe sala de sport, teren de fotbal, popicărie) → Amenajarea și întreținerea spațiilor verzi, parcurilor și terenurilor de joacă și agrement pentru copii și adulți → Extinderea posibilităților de practicare a sporturilor, diversificarea ramurilor sportive practicate în comună → Modernizarea/dotarea infrastructurii sportive din școli/sală de sport → Organizarea evenimentelor sportive cu caracter comunitar → Construire terenuri de sport multifuncționale în toate localitățile → Construire, modernizare teren sport în școlii → Construire bazin de înot didactic → Susținerea evenimentelor sportive actuale și organizare competiții sportive în diferite ramuri

Parteneriatul	• Composesoratul local • Localitățile înfrățite ale comunei Cernat • Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Covasna
Rezultate așteptate	Ca urmare a proiectelor de dezvoltare a spațiilor sportive se vor înființa noi spații care transformă localitatea într-una mai viabilă, funcțională și sigură. Comuna Cernat va beneficia de o viață sportivă dinamică, bine dezvoltată care va contribui la îmbunătățirea sănătății publice a localnicilor dar și la dezvoltarea vieții comunitare.
Indicatori de rezultat	• Numărul terenuri de sport multifuncționale cu gazon artificial • Numărul terenuri de sport modernizate în școli • Numărul terenuri de joacă noi • Construirea unei piscine de înot • Numărul programelor sportive

9.2.4. Măsura 2.4: Încurajarea înființării și susținerea funcționării organizațiilor civile și de tineret	
Scopul măsurii	Consolidarea identității locale și a inițiativelor civile din Cernat
Obiective conexe	04 O comunitate locală solidară, puternică în identitatea ei, și care să aprecieze patrimoniul cultural și natural propriu; 05 Creșterea capacității de menținere a populației tinere, activizarea comunitară a tinerilor;
Descriere	O viață culturală și comunitară bogată necesită și actori culturali performanți, devotați față de acest domeniu. Aceste asociații și formații însă au nevoie de mult mai mult sprijin, atât financiar cât și în ceea ce privește numărul și gradul de activitate al membrilor. Acesta presupune așadar mobilizarea copiilor/tinerilor în scopul dezvoltării membrilor organizațiilor locale, și lansarea unor programe pentru finanțarea activităților și programelor ONG-urilor locale. Administrația publică locală și Composesoratul local trebuie să lanseze programe anuale de finanțare a organizațiilor locale, în scopul asigurării funcționării acestora și menținerii și lansării de programe și produse culturale și comunitare. Un aspect foarte important este dezvoltarea permanentă a resurselor umane ale ONG-urilor locale, în acest sens aceștia trebuie să participe permanent la cursuri, sesiuni de informări în mai multe domenii printre care: managementul proiectelor de finanțare, marketing și publicitate, management, organizare de evenimente, etc.
Proiecte	→ Susținerea activităților ale ONG-urilor, grupurilor folclorice, de dans popular, coruri bisericești și tradiționaliști locale prin programe de finanțare ale administrației publice locale → Sprijinirea ONG-urilor și a grupurilor informale în accesarea programelor de finanțare UE; → Funcționarea cluburilor pentru tineri (actorie, dans popular, sport, scriere creativă, muzică etc.) în conacul Farkas → Organizarea regulată a școlii părinților → Sprijinirea grupurilor informale cu asigurarea locului pentru activitățile lor (tradiționaliști, dansatori populari, cântece populare, cor etc.)

	→ Organizarea de schimburi culturale și programe comune în colaborare cu organizații și instituții din localitățile înfrățite (Ungaria: Bóly, Bogyiszló, Sármellék, Kaszaper; Austria: Blaustein) comunei Cernat → Implementarea programelor de colaborare de tip LEADER cu localități similare din alte regiuni ale Uniunii Europene → Revigorarea activităților caselor de cultură prin asigurarea participării managerilor de programe culturale la instruiți; comunicare, PR, scriere de aplicații de accesare a fondurilor, management de proiect; → Programe de cooperare, schimburi de experiențe între comună și alte localități din țară și străinătate → Atragerea de fonduri de finanțare pentru proiecte culturale și comunitare, dezvoltarea de proiecte naționale și internaționale pentru finanțarea inițiativelor culturale și comunitare → Realizarea rețelei pentru persoanele mutate din comuna Cernat, pentru cei aflați în alte localități sau în străinătate, transmiterea informațiilor despre evenimente în Cernat → Activități de formare, perfecționare, training pentru membrii ONG-uri locale, organizare de tabere, evenimente comune pentru reprezentanții asociațiilor locale, în scopul dezvoltării interacționării dintre acestea
Parteneriatul	• ONG-uri cu activități în domeniul cultural • Consiliul Județean Covasna - Centrul Cultural Județean • Localitățile învecinate • Localitățile înfrățite
Rezultate așteptate	Societate civilă activă și întărită, care va fi un fundament solid al organizării vieții culturale și comunitare. O societate civilă formată din ONG-uri active, care va avea capacitatea garantării calității și sustenabilității vieții culturale locale.
Indicatori de rezultat	• Întărirea colaborării dintre actorii societății civile locale • Creșterea a fondurilor din care se organizează programele culturale și comunitare • Întărirea și consolidarea asociațiilor existente • Dezvoltarea resurselor umane din cadrul ONG-urilor • Creșterea calității a programelor locale

9.3. Domeniu de intervenție nr. 3 – Îmbunătățirea serviciilor publice și infrastructura comunitara

În domeniul serviciilor comunitare de utilitate publică, la nivelul comunelor se numără cele asigurate prin infrastructura tehnico-edilitar (apă, canalizare, energia electrică, iluminatul public, gaze naturale), serviciile de învățământ, serviciile prestate de Primăria Locală (urbanism, servicii sociale, etc.), activitățile din domeniul gestionării deșeurilor, serviciile medical-familiale, întreținerea clădirilor publice, asigurarea siguranței publice, etc.

Toate aceste servicii enumerate mai sus sunt condițiile și funcțiile de bază pe care o comuna le oferă cetățenilor săi, lipsa sau calitatea slabă a acestora se materializează în scăderea forței de atracție a comunei, diminuarea capacității de menținere a populației, și poate avea efecte negative asupra indicatorilor demografici, economici și sociali a comunei.

Una dintre principalele probleme cu care se confruntă comunitățile locale ale României în anul 2020 este emigrația forței de muncă, a tinerilor către occident, iar un nivel performant al serviciilor de utilitate publică poate avea o influență pozitivă în ceea ce inversează aceste tendințe.

Domeniul de intervenție vizează și măsuri în domeniul educației care reprezintă singura posibilitate de menținere a comunității și în viitor. În acest sens am cuprins măsuri pentru dezvoltarea/modernizarea și dotarea infrastructurii de învățământ local.

În cadrul prezentei domeniul de intervenție vom prezenta măsuri care trebuie implementate în noua perioadă de programare în scopul atingerii unui nivel performant în domeniul serviciilor de utilități publice.

9.3.1. Măsura 3.1: Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor din domeniul învățământului

Scopul măsurii	Dezvoltarea infrastructurii educaționale și a serviciilor de învățământ în scopul asigurării unei baze materiale și spirituale prielnice, activității de educație performantă pentru ca la nivelul comunei Cernat copiii să beneficieze de o educație școlară de cea mai bună calitate care se realizează într-un cadru modern și eficient.
Obiective conexe	01 Îmbunătățirea calității vieții și a confortului populației locale prin construirea, extinderea și modernizarea sistemului de utilități publice. 02 Localitate care dispune de infrastructură modernă, cu un mediu de locuit de calitate ridicată 03 Păstrarea instituțiilor de învățământ în toate localitățile comunei, inversând scăderea numărului de copii.
Descriere Proiecte (titlu)	→ Reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii de învățământ – modernizarea interioară și exterioară a clădirilor școlare, investiții pentru eficientizarea energetică: → Dotarea Școlii cu clasele I-VIII „Bod Péter” cu laboratoare profesionale → Dotarea Școlii cu clasele I-VIII „Végh Antal” cu laboratoare profesionale → Dotarea instituțiilor de învățământ local cu mobilier, utilaje și echipamente performante pentru e-learning, dotarea corespunzătoare a sălilor de curs. → Dezvoltarea și extinderea grădiniței de copii din localitatea Cernat (Cernatul de Sus) → Modernizarea infrastructurii sportive din cadrul școlilor locale - Modernizarea, amenajarea curților, sălilor și terenurilor de sport aferente unităților școlare → Lansarea și finanțarea program after-school în toate localitățile a comunei Cernat → Asigurarea programelor de formare-perfecționare pentru personalul didactic → Dezvoltarea și funcționarea unui vehicul de transport școlar

	→ Dezvoltarea programelor extra curriculare (programe folk-artistice, educație civică, literatură, educație ecologică, etc.) → Programe alternative pentru învățarea limbii române și a limbilor străine – schimburi de experiențe, tabere organizate împreună cu copii de altă naționalitate. → Organizare de campanii împotriva abandonului școlar și părăsirii timpurii a școlii
Parteneriat	• Inspectoratul Școlar Județean Covasna • Consiliul Județean Covasna • Localitățile înfrățite al comunei Cernat • Muzeul Haszmann Pal • Organizațiile neguvernamentale din comuna
Rezultate așteptate	Învățământul din Cernat, se va realiza într-un mediu modern și eficient, iar prin îmbinarea educației formale cu cea non formală, copiii, tinerii vor beneficia de programe educative și informative de bună calitate. Fiecare localitate al comunei își păstrează școala și grădinița.
Indicatori de rezultat	• Clădiri reabilite, modernizate și dotate corespunzător ale instituțiilor locale de învățământ • Infrastructură sportivă școlară modernizată • Programe after-school, • Numărul programelor de formare-perfecționare • Numărul programelor extra curriculare ale școlilor • Numărul activități care facilitează învățarea limbii române și a limbilor străine

9.3.2. Măsura 3.2: Dezvoltarea capacității administrative a primăriei locale

Scopul măsurii:	Scopul măsurii e vizează creșterea capacității administrative și a calității serviciilor publice.
Obiective conexe	02 Localitate care dispune de infrastructură modernă, cu un mediu de locuit de calitate ridicată 05 Creșterea capacității de menținere a populației tinere, activizarea comunitară a tinerilor; 08 O comuna eficient energetic (obiectiv orizontal).
Descriere)	La nivelul comunei Cernat dezvoltarea capacității administrative și simplificarea administrativă poate fi percepută ca un proces de îmbunătățire a reglementărilor administrative din punctul de vedere al raportului cost-eficiență și de dezvoltare de noi instrumente și servicii (bazate mai ales pe tehnologia informației) care permite posibilități neaccesibile momentan în scopul asigurării coerenței și eficienței ridicate a interacțiunii dintre administrația publică locală, cetățeni, mediul de afaceri și societatea civilă.
Proiecte (titlu)	→ Eficientizarea funcționării Primăriei Cernat, introducerea sistemului de management al calității în funcționarea APL → Îmbunătățirea imaginii administrației locale, îmbunătățirea și consolidarea comunicării: ○ Publicarea unui ziar local prin implicarea elevilor, tinerilor, și adulților locali ○ actualizarea periodică a site-ului web și a paginii comunității, încărcarea informațiilor ○ Instalarea de panouri informative în localitățile Albiș și Icafalău → Îmbunătățirea comunicației între APL, ONG-uri și instituțiile de cult → Eficiența energetică a infrastructurii publice din localitate necesită dezvoltare (inclusiv clădiri publice, locuințe) → Introducerea sistemului de e-guvernare în relații cu publicul și anumite compartimente ale APL (proiect județean) → Simplificarea interacțiunii dintre cetățeni și administrația locală prin tehnologie (digitalizare) – plata on-line a taxelor locale, eliberarea on-line a diferitelor documente, autorizații, certificate (proiect județean)

	→ Reabilitarea, modernizarea și dotarea clădirii primăriei, investiții pentru eficientizarea energetică → Formarea unei echipe de elaborare și implementare a proiectelor de finanțare → Accesarea fondurilor europene de dezvoltare în domeniul dezvoltării capacității administrative: ○ Lansare de programe de perfecționare a angajaților primăriei ○ Dezvoltarea infrastructurii (tehnologie IT, calculatoare, programe, software) de lucru al primăriei locale → Realizare schimburi de experiențe și vizite de studii în țară și străinătate pentru adaptarea de modele competitive în domeniul administrației publice → Proiecte în parteneriat între UAT-urile din zona
Parteneriat	• Consiliul Județean Covasna • Administrațiile publice din localitățile învecinate • Administrațiile publice din localitățile înfrățite • Administrații publice și instituții publice din Uniunea Europeană • ONG-uri specializate în domeniul reformei administrative
Rezultate așteptate	Servicii publice integrate, oportune și de calitate, furnizate de către autoritatea publică pro-activă și receptivă la schimbare. Transparența, profesionalismul, predictibilitatea și adecvarea la receptivitate- subsumate interesului public. Infrastructură și resursă umană performantă în sprijinul cetățeanului.
Indicatori de rezultat	• Numărul mijloacelor și echipamentelor performante din cadrul primăriei • Noi structuri în cadrul Primăriei Locale (echipă de elaborare și implementare proiecte, compartiment de investiții) • Numărul de servicii e-guvernare (plata taxe și impozite online, eliberare documente) • Numărul schimburi de experiență în țară și străinătate în domeniul eficienței administrative • Proiect de finanțare implementat privind dezvoltarea capacității administrative • Participarea a angajați din cadrul primăriei la cursuri de perfecționare în diferite domenii (e-guvernare, achiziții publice, managementul proiectelor, etc.)

9.3.3. Măsura 3.3: Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor comunale

Scopul măsurii	Îmbunătățirea continuă a calității serviciilor publice urbane și extinderea infrastructurii. Comuna Cernat va deveni o comună care dispune de infrastructură și servicii comunale moderne, un mediu de locuit de calitate ridicată.
Obiective conexe	01 Îmbunătățirea calității vieții și a confortului populației locale prin construirea, extinderea și modernizarea sistemului de utilități publice. 02 Localitate care dispune de infrastructură modernă, cu un mediu de locuit de calitate ridicată 06 Comuna atractivă pentru localnicii din orașele învecinate. 07 Creșterea atractivității comunei destinată turiștilor. 08 O comuna eficient energetic (obiectiv orizontal).
Descriere	Calitatea vieții și condițiile de trai ale populației locale sunt influențate în mare măsură de gradul de dezvoltare a infrastructurii și servicii locale. În ultima perioadă s-au realizat investiții majore atât în privința rețelei de circulație (drumuri) cât și în cazul utilităților. Cu toate acestea mai există multe de făcut în privința acoperirii, ceea ce presupune realizarea infrastructurii noi și extinderea rețelelor existente. În acest sens, ca un prim pas intervenția dorește ca locuitorii stabiliți în diferite localități ale comunei să aibă aceeași condiții.
Proiecte (titlu)	→ Modernizarea și finalizarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare în comuna Cernat – înființarea de noi locuri de extracție a apei (puțuri forate) pentru a asigura cantitatea necesară și o calitate adecvată a apei ○ Modernizarea rețelei de alimentare cu apă în localitatea Cernat ○ Înființarea rețelei de alimentare cu apă potabilă și canalizare în localitatea Albiș ○ Înființarea rețelei de alimentare cu apă potabilă și canalizare în localitatea Icafalău → Asigurarea unei calități echilibrate al apei potabile. Asigurarea unui management performant al apei → Dezvoltarea, extinderea și întreținerea rețelei de canalizare: racordarea tuturor locuințelor la rețea și modernizarea epurării → Extinderea rețelei de energie electrică și dezvoltarea capacității conform cerințelor populației și unităților economice locale, în parteneriat cu furnizorul de servicii electrice. → Construirea rețelelor de gaz metan → Modernizarea și extinderea iluminatului public: Reabilitarea integrală a sistemului de iluminat public stradal, pentru eficientizarea sistemului de iluminat public și pentru aducerea acestuia la nivelul cantitativ și calitativ din standardul SR-EN 13201 (regularizarea intensității luminii prin sistem de LED-uri). → Realizarea iluminatului decorativ a tuturor clădirilor și monumentelor reprezentative (biserici, școli etc.)

	→ Gestionarea deșeurilor: Dezvoltarea practicii actuale de colectare, depozitare și transportare a deșeurilor și Extinderea a practicii de colectare selectivă a deșeurilor → Achiziționarea și instalarea sistemului de supraveghere video pentru creșterea siguranței stradal → Dotarea Serviciilor Voluntare pentru Situații de Urgență, achiziționare utilaje și echipamente → Îmbunătățirea dotării serviciului publice de gospodărire comunală → Îmbunătățirea infrastructurii aferente transportului public local: Facilitarea corelării mai bune a serviciilor companiilor de transportul public local și județean cu nevoile de mobilitate ale rezidenților → Asigurarea transportului public pentru locuitorii satului Albiș → Diversificarea serviciilor de comunicare (telefonie, internet) în comună → Instalarea infrastructurii de IT (în instituții și spații publice centrale să fie accesibilă serviciul de WI-FI gratuit) → Extinderea rețelei de internet si televiziune prin cablu în localitățile Albiș și Icafalău → Inițierea unei întreprinderi comunale (de exemplu, producția de energie regenerabilă, lucrări de terasament, amenajare a teritoriului etc.)
Parteneriat	• Consiliul Județean Covasna • Administrațiile publice din localitățile învecinate • Asociația de Dezvoltare Intercomunitară
Rezultate așteptate	Rezultatele proiectelor care vizează dezvoltarea infrastructurii contribuie la creșterea gradului de confort și calității vieții a populației. Pe de altă parte prevalarea aspectelor de protecția mediului și a tehnologiilor contribuie la formarea unei comunități „verzi”, care preferă soluțiile ecologice: Reducerea considerabilă a cantității de deșeuri, creșterea proporției de deșeuri colectate în mod selectiv și cetățenii mai Eco-conștienți.
Indicatori de rezultat	• Lungimea sistemului de apă și canalizare • Lungimea rețele de gaze naturale • Racordare la sistemul de apă și canalizare în proporție de 100% • Numărul gospodăriilor racordate la rețeaua de gaze naturale • Numărul spațiilor comunitare dotate cu servicii WIFI • Scăderea cantității deșeurilor produse în comuna • Creșterea a cantității deșeurilor colectate în mod selectiv și reciclarea/revalorificarea acestora • Numărul campaniilor de conștientizare a copiilor și a cetățenilor privind prevenirea producției de deșeuri

	Economisirea cheltuielilor ca urmare a modernizării sistemului de iluminat public
9.3.4. Măsura 3.4: Dezvoltarea sistemului sanitar	
Scopul măsurii	Modernizarea clădirii dispensarului medical din Cernat în scopul ca serviciile medicale să fie accesibile în cadrul unei clădiri moderne cu infrastructură performantă care să facă față cerințelor actuale din domeniul sanitar. Pe lângă modernizarea clădirii se necesită și dotarea corespunzătoare a clădirii.
Obiective conexe	01 Îmbunătățirea calității vieții și a confortului populației locale prin construirea, extinderea și modernizarea sistemului de utilități publice. 05 Creșterea capacității de menținere a populației tinere, activizarea comunitară a tinerilor; 06 Comuna atractivă pentru localnicii din orașele învecinate. 08 O comuna eficient energetic (obiectiv orizontal).
Descriere	Măsura vizează dezvoltarea condiției generale medicale a comunității și a sistemului sanitar din Cernat, deoarece pentru creșterea calității vieții, este esențial și îmbunătățirea condiției de sănătate, care se poate realiza prin informare și prin dezvoltarea serviciilor medicale locale. Din lipsa informațiilor și a conștientizării populației în privința sănătății, activitatea de prevenție este minimă, astfel pe lângă modernizarea cabinetului medical și dezvoltarea bazei de instrumente (echipamente) necesare cabinetului medical, este o sarcină strategică introducerea activităților de informare și a testelor de screening.
Proiecte	→ Modernizarea și dotarea dispensarului medical prin fonduri proprii sau prin accesarea fondurilor nerambursabile → Extinderea, modernizarea și dotarea infrastructura sanitară cu echipamente (punctele sanitare necesită renovare, modernizare și dotare cu echipamente) → Acțiuni de prevenire medicală, screening prin implicarea relațiilor de localități înfrățite → Activități care servesc prevenirea formării bolilor: campanile de promovare a stilului de viață sănătos (alimentație, mișcare, activitate zilnică corectă, etc), descurajarea (obiceiuri nocive, conștientizarea

	efectelor dependenței) și evenimentele cu scop educațional a copiilor(sport, etc). → Dezvoltarea resurselor umane din domeniul sanitar
Parteneriatul	• Composesoratul local • Cabinete medicale din comună • Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Covasna • Localitățile înfrățite ale comunei Cernat
Rezultate așteptate	Implementarea măsurii va conduce la modernizarea dispensarului medical din comuna Cernat, dar se va depune un efort considerabil și în ceea ce privește informarea, formarea mentalității locuitorilor cu privire la acțiunile de prevenire medicală. Prin urmare, se îmbunătățește starea de sănătate generală a comunității, scade numărul zilelor de boală și concomitent se îmbunătățește calitatea vieții.
Indicatori de rezultat	• Implementarea cu succes a unui proiect de investiții prin care se modernizează și se dotează dispensarul medical • Anual cel puțin 50 de pacienți vor participa la acțiuni de prevenire, screening • Anual se vor realiza cel puțin 2 acțiuni de conștientizare și informare a populației despre importanța unui stil de viață sănătos (sport, alimentație sănătoasă, etc.)

9.3.5. Măsura 3.5: Dezvoltarea serviciilor sociale	
Scopul măsurii	Creșterea calității vieții în comuna Cernat prin dezvoltarea accesibilității serviciilor sociale. Stimularea dezvoltării serviciilor sociale accesibile la nivelul comunei și sprijinirea lansării de noi servicii în domeniu.
Obiective conexe	01 Îmbunătățirea calității vieții și a confortului populației locale prin construirea, extinderea și modernizarea sistemului de utilități publice. 05 Creșterea capacității de menținere a populației tinere, activizarea comunitară a tinerilor; 06 Comuna atractivă pentru localnicii din orașele învecinate. 08 O comuna eficient energetic (obiectiv orizontal).
Descriere	Unul dintre obiectivele principale ale strategiei este creșterea calității vieții în comuna Cernat, tocmai din acest motiv accesibilitatea serviciilor sociale are o importanță accentuată. În viitor comuna Cernat trebuie să ia în calcul și fenomenul îmbătrânirii populației locale, în paralel cu emigrarea generațiilor tinere, și trebuie să fie pregătită pentru tratarea eficientă a acestor fenomene. Sistemul social trebuie să se orienteze către grupurile vulnerabile din comună, printre care persoanele în vârstă, persoanele cu dizabilități, persoane și familii în situații dezavantajoase, etc.
Proiecte	→ Susținerea și dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu → Lansarea serviciilor de asistență comunitară rurală → Înființare centru de zi și cantină socială pentru vârstnici → Înființare unui azil de bătrâni → Construire locuințe pentru tineri prin „Programul de construcții locuințe pentru tineri (ANL)” → Construire locuințe sociale (locuințe tip familial, locuințe protejate, etc.) → Organizare evenimente sociale – ziua vârstnicilor, Crăciun-Revelion pentru vârstnici și persoane defavorizate → Organizare întâlniri, mese festive pentru tinere familii – Ziua familiilor tinere → Organizare programe de conștientizare pentru persoane cu adicții → Premiera vârstnicilor din comună care prin munca lor au contribuit la dezvoltarea vieții comunitare din Cernat → Sprijinirea activității organizațiilor neguvernamentale din domeniul social prin programe de finanțare

Parteneriatul	• Consiliul Județean Covasna - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Covasna • Fundația Creștină "Diakónia" • Administrațiile publice din localitățile învecinate • Composesoratul local • Organizațiile neguvernamentale din comună
Rezultate așteptate	Prin intermediul acestei intervenții va crește nivelul serviciilor asigurate de infrastructura socială, totodată sistemul se va îmbogăți cu noi elemente. Intervențiile legate de sistemul social vor completa serviciile sociale existente asigurate de organizația Fundația Creștină "Diakónia", vor preveni singurătatea în rândul persoanelor în vârstă, vor contribui la protecția relațiilor sociale și la deservirea nevoilor sociale.
Indicatori de rezultat	• Numărul persoanelor care beneficiază de serviciile sociale • Centru de zi/cămin bătrâni funcțional • Numărul proiectelor de incluziune sociale • Numărul evenimentelor de tip social organizate în comună • Numărul premiilor acordate

9.4. Domeniu de intervenție nr. 4 - Îmbunătățirea condițiilor pentru activități de agricultură și pentru dezvoltarea întreprinderilor locale

Analiza situației a scos la iveală faptul că din punct de vedere al vieții economice comuna Cernat se situează sub media județeană atât din punctul de vedere al numărului de IMM-uri/1000 de locuitori cât și din cel al veniturilor realizate de agenții economici locali.

În Cernat se regăsesc în total 44 de întreprinderi și aprox. 90 de persoane înregistrate cu activități independente (PFA, II, AF), iar activitățile desfășurate de acestea sunt preponderent axate pe următoarele domenii: comerț alimentație publică, producție agricolă, activități de mecanică, activități forestiere, prelucrarea lemnului, producție alimentară și altele.

În procesul de dezvoltare în paralel cu utilizarea resurselor locale (resurse naturale și antropice) trebuie să acordăm o atenție sporită și poziționării comunei în spațiul economic regional. Având în vedere poziția geografică a comunei Cernat se poate concluziona un avantaj competitiv în domeniul economic, fapt ce se concretizează în apropierea fizică de municipiul Târgu Secuiesc și distanța relativ scăzută de centrul județean, municipiul Sfântu Gheorghe. Aceste două municipii, prin proximitatea lor pot oferi oportunități economice de care trebuie ținut cont în cadrul strategiei de dezvoltare locală pe perioada 2021-2027.

Accesibilitatea ușoară a piețelor de desfacere, accesul la forța de muncă, apropierea de căile de circulație principale reprezintă avantaje care pot fi și chiar trebuie valorificate.

Așadar crearea unui mediu de afaceri favorabil atât pentru firme existente în comună cât și pentru firme care înființează puncte de lucru, sedii secundare reprezintă un proces complex care necesită mai multe intervenții și investiții și presupune un parteneriat între actorii mediului privat respectiv între administrația locală și mediul privat. Acest proces trebuie să cuprindă sistemul întreg, începând de la instaurarea unui mediu care vine în favoarea antreprenorilor, până la aprofundarea relațiilor economice, sau sprijinirea capacității de atragere a unor fonduri. Realizarea investițiilor majore constituie numai o parte a procesului de dezvoltare economică, este la fel de importantă investiția în know-how, în dezvoltarea și mobilizarea resurselor umane și spirituale, în aplicarea noilor modele organizaționale și de comunicare. La fel de important este sprijinirea înființării firmelor noi, crearea unui mediu care va favoriza lansarea unor afaceri noi.

Setul de măsuri pornește de la crearea condițiilor de bază pentru dezvoltarea economiei locale și cuprinde un pachet de intervenții care vizează mai multe sectoare, cum ar fi: crearea unui mediu de afaceri favorabil și asigurarea serviciilor adresate antreprenorilor, susținerea ajungerii pe piața de desfacere a fermierilor, dezvoltarea competențelor de colaborare și manageriale, precum și diseminarea dezvoltării turismului și, înființarea societăților aflate în proprietatea autorității publice locale.

9.4.1. Măsura 4.1: Dezvoltarea infrastructurii agricole și silvice	
Scopul măsurii	Dezvoltarea infrastructurii de bază în domeniul agricol și forestier care este baza asigurării unei dezvoltări vizibile pentru actorii care desfășoară activități în aceste domenii.
Obiective conexe	02 Localitate care dispune de infrastructură modernă, cu un mediu de locuit de calitate ridicată 05 Creșterea capacității de menținere a populației tinere, activizarea comunitară a tinerilor;
Descriere	Una dintre principalele resurse locale ce poate fi valorificat în domeniul economic al comunei Cernat este agricultura și silvicultura. Pentru ca agenții economici, actorii din acest domeniu să aibă oportunitatea de a se dezvolta în mod eficient se arată necesitatea asigurării unei infrastructuri agricole și silvice care sunt punctele de plecare ale unui proces de dezvoltare pe termen mediu și lung.
Proiecte (titlu)	→ Modernizarea și întreținerea drumurilor agricole – asigurarea accesului corespunzător la proprietățile agricole prin modernizarea și întreținerea permanentă a drumurilor de exploatare agricolă → Construire pot de acces către zona Fenek: Peste pâraul Cernaton, trebuie realizat accesul către zona Fenek, reducând astfel considerabil distanța către accesul acestei zone → Asigurare puncte de curățire utilaje agricole în proximitatea drumurilor publice → Modernizarea și întreținerea permanentă a drumurilor de exploatare forestieră → Diminuarea pagubelor cauzate de animalele sălbatice prin construcție de garduri, garduri electrice → Construirea pe termen lung a unui sistem de irigații (tronson principal) pentru asigurarea irigațiilor terenurilor agricole → Amenajarea albiei pâraului Albiș în scopul diminuării pagubelor cauzate de inundații
Parteneriat	• Composesoratele locale • Proprietarii terenurilor agricole

	• Consiliul Județean Covasna • Apele Române – Direcția Apelor Olt-SGA Covasna • Asociații agricole și zootehnice locale • Regiei Naționale a Pădurilor
Rezultate așteptate	În urma implementării proiectelor din cadrul măsurii se va dezvolta infrastructura de bază din domeniul agricol și forestier fiind asigurate condițiile pentru dezvoltarea eficientă a producției agricole și silvice, ceea ce va contribui la creșterea veniturilor înregistrate în cele două domenii.
Indicatori de rezultat	• Lungimea drumurilor agricole și forestiere modernizate și întreținute • Construirea unui pod pentru asigurare acces la proprietățile agricole • Construire 1 sistem de irigații • Lungimea albiei pâraurilor amenajate

9.4.2. Măsura 4.2: Asigurarea condițiilor de dezvoltare pentru antreprenorii și producătorii locali	
Scopul măsurii	Mediul de afaceri performant are la bază agenți economici și producători locali cu rezultate semnificative, iar acestea pot fi atinse numai prin intermediul asigurării unor condiții optime de dezvoltare. Scopul măsurii constă în crearea unui cadru și mediu de afaceri care favorizează dezvoltarea sustenabilă.
Obiective conexe	O1 Îmbunătățirea calității vieții și a confortului populației locale prin construirea, extinderea și modernizarea sistemului de utilități publice. O5 Creșterea capacității de menținere a populației tinere, activizarea comunitară a tinerilor; O6 Comuna atractivă pentru localnicii din orașele învecinate. O8 O comuna eficient energetic (obiectiv orizontal).
Descriere	Mediul de afaceri reprezintă un concept complex în care pe lângă condițiile de producție, piață, juridice și infrastructurale, mai este nevoie și de existența condițiilor necesare funcționării. Autoritatea publică locală comuna Cernat nu are atribuții de a participa în mod direct la procesele economice locale, însă poate avea un rol major în asigurarea condițiilor a unui mediu proactiv în care economia locală se poate dezvolta. Proiectele enumerate mai jos pornesc de la dezvoltarea condițiilor fizice dar cuprind și acțiuni așa zise soft, de dezvoltare a relațiilor între antreprenori și APL, respectiv proiecte de dezvoltare a spiritului antreprenorial.
Proiecte (titlu)	→ Desemnare zonă pentru activități industriale și asigurarea posibilităților de depozitare în zona fostului CAP. → Realizare centru de colectare, prelucrare și valorificare a produselor vegetale și a produselor de origine animală. → Stimularea înființării – prin campanii de informare și sprijin administrativ- a asociațiilor, cooperativelor în domeniul vegetal și zootehnic → Informare și consultanță pentru agricultori: bune practici în domeniu, prelucrare, legislație, oportunități de piață , etc. → Organizare de excursii de studiu pentru producători locali → Lansare servicii de consultanță în antreprenariat și fonduri nerambursabile → Lansarea de programe de instruire, reconversie profesională, perfecționare pentru adulți

	→ Producția agricolă ecologică/organică neexploată: promovare, informare, consultanță → Promovarea spiritului antreprenorial, sprijinirea noilor întreprinderi prin servicii de consultanță și prin dezvoltarea resurselor umane (elaborarea proiectelor, organizarea cursurilor și formărilor profesionale, etc.). → Promovarea spiritului antreprenorial și dezvoltarea creativității în școli și în rândul tinerilor → Atragerea investitorilor și companiilor în zonă: stimularea stabilirii în localitate a companiilor cu capital străin, care ar putea asigura locuri de muncă pentru forța de muncă locală, asigurarea locațiilor pentru deschiderea punctelor de lucru de către firmele din orașele din apropiere → Monitorizarea și promovarea posibilităților de lucru la domiciliu: căutarea posibilităților de lucru prin Internet (colectarea datelor, servicii telefonice) → Administrație publică locală care vine în sprijinirea companiilor: Autoritatea publică locală prin activități de organizare interne și prin simplificarea proceselor de administrare, trebuie să reducă povara administrativă care îngreunează activitatea companiilor.
Parteneriat	• Firme și antreprenori locali • Școala locală • Asociația tinerilor • Asociația Întreprinderilor Mici și Mijlocii Covasna • Camera de Comerț și Industrie Covasna
Rezultate așteptate	În urma implementării proiectelor din cadrul măsurii se va contribui la dezvoltarea spiritului antreprenorial, la creșterea numărului firmelor locale și a viabilității celor existente, la creșterea performanței și a rentabilității economiei locale, asigurarea unei bune cooperări între agenții economici și autoritatea publică locală, se vor deschide noi oportunități de piață și vor fi înființate noi locuri de muncă pe plan local.
Indicatori de rezultat	• Numărul firmelor existente • Număr firme nou înființate anual • Cifra de afaceri/profit realizat de către firme locale • Număr întâlniri, programe organizate • Investiții realizate de către firme locale • Zonă industrială delimitată • Sume atrase din fonduri externe nerambursabile

9.4.3. Masura 4.3: Facilitarea accesului pe piață și atragerii de capital, marketingul localității

Scopul măsurii	Susținerea dezvoltării economiei locale prin activități planificate în domeniul marketingului localității, axate pe atragerea capitalului, a investitorilor și dezvoltarea accesului pe piață pentru firmele și producătorii locali.
Obiective conexe	05 Creșterea capacității de menținere a populației tinere 06 Comuna atractivă pentru localnicii din orașele învecinate. 07 Creșterea atractivității comunei destinată turiștilor. 08 O comuna eficient energetic (obiectiv orizontal).
Descriere	Pe termen mediu și lung, în afară de domeniul infrastructurii necesare dezvoltării mediului de afaceri locali, unul dintre principalele aspecte prin care autoritatea publică locală poate contribui la dezvoltarea economiei este reprezentat de o comunicare și un marketing eficient în direcția investitorilor, companiilor, astfel se necesită lansarea unei activități de marketing al localității bine planificat și implementat prin care se va stimula dezvoltarea accentuată a economiei locale din comuna Cernat.
Proiecte (titlu)	→ Realizarea materialelor de promovare ale comunei și ale oportunităților oferite – terenuri/clădiri ce pot fi utilizate în investiții noi, comunicare spre exterior → Participare la târguri și expoziții în țară și străinătate în cadrul cărora să se prezinte zona și avantajele/oportunitățile oferite → Dezvoltarea unui brand local (cartoful din Cernat de ex.) și promovarea produselor agrare locale → Transformarea în activitate economică a activităților meșteșugărești → Organizare de cursuri, instruiți în domeniul marketingului, valorificării produselor → Realizare website în cel puțin 4 limbi pentru promovarea zonei și a oportunităților de investiții → Organizare study tour-uri, vizite pentru potențiali investitori în Cernat

	→ Dezvoltarea activității de comunicare spre interior, prin organizare foruri, întâlniri cu agenții economici existenți, implicarea acestora în procesele de luare a deciziilor.
Parteneriat	• Firme și antreprenori locali • Asociația Întreprinderilor Mici și Mijlocii Covasna • Camera de Comerț și Industrie Covasna • Camere de comerț și industrie din țară și străinătate • Consiliul Județean Covasna • Localitățile înfrățite ale comunei
Rezultate așteptate	Comuna Cernat va avea o activitate de comunicare, marketing local pe plan intern și extern care va asigura atragerea investițiilor noi în comună dar și facilitarea dezvoltării mediului de afaceri local. Comuna va avea un brand propriu și va fi cunoscută pe plan național și internațional prin intermediul activităților de informare și publicitate, iar mediul local de afaceri va beneficia permanent de informații utile în domeniul economic și de piață, de la o autoritate publică locală în sprijinul economiei locale, putându-se astfel dezvolta în mod sustenabil.
Indicatori de rezultat	• Numărul de materiale publicate în mediul on-line și off-line • Numărul oportunităților de investiții promovat • Numărul investițiilor noi atrase în comună • 5 întâlniri anual cu mediul de afaceri local • Anual cel puțin 2 participări la târguri și evenimente în domeniul economic pentru promovarea oportunităților locale • Cel puțin 3 study tour-uri pe perioada de valabilitate a strategiei

9.5. Domeniu de intervenție nr. 5 - Dezvoltarea turismului și întărirea economiei locale

În comuna Cernat una dintre principalele resurse locale pe care se poate construi pe termen mediu dezvoltarea economiei locale este turismul (simultan cu agricultura și silvicultura). Printre principalele resurse turistice se pot aminti conacele locale, muzeul local renumit pe plan internațional, resursele naturale și antropice existente. Tocmai din acest motiv dezvoltarea sectorului turistic trebuie tratat ca un domeniu de intervenție separat.

Comuna Cernat dispune așadar de o bază de resurse turistice și relații interne și externe care pot facilita faptul ca această comună să devină un brand renumit, o destinație turistică independentă în Transilvania care să dețină un sistem de servicii turistice complexe bazate pe resursele existente, prin intermediul cărora se poate atrage un număr mare de turiști, creșterea duratei medii de ședere, a sumelor obținute în urma turismului.

Dezvoltarea turismului reprezintă un proces complex care presupune o serie de activități concomitente, bine armonizate. Este nevoie în aceeași timp de asigurarea condițiilor fizice, de îmbunătățirea infrastructurii, de un marketing turistic bine planificat, de atragerea actorilor locali, de stimularea activității antreprenoriale și de cooperare.

9.5.1. Măsura 5.1: Dezvoltarea marketingului turistic

Scopul măsurii	Dezvoltarea destinației turistice Cernat, axată pe valorificarea resurselor turistice existente prin activitate complexă de coordonare, organizare și marketing/promovare.
Obiective conexe	04 O comunitate locală solidară, puternică în identitatea ei, și care să aprecieze patrimoniul cultural și natural propriu; 05 Creșterea capacității de menținere a populației tinere 06 Comuna atractivă pentru localnicii din orașele învecinate. 07 Creșterea atractivității comunei destinată turiștilor. 08 O comuna eficient energetic (obiectiv orizontal).
Descriere	Baza de resurse turistice existente printr-o activitate bine planificată și organizată în domeniul marketingului turistic și al marketingului localității, prin existența unei structuri în domeniul organizării, managementului și marketingului turistic va asigura pe termen lung definirea zonei ca o destinație turistică renumită, care va obține rangul de stațiune turistică de interes local. În acest sens activitățile ce trebuie realizate se concentrează asupra lansării unei structuri de organizare/management și marketing turistic, lansarea activităților de marketing turistic, realizarea procedurilor necesare obținerii statutului de stațiune turistică de interes local. Activitățile din acest domeniu nu se reduc numai la coordonarea activității actorilor din domeniul turismului sau promovare, ci și la crearea imaginii unitare a comunei și rezolvarea tuturor problemelor care vor contribui la creșterea eficienței activității turistice. Astfel activitatea cuprinde colectarea datelor, diseminarea informațiilor, și sprijinirea inițiativelor locale. Scopul proiectelor de comunicare este poziționarea comunei pe piața turistică, asigurarea comunicării cu grupurile țintă și atragerea unor noi grupuri țintă interesate. În vederea asigurării succesului sistemului de marketing unitar și maximalizării avantajelor este nevoie de stabilirea unor reglementări și monitorizarea respectării acestora, realizate în consens de către actorii din domeniul turismului.

Proiecte (titlu)	→ Înființarea unei structuri de coordonare, management și marketing în domeniul turismului care va avea rolul de facilitator în procesele de planificare, organizare și promovare a turismului local → Lansarea activității de marketing turistic și marketing local – realizarea unei strategii de marketing și implementarea componentelor sale în scopul creșterii eficienței, asigurarea continuității și stabilirea mijloacelor de monitorizare – realizare brand turistic și brandbook, pagină web complexă, aplicație mobilă, participare la târguri și expoziții în domeniul turistic → Obținerea statutului de stațiune turistică de interes local, prin îndeplinirea condițiilor impuse de legislația națională în domeniu → Încurajarea unităților turistice să participe la expoziții turistice naționale și internaționale → Informare în domeniul proiectelor de finanțare pentru prestatorii de servicii turistice → Transmiterea informațiilor către birourile turistice, ținerea legăturii cu autoritățile de turism → Participare în rețele turistice de nivel regional și local → Întărirea rolului îndeplinit de Cernat în inițiativa județeană denumită „Ținutul Conacelor”
Parteneriat	• Firme și antreprenori locali • Structură de management și marketing al turismului din Cernat • Asociația pentru dezvoltarea turismului în județul Covasna • Consiliul Județean Covasna • Localitățile înfrățite ale comunei • Birouri de informare și promovare turistică din țară
Rezultate așteptate	Mulțumită acestor proiecte va exista o activitate eficientă de organizare și promovare a turismului, se va extinde oferta turistică locală, va fi cunoscută și valorificată. Comuna va deveni o stațiune turistică de interes local și se va contura ca o destinație turistică de sinee stătătoare pe harta turistică a României.
Indicatori de rezultat	• 1 structură de organizare turistică funcțională • Strategie de marketing turistic realizată • Aderența la cel puțin 5 structuri turistice naționale/internaționale în domeniul promovării turismului • Participarea anual la cel puțin 2 expoziții și târguri turistice • Statut de stațiune turistică de interes local obținut

9.5.2. Măsura 5.2: Dezvoltarea produselor turistice

Scopul măsurii	Dezvoltarea programelor actuale și lansarea de programe noi în domeniul turismului, dezvoltarea de noi produse turistice în scopul extinderii ofertei turistice, contribuind astfel la creșterea atractivității comunei, a numărului de turiști care sosesc în Cernat și nu în ultimul rând la creșterea duratei medii a sejurului petrecut în comună.
Obiective conexe	04 O comunitate locală solidară, puternică în identitatea ei, și care să aprecieze patrimoniul cultural și natural propriu; 05 Creșterea capacității de menținere a populației tinere 06 Comuna atractivă pentru localnicii din orașele învecinate. 07 Creșterea atractivității comunei destinată turiștilor. 08 O comuna eficient energetic (obiectiv orizontal).
Descriere	În activitatea turistică a regiunii Târgu Secuiesc una dintre cele mai bune performanțe în domeniul turismului este realizată de comuna Cernat. Însă, deși există anumite programe (majoritatea realizate de către muzeul local), oferte complementare pe plan local acestea nu reprezintă o alternativă eficientă pentru vizitatori, se necesită dezvoltarea paletei de oferte turistice pe plan local. Prezenta măsură vizează lansarea și dezvoltarea unor programe/produse de care să poată beneficia turiștii sosiți pentru o perioadă mai îndelungată, sau chiar și pentru cei care sunt în tranzit, programe variate pentru fiecare vârstă. Un aspect important al lansării de noi programe este perioada în care se organizează acestea. Conceperea și lansarea noilor programe și dezvoltarea celor existente trebuie să se facă în așa fel încât să acopere fiecare sezon al unui an.
Proiecte (titlu)	→ Dezvoltarea de programe destinate turiștilor și localnicilor (zilele localității, evenimente tematice, programele organizate de muzeul local, zilele conacelor, etc.) → Delimitarea și amenajarea spațiilor de agrement → Marcarea, amenajarea potecilor turistice, pistelor de biciclete și alergare → Dezvoltarea silvoturismului (locuri de pândă, drumeții, diferite forme de cazare în mijlocul pădurii, etc.) → Realizarea și instalarea marcajelor turistice cu stil identic în comună

	→ Montarea unor coșuri de gunoi de-a lungul traseelor turistice și a pistelor de biciclete → Facilitarea reabilitării conacelor, monumentelor istorice, porții secuiești și valorificarea acestora în turism → Elaborarea și publicarea unor broșuri despre monumentele istorice și ale naturii din comună → Informarea, conștientizarea și consultanța proprietarilor de clădiri aflate pe listele oficiale ale monumentelor istorice sau cu caracter de monument istoric asupra importanței reabilitării clădirilor respective cu păstrarea specificului acestuia → Organizarea unor prelegeri despre valorile istorice locale în scopul întăririi identității locale → Implicarea meșterilor populari în oferta turistică, organizare de ateliere deschise ca program pentru turiști → Încurajarea meșteșugarilor în activitatea lor → Organizarea zilelor meșteșugarilor populari cu prezentări ale procesului meșteșugărești → Înființarea unui magazin de prezentare și valorificare a produselor locale meșteșugărești în localitatea Cernat → Dezvoltarea centrului de arte populare în cadrul Muzeului Haszmann Pál din Cernat → Întocmirea și promovarea unui pachet turistic comunal: Organizarea de tururi culturale în comuna Cernat (patrimoniu construit, meșteșugari populari, produse locale) → Participarea la proiecte de dezvoltare microregională în colaborare cu celelalte comune → Organizare de evenimente de deschidere și închidere a sezonului turistic → Organizare conferințe în domeniul cultural → Organizare de teatru în aer liber în parteneriat cu teatrele municipiilor din apropiere, locație favorabilă în curtea Muzeului
Parteneriat	• Firme și antreprenori locali • Structură de management și marketing al turismului din Cernat • Asociația pentru dezvoltarea turismului în județul Covasna • Consiliul Județean Covasna

	• Localitățile înfrățite ale comunei • Birouri de informare și promovare turistică din țară • Teatrele din orașele județului
Rezultate așteptate	Comuna Cernat va deveni o comună în care în afară de infrastructura turistică există și o ofertă de programe/produse turistice care sunt capabile să atragă un număr mare de turiști, oferind posibilități de distracție, petrecere a timpului liber, programe culturale și de specialitate mai multor tipuri de turiști care sosesc din diferite motivații în comuna Cernat. Datorită numărului mare de evenimente organizate în fiecare sezon al anului va crește renumele comunei pe piața turistică, crescând astfel numărul turiștilor sosiți și cazați, și nu în ultimul rând va crește și durata medie a sejurului, toate acestea asigurând sustenabilitatea și profitabilitatea turismului local.
Indicatori de rezultat	• 10 evenimente organizate anual • creșterea cu 10% sosirilor turiștilor • 1000 de vizitatori minimi/event • Numărul conacelor/monumentelor istorice/porții secuiești reabilite și incluse în circuitul turistic • Creșterea cu 15% a veniturilor agenților economici locali în domeniul turismului și industriei ospitaliere • Numărul meșterilor activați în turism • 2 spații de agrement realizate • Poteci turistice, piste de alergat și ciclism realizate

10. LISTA PROIECTELOR ȘI CATALOGUL SURSELOR DE FINANȚARE

Nr. Crt.	Numărul măsurii	Numele proiectului	Nivel de prioritate (1-5)	Surse de finanțare
1.	1.1.	- Modernizarea/asfaltarea străzilor din localitate Cernat - Modernizarea/asfaltarea străzilor din localitate Icafalău - Modernizarea/asfaltarea străzilor din localitate Albiș - Îmbunătățirea siguranței în trafic pentru pietoni - în Cernatul de Sus la curba de lângă biserică prin construirea trotuarului pe partea superioară a zidului de sprijin și prin despărțirea acestuia de drum cu balustradă. - Repararea podurilor, construirea podețului tubular pe teritoriul comunei (în legătură cu sau independent de reabilitarea drumurilor) - Extinderea și modernizarea șanțuri și rețelelor de drenaj a apei de ploaie - Construcția trotuarelor lângă DN11 și DC12 - Limitarea vitezei și asigurarea siguranței pietonilor prin evidențierea trecerilor de pietoni - Construirea pistelor pentru cicliști (înspre Târgu Secuiesc și Dalnic/Moacșa/ Sfântu Gheorghe) – rețeaua microregionala - Drum de ocolire paralel cu DC4 cu scopul de a elimina traficul de marfă din centrul comunei.	1 1 1 1 1 2 2 2 3 3	- Buget propriu - PNDR 2021-2027 - PNDL - LEADER Angustia - Consiliul Județean Covasna
2.	1.2	Finalizarea Planului Urbanistic General al comunei.	1	PNDR 2021-2027

Nr. Crt.	Numărul măsurii	Numele proiectului	Nivel de prioritate (1-5)	Surse de finanțare
		- Elaborarea Planul Urbanistic Zonal în zone specifice al comunei pentru extinderea zona de locuințe - Dotarea compartimentului de întreținere și deszăpezire a drumurilor comunale pentru întreținerea permanentă a spațiilor publice (cu utilaje) - Montare mobilier de stradă (bănci, coșuri de gunoi, standuri pentru flori etc.), unor marcaje, panouri informative și plăcuțe cu numele străzilor unitare - Construirea stațiilor de autobuz care se integrează în peisagistica comunală - Înființarea de spații verzi, locuri de joacă: Aceste parcuri publice, în afară de funcția de recreere sunt și locuri de întâlniri comunitare, contribuie la întărirea coeziunii sociale și la creșterea viabilității al comunei. În zonele de locuit există mai multe locații în care se pot amenaja mini-parcuri. În afară de cele menționate, în aceste parcuri pot fi amplasate și instrumente de petrecere a timpului liber pentru generațiile cu vârstă înaintată, cum ar fi de exemplu șahul, posibilității de a practica sport, spațiile de joacă pentru copii. - Elaborarea unor proiecte standardizate pentru reabilitării/restructurării/construcției caselor de locuit și caselor de vacanță. - Protecția imaginii străzilor: introducerea reglementărilor care stabilesc tipul construcțiilor, astfel încât să nu realizeze forme ieșite din comun - Campanie de conștientizare pentru public și antreprenori privind introducerea reglementărilor construcțiilor locale	2 2 3 2 3 4 2 2	- PNDL - Consiliul Județean Covasna - Buget propriu

Nr. Crt.	Numărul măsurii	Numele proiectului	Nivel de prioritate (1-5)	Surse de finanțare
		- Elaborarea unor planuri pentru reglementarea perimetrului: delimitarea zonelor industriale-economice, rezidențiale, comerciale, de agrement, naturale, turistice și stabilirea parcelor - Inventar arhitectural: inventarierea elementelor arhitecturale locale - Sprijinirea renovării fațadelor caselor situate de-a lungul străzilor principale (de-a lungul drumului comunal și drumului național) - Activități comunitare în vederea înfrumusețării comunei (plantarea florilor, curățarea intrărilor în gospodării)	3 3 2 4	
3.	1.3	- Amenajarea și curățarea albiilor pâraurilor Cernat și Albiș - Eliminarea conexiunilor ilegale de canalizare la pârauri - Activități de colectarea deșeurilor cu participarea membrilor comunității - Promovarea criteriilor de eco-condiționalitate în rândul fermierilor și sprijinirea activităților agricole care să respecte principiile de eco-condiționalitate (atât în cazul gestionării pășunilor și fânețelor, cât și în cazul terenurilor arabile) - Stimulare prin informare a gestionării fondului forestier conform planului de operare și luarea unor măsuri de protecție împotriva exploatărilor forestiere ilegale - Măsuri de protecție împotriva inundațiilor, protecția digurilor - Amenajarea zonei izvoarelor de apă - Montarea unor coșuri de gunoi în zonele cu case de vacanță (Cetașea Ika) și dealungul traseelor turistice - Activități educaționale pentru elevii în vederea conștientizării importanței protecției mediului, conștientizarea rolului multifuncțional al pădurii	2 1 2 3 2 3 2 2 2	- Buget local - Consiliul Județean Covasna - POR 2021-2027 - PNDR 2021-2027 - Fondul de Mediu

Nr. Crt.	Numărul măsurii	Numele proiectului	Nivel de prioritate (1-5)	Surse de finanțare
4.	2.1	- Modernizarea și dotarea Căminul Cultural în Cernatul de Jos - Modernizarea și dotarea Casei de Cultură al localității Cernatul de Sus. - Modernizarea și dotarea Casei de Cultură al localității Albiș - Modernizarea și dotarea Casei de Cultură al localității Icafalău - Centru de studii, integrare și formare locală: relocarea și modernizarea bibliotecii, respectiv echiparea acesteia pentru a deveni un centru de cunoaștere și funcționarea acestora împreună cu organe civile locale - Asigurarea sediilor pentru organizații neguvernamentale și grupuri informale din comună în clădiri publice (de ex. Conacul Farkas, Case de Cultura) - Dezvoltarea muzeului Haszmann Pál prin cooperarea cu Consiliul Județean - Actualizarea datelor și studiilor referitoare la patrimoniul construit: descrieri, documentații fotografice, desenele tehnice ale clădirilor; - Sprijinirea reabilitării a conacelor, caselor tradiționale, monumentelor istorice - Formarea unor spații adecvate pentru organizarea programelor culturale și de distracție în localitățile comunei	1 3 3 3 3 2 2 3 2 4	- Buget propriu - PNDR 2021-2027 - POR 2021-2027 - LEADER ANGUSTIA - PNDL - Consiliul Județean Covasna
5.	2.2	- Promovarea și coordonarea ofertelor culturale din comuna Cernat; - Publicarea unui ziar local prin implicarea studenților, tinerilor și adulților care locuiesc în comuna Cernat	2 2	Buget propriu

Nr. Crt.	Numărul măsuri	Numele proiectului	Nivel de prioritate (1-5)	Surse de finanțare
		- Organizarea și dezvoltarea zilele satelor și altor evenimente tradiționale culturale a comunei - Sprijinirea organizării a Întâlnirilor internaționale a pasionaților de motoare staționare și tractoare în Muzeul Haszmann Pál - Cercetarea tradițiilor locale, publicarea unei broșuri fotografice despre tradițiile existente și inexistente. - Organizarea regulată a Zilei Meșteșugari, cu prezentarea proceselor de lucru relevante. - Susținerea evenimentelor tradiționale-confesionale în comună - Programe de cooperare, schimburi de experiențe între comună și alte localități din țară și străinătate - Organizarea evenimentelor social-culturale tematice – baluri, fărșang, zilele vârstnici etc. - Organizarea evenimentului dedicat pentru persoanele mutate în comună - Organizarea zilelor voluntariatului în scopul întăririi spiritului civic - Susținerea campaniilor de conștientizare în rândul populației despre prevenirea deșeurilor - Susținerea activității de colectare a deșeurilor cu participarea membrilor comunității cu scopul conștientizării acestora despre importanța prevenirii apariției a deșeurilor	2 2 3 3 2 4 3 3 4 2 2	- Fondul Bethlen Gabor - Consiliul Județean Covasna

Nr. Crt.	Numărul măsurii	Numele proiectului	Nivel de prioritate (1-5)	Surse de finanțare
		- Susținerea campaniilor de conștientizare în școli pentru prevenirea deșeurilor - Organizarea concursurilor de cunoștințe locale pentru elevi - Organizare evenimente de informare publică (ședințe, întâlniri, dezbateri)	2 3 3	
6.	2.3	- Realizarea unui centru de agrement în localitatea Cernat (bazând pe sala de sport, teren de fotbal, popicărie) - Amenajarea și întreținerea spațiilor verzi, parcurilor și terenurilor de joacă și agrement pentru copii și adulți - Extinderea posibilităților de practicare a sporturilor, diversificarea ramurilor sportive practicate în comună - Modernizarea/dotarea infrastructurii sportive din școli/sală de sport - Organizarea evenimentelor sportive cu caracter comunitar - Construire terenuri de sport multifuncționale în toate localitățile - Construire, modernizare teren sport în școlii - Construire bazin de înot didactic - Susținerea evenimentelor sportive actuale și organizare competiții sportive în diferite ramuri	3 2 2 3 3 2 4 4	- Buget propriu - PNDR 2021-2027 - CNI - Fondul Mediu
7.	2.4	- Susținerea activităților ale ONG-urilor, grupurilor folclorice, de dans popular, coruri bisericești și tradiționaliști locale prin programe de finanțare ale administrației publice locale - Sprijinirea ONG-urilor și a grupurilor informale în accesarea programelor de finanțare UE;	1 2	- Buget propriu - PNDR 2021-2027 - Consiliul Județean Covasna

Nr. Crt.	Numărul măsurii	Numele proiectului	Nivel de prioritate (1-5)	Surse de finanțare
		• Funcționarea cluburilor pentru tineri (actorie, dans popular, sport, scriere creativă, muzică etc.) în conacul Farkas • Organizarea regulara a școlii părinților • Sprijinirea grupurilor informale cu asigurarea locului pentru activitățile lor (tradiționaliști, dansatori populari, cântece populare, cor etc.) • Organizarea de schimburi culturale și programe comune în colaborare cu organizații și instituții din localitățile înfrățite (Ungaria: Bóly, Bogyiszló, Sármellék, Kaszaper; Austria: Blaustein) comunei Cernat • Implementarea programelor de colaborare de tip LEADER cu localități similare din alte regiuni ale Uniunii Europene • Revigorarea activităților caselor de cultură prin asigurarea participării managerilor de programe culturale la instruirii; comunicare, PR, scriere de aplicații de accesare a fondurilor, management de proiect; • Programe de cooperare, schimburi de experiențe între comună și alte localități din țară și străinătate • Atragerea de fonduri de finanțare pentru proiecte culturale și comunitare, dezvoltarea de proiecte naționale și internaționale pentru finanțarea inițiativelor culturale și comunitare	2 3 3 3 4 3 4 3	• Programul Europa pentru Cetățenii • LEADER Angustia • POCU • Localități înfrățite

Nr. Crt.	Numărul măsurii	Numele proiectului	Nivel de prioritate (1-5)	Surse de finanțare
		- Dezvoltarea și funcționarea unui vehicul de transport școlar - Dezvoltarea programelor extra curriculare (programe folk-artistice, educație civică, literatură, educație ecologică, etc.) - Programe alternative pentru învățarea limbii române și a limbilor străine – schimburi de experiențe, tabere organizate împreună cu copii de altă naționalitate. - Organizare de campanii împotriva abandonului școlar și părăsirii timpurii a școlii	2 2 2 2	
9.	3.2	- Eficientizarea funcționării Primăriei Cernat, introducerea sistemului de management al calității în funcționarea APL - Îmbunătățirea imaginii administrației locale, îmbunătățirea și consolidarea comunicării: - Publicarea unui ziar local prin implicarea elevilor, tinerilor, și adulților locali - actualizarea periodică a site-ului web și a paginii comunității, încărcarea informațiilor - Instalarea de panouri informative în localitățile Albiș și Icafalău - Îmbunătățirea comunicației între APL, ONG-uri și instituțiile de cult - Dezvoltarea eficienței energetice a infrastructurii publice din localitate (inclusiv clădiri publice, locuințe)	2 3 1 2 2 1	- POR, PNDR - Buget local - Consiliul Județean Covasna

Nr. Crt.	Numărul măsurii	Numele proiectului	Nivel de prioritate (1-5)	Surse de finanțare
		○ Modernizarea rețelei de alimentare cu apă în localitatea Cernat ○ Înființarea rețelei de alimentare cu apă potabilă și canalizare în localitatea Albiș ○ Înființarea rețelei de alimentare cu apă potabilă și canalizare în localitatea Icafalău	1	• Consiliul Județean Covasna • LEADER Angustia • POIM • Compania Națională de Investiții
		• Asigurarea unei calități echilibrate al apei potabile. Asigurarea unui management performant al apei	1	
		• Dezvoltarea, extinderea și întreținerea rețelei de canalizare: racordarea tuturor locuințelor la rețea și modernizarea epurării	1	
		• Extinderea rețelei de energie electrică și dezvoltarea capacității conform cerințelor populației și unităților economice locale, în parteneriat cu furnizorul de servicii electrice.	1	
		• Construirea rețelelor de gaz metan	3	
		• Modernizarea și extinderea iluminatului public: Reabilitarea integrală a sistemului de iluminat public stradal, pentru eficientizarea sistemului de iluminat public și pentru aducerea acestuia la nivelul cantitativ și calitativ din standardul SR-EN 13201 (regularizarea intensității luminii prin sistem de LED-uri).	3	
		• Realizarea iluminatului decorativ a tuturor clădirilor și monumentelor reprezentative (biserici, școli etc.)	3	
		• Gestionarea deșeurilor: Dezvoltarea practicii actuale de colectare, depozitare și transportare a deșeurilor și Extinderea a practicii de colectare selectivă a deșeurilor	2	
		• Achiziționarea și instalarea sistemului de supraveghere video pentru creșterea siguranței stradal	3	

Nr. Crt.	Numărul măsurii	Numele proiectului	Nivel de prioritate (1-5)	Surse de finanțare
		- Dotarea Serviciilor Voluntare pentru Situații de Urgență, achiziționare utilaje și echipamente - Îmbunătățirea dotării serviciului publice de gospodărire comunală - Asigurarea transportului public pentru locuitorii satului Albiș și Icafalău - Diversificarea serviciilor de comunicare (telefonie, internet) în comună - Instalarea infrastructurii de IT (în instituții și spații publice centrale să fie accesibilă serviciul de WI-FI gratuit) - Extinderea rețelei de internet și televiziune prin cablu în localitățile Albiș și Icafalău - Inițierea unei întreprinderi comunale (de exemplu, producția de energie regenerabilă, lucrări de terasament, amenajare a teritoriului etc.)	2 2 1 3 3 2 3	
11.	3.4	- Modernizarea și dotarea dispensarului medical prin fonduri proprii sau prin accesarea fondurilor nerambursabile - Extinderea, modernizarea și dotarea infrastructurii sanitare cu echipamente (punctele sanitare necesită renovare, modernizare și dotare cu echipamente) - Acțiuni de prevenire medicală, screening prin implicarea relațiilor de localități înfrățite - Activități care servesc prevenirea formării bolilor: campanile de promovare a stilului de viață sănătos (alimentație, mișcare, activitate zilnică corectă, etc), descurajarea (obiceiuri nocive, conștientizarea efectelor dependenței) și evenimentele cu scop educațional a copiilor (sport, etc). - Dezvoltarea resurselor umane din domeniul sanitar	1 1 1 1 2	- Buget local - Consiliul Județean Covasna

Nr. Crt.	Numărul măsurii	Numele proiectului	Nivel de prioritate (1-5)	Surse de finanțare
12.	3.5	- Susținerea și dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu - Lansarea serviciilor de asistență comunitară rurală - Înființare centru de zi și cantină socială pentru vârstnici - Înființare unui azil de bătrâni - Construire locuințe pentru tineri prin „Programul de construcții locuințe pentru tineri (ANL)” - Construire locuințe sociale (locuințe tip familial, locuințe protejate, etc.) - Organizare evenimente sociale – ziua vârstnicilor, Crăciun-Revelion pentru vârstnici și persoane defavorizate - Organizare întâlniri, mese festive pentru tinere familii – Ziua familiilor tinere - Organizare programe de conștientizare pentru persoane cu adicții - Premierea vârstnicilor din comună care prin munca lor au contribuit la dezvoltarea vieții comunitare din Cernat - Sprijinirea activității organizațiilor neguvernamentale din domeniul social prin programe de finanțare	2 3 3 3 3 3 3 3 2 3 2	- PNDR 2021-2027 - Buget local - Guvernul României - DGASPC Covasna - Consiliul Județean Covasna - PNDL - POCU
13.	4.1	- Modernizarea și întreținerea drumurilor agricole – asigurarea accesului corespunzător la proprietățile agricole prin modernizarea și întreținerea permanentă a drumurilor de exploatație agricolă - Construire pot de acces către zona Fenek: Peste pâraul Csernaton, trebuie realizat accesul către zona Fenek, reducând astfel considerabil distanța către accesul acestei zone	1 1	- Buget local - LEADER Angustia - Consiliul Județean Covasna

Nr. Crt.	Numărul măsurii	Numele proiectului	Nivel de prioritate (1-5)	Surse de finanțare
		- Asigurare puncte de curățire utilaje agricole în proximitatea drumurilor publice - Modernizarea și întreținerea permanentă a drumurilor de exploatație forestieră - Diminuarea pagubelor cauzate de animalele sălbatice prin construcție de garduri, garduri electrice - Construirea pe termen lung a unui sistem de irigații (tronson principal) pentru asigurarea irigării terenurilor agricole - Amenajarea albiei pârâului Albiș în scopul diminuării pagubelor cauzate de inundații	2 1 2 2 3	- Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală - Asociația de Dezvoltare Intercomunitară

Nr. Crt.	Numărul măsurii	Numele proiectului	Nivel de prioritate (1-5)	Surse de finanțare
14.	4.2	• Desemnare zonă pentru activități industriale și asigurarea posibilităților de depozitare în zona fostului CAP. • Realizare centru de colectare, prelucrare și valorificare a produselor vegetale și a produselor de origine animală. • Stimularea înființării – prin campanii de informare și sprijin administrativ- a asociațiilor, cooperativelor în domeniul vegetal și zootehnic • Informare și consultanță pentru agricultori: bune practici în domeniu, prelucrare, legislație, oportunități de piață , etc. • Organizare de excursii de studiu pentru producători locali • Lansare servicii de consultanță în antreprenariat și fonduri nerambursabile • Lansarea de programe de instruire, reconversie profesională, perfecționare pentru adulți • Producția agricolă ecologică/organică neexploatare: promovare, informare, consultanță • Promovarea spiritului antreprenorial, sprijinirea noilor întreprinderi prin servicii de consultanță și prin dezvoltarea resurselor umane (elaborarea proiectelor, organizarea cursurilor și formărilor profesionale, etc.). • Promovarea spiritului antreprenorial și dezvoltarea creativității în școli și în rândul tinerilor • Atragerea investitorilor și companiilor în zonă • Monitorizarea și promovarea posibilităților de lucru la domiciliu: căutarea posibilităților de lucru prin Internet (colectarea datelor, servicii telefonice) • Administrație publică locală care vine în sprijinirea companiilor	2 3 3 2 2 2 3 3 2 2 3 3 1	• Buget local • Consiliul Județean Covasna • Camera de Comerț și Industrie

Nr. Crt.	Numărul măsurii	Numele proiectului	Nivel de prioritate (1-5)	Surse de finanțare
15.	4.3	- Realizarea materialelor de promovare ale comunei și ale oportunităților oferite – terenuri/clădiri ce pot fi utilizate în investiții noi, comunicare spre exterior - Participare la târguri și expoziții în țară și străinătate în cadrul cărora să se prezinte zona și avantajele/oportunitățile oferite - Dezvoltarea unui brand local (cartoful din Cernat de ex.) și promovarea produselor agrare locale - Transformarea în activitate economică a activităților meșteșugărești - Organizare de cursuri, instruiți în domeniul marketingului, valorificării produselor - Realizare website în cel puțin 4 limbi pentru promovarea zonei și a oportunităților de investiții - Organizare study tour-uri, vizite pentru potențiali investitori în Cernat - Dezvoltarea activității de comunicare spre interior, prin organizare foruri, întâlniri cu agenții economici existenți, implicarea acestora în procesele de luare a deciziilor. - Scrisori adresate unor camere de comerț și asociații de întreprinzători din orașele mari din Transilvania și din București informarea acestora despre oportunitățile din Cernat, stabilirea unor legături prin care acestea pot facilita apariția de noi investitori în Cernat - Adresă scrisă către anumite camere de comerț din Ungaria sau alte țări unde există relații de localități înfrățite cu organizații profesionale, asociații de turism și camere de comerț, pentru a afla interesul acestora față de oportunități de investiții în România, Transilvania	1 2 3 2 2 1 3 2 4 4	- Buget local - LEADER Angustia - Consiliul Județean Covasna - Camera de Comerț și Industrie - Asociația de Dezvoltare Intercomunitară

Nr. Crt.	Numărul măsurii	Numele proiectului	Nivel de prioritate (1-5)	Surse de finanțare
		• Montarea unor coșuri de gunoi de-a lungul traseelor turistice și a pistelor de biciclete • Facilitarea reabilitării conacelor, monumentelor istorice, porții secuiești și valorificarea acestora în turism • Elaborarea și publicarea unor broșuri despre monumentele istorice și ale naturii din comună • Informarea, conștientizarea și consultanța proprietarilor de clădiri aflate pe listele oficiale ale monumentelor istorice sau cu caracter de monument istoric asupra importanței reabilitării clădirilor respective cu păstrarea specificului acestuia • Organizarea unor prelegeri despre valorile istorice locale în scopul întăririi identității locale • Implicarea meșterilor populari în oferta turistică, organizare de ateliere deschise ca program pentru turiști • Organizarea zilelor meșteșugarilor populari cu prezentări ale procesului meșteșugărești • Înființarea unui magazin de prezentare și valorificare a produselor locale meșteșugărești în localitatea Cernat • Dezvoltarea centrului de arte populare în cadrul Muzeului Haszmann Pál din Cernat • Întocmirea și promovarea unui pachet turistic comunal	2 1 2 2 3 2 2 3 1 2	• Asociația pentru Dezvoltarea Turismului în Județul Covasna • Asociația de Dezvoltare Intercomunitară

Nr. Crt.	Numărul măsurii	Numele proiectului	Nivel de prioritate (1-5)	Surse de finanțare
		• Participarea la proiecte de dezvoltare microregională în colaborare cu celelalte comune • Organizare de evenimente de deschidere și închidere a sezonului turistic • Organizare conferințe în domeniul cultural • Organizare de teatru în aer liber în parteneriat cu teatrele municipiilor din apropiere, locație favorabilă în curtea Muzeului	3 3 3 3	

11. CORELAREA STRATEGIEI LOCALE CU STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE A JUDEȚULUI COVASNA 2021-2030 - PLANUL POTSA

Nr. crt.	Direcții de acțiune/măsură - Planul Potsa 2021-2030	Măsura - SDL Cernat 2021-2027
	EDUCAȚIE	
1	1.1. Sprijinirea acțiunilor de dezvoltare și modernizare infrastructurii educaționale și a procesului educațional în acord cu nevoile actuale de competențe și cerințele pieței muncii.	Măsura 3.1: Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor din domeniul învățământului: Reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii de învățământ – modernizarea interioară și exterioară a clădirilor școlare, investiții pentru eficientizarea energetică
2	1.2. Facilitarea procesului de digitalizare a educației.	Măsura 3.1: Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor din domeniul învățământului: Dotarea instituțiilor de învățământ local cu mobilier, utilaje și echipamente performante pentru e-learning, dotarea corespunzătoare a sălilor de curs.
3	1.3. Facilitarea procesului de creștere a performanței școlare.	Măsura 3.1: Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor din domeniul învățământului: Organizare de campanii împotriva abandonului școlar și părăsirii timpurii a școlii
4	1.4. Sprijinirea creșterii continue a calității actului educațional și a nivelului de adaptare a acestuia la cerințele pieței.	Măsura 3.1: Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor din domeniul învățământului: Asigurarea programelor de formare-perfecționare pentru personalul didactic
5	1.5. Facilitarea accesului la educație a persoanelor din categoriile vulnerabile. Reducerea abandonului școlar	Măsura 3.1: Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor din domeniul învățământului: Lansarea și finanțarea program after-school în toate localitățile a comunei Cernat, Dezvoltarea și funcționarea unui vehicul de transport școlar

Nr. crt.	Direcții de acțiune/măsuri - Planul Potsa 2021-2030	Măsura - SDL Cernat 2021-2027
	SĂNĂTATE	
6	1.8. Creșterea calității, funcționalității și accesibilității infrastructurii de sănătate la nivel județean	Măsura 3.4: Dezvoltarea sistemului sanitar
	CULTURĂ ȘI INDUSTRII CREATIVE	
7	1.9. Creșterea calității, funcționalității și accesibilității infrastructurii culturale prin reabilitare și modernizarea infrastructurii existente	Măsura 2.1: Modernizarea, dotarea și înființarea instituții culturale
8	1.10. Dezvoltarea oportunităților și facilităților de recreere și petrecere a timpului liber în județ	Măsura 2.2: Dezvoltarea activității și evenimente tradiționale ale vieții culturale și comunitare Măsura 2.3: Dezvoltarea și construire spații sportive, activității sportive
	SERVICII SOCIALE	
9	1.11. Creșterea calității, funcționalității și accesibilității infrastructurii și serviciilor sociale prin reabilitare și modernizarea infrastructurii existente	Măsura 3.5: Dezvoltarea serviciilor sociale
	ECONOMIE	
10	2.2. Sprijinirea dezvoltării ecosistemului antreprenorial și a microîntreprinderilor și IMM-urilor locale prin facilitarea extinderii și diversificării infrastructurii locale de afaceri, susținerea clusterelor și dezvoltarea rețelelor de cooperare economică	Măsura 4.2: Asigurarea condițiilor de dezvoltare pentru antreprenorii și producătorii locali: Desemnare zonă pentru activități industriale și asigurarea posibilităților de depozitare

Nr. crt.	Direcții de acțiune/măsuri - Planul Potsa 2021-2030	Măsura - SDL Cernat 2021-2027
11	2.3. Sprijinirea inserției pe piața muncii prin corelarea competențelor profesionale cu dinamica și cerințele viitoare ale pieței, formare continuă și digitalizare	Măsura 4.2: Asigurarea condițiilor de dezvoltare pentru antreprenorii și producătorii locali: Lansare servicii de consultanță în antreprenoriat și fonduri nerambursabile; Lansarea de programe de instruire, reconversie profesională, perfecționare pentru adulți
	COEZIUNEA TERITORIALE	
12	3.1. Colectarea de date statistice relevante la nivel județean în vederea măsurării nivelului de dezvoltare locală la nivelul UAT-urilor.	Măsura 3.2: Dezvoltarea capacității administrative a primăriei locale
13	3.2. Cooperarea cu UAT-urile din județ în vederea creșterii calității fondului de locuințe și de clădiri publice precum și regenerarea unor terenuri din zonele urbane	Măsura 3.2: Dezvoltarea capacității administrative a primăriei locale: Eficiența energetică a infrastructurii publice din localitate necesită dezvoltare (inclusiv clădiri publice, locuințe) Reabilitarea, modernizarea și dotarea clădirii primăriei, investiții pentru eficientizarea energetică; Construire locuințe pentru tineri prin „Programul de construcții locuințe pentru tineri (ANL); Construire locuințe sociale (locuințe tip familial, locuințe protejate, etc.)
14	3.3. Modernizare rețele edilitare, cu accent pe considerente precum creșterea eficienței energetice, acoperirea teritorială uniformă, creșterea numărului de gospodării deservite etc	Măsura 3.3: Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor comunale

Nr. crt.	Direcții de acțiune/măsuri - Planul Potsa 2021-2030	Măsura - SDL Cernat 2021-2027
15	3.4.a. Integrarea unor considerente verzi, sociale și digitale în dezvoltarea sistemelor de transport public de la nivelul județului Covasna	Măsura 3.3: Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor comunale: Asigurarea transportului public pentru locuitorii
16	3.4.c Sprijinirea creșterii calității infrastructurii din UAT-uri care să permită mersul pe jos și mersul cu bicicleta	Măsura 1.1: Modernizarea străzii și dezvoltarea spațiilor publice: Construcția trotuarelor lângă DN11 și DC12 Construirea pistelor pentru cicliști (înspre Târgu Secuiesc și Dalnic/Moacșa/ Sfântu Gheorghe) – rețeaua microregionala
17	3.4.d Îmbunătățirea infrastructurii aferente transportului public local și a celui județean în vederea Facilitarea corelării mai bune a serviciilor companiilor de transportul public local și județean cu nevoile de mobilitate ale rezidenților	Măsura 3.3: Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor comunale: Îmbunătățirea infrastructurii aferente transportului public local: Facilitarea corelării mai bune a serviciilor companiilor de transportul public local și județean cu nevoile de mobilitate ale rezidenților
18	3.5. Facilitarea cooperării interjurisdicționale între UAT-urile județului, inclusiv la nivelul ZUF Sfântu Gheorghe	9Măsura 3.2: Dezvoltarea capacității administrative a primăriei locale: Proiecte în parteneriat între UAT-urile din zona
19	3.7. Asumarea de către Consiliul județean a rolului de lider al procesului de digitalizare a instituțiilor publice locale, în special a primăriilor, și de coordonare a îmbunătățirii infrastructurii digitale și a nivelului de alfabetizare digitală	Măsura 3.2: Dezvoltarea capacității administrative a primăriei locale: Simplificarea interacțiunii dintre cetățeni și administrația locală prin tehnologie (digitalizare) – plata on-line a taxelor locale, eliberarea on-line a diferitelor documente, autorizații, certificate (proiect județean) Introducerea sistemului de e-guvernare în relații cu publicul și anumite compartimente ale APL (proiect județean)

Nr. crt.	Direcții de acțiune/măsuri - Planul Potsa 2021-2030	Măsura - SDL Cernat 2021-2027
	MEDIU	
20	4.2. Sprijinirea măsurilor care contribuie la reducerea poluării apelor de suprafață și subterane.	Măsura 3.3: Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor comunale: Dezvoltarea, extinderea și întreținerea rețelei de canalizare: racordarea tuturor locuințelor la rețea și modernizarea epurării
21	4.3. Îmbunătățirea continuă a sistemului de management al deșeurilor.	Măsura 3.3: Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor comunale: Gestionarea deșeurilor: Dezvoltarea practicii actuale de colectare, depozitare și transportare a deșeurilor și Extinderea a practicii de colectare selectivă a deșeurilor
	TURISM	
22	5.1. Sprijinirea măsurilor de conservare, restaurare și punere în valoare a patrimoniului cultural istoric, valorificare a patrimoniului turistic natural și creștere a utilizării potențialului balnear / Sprijinirea măsurilor de valorificare a potențialului turistic natural și antropoc al județului	Măsura 5.2: Dezvoltarea produselor turistice: Elaborarea și publicarea unor broșuri despre monumentele istorice și ale naturii din comună Informarea, conștientizarea și consultanța proprietarilor de clădiri aflate pe listele oficiale ale monumentelor istorice sau cu caracter de monument istoric asupra importanței reabilitării clădirilor respective cu păstrarea specificului acestuia Organizarea unor prelegeri despre valorile istorice locale în scopul întăririi identității locale
23	5.2. Sprijinirea modernizării și extinderii infrastructurii (de cazare, de agrement etc.) și îmbunătățirea serviciilor specifice.	Măsura 5.2: Dezvoltarea produselor turistice: Facilitarea reabilitării conacelor, monumentelor istorice, porții secuiești și valorificarea acestora în turism

Nr. crt.	Direcții de acțiune/măsuri - Planul Potsa 2021-2030	Măsura - SDL Cernat 2021-2027
24	5.3. Sprijinirea acțiunilor care contribuie la asigurarea forței calificate de muncă în turism.	Măsura 5.2: Dezvoltarea produselor turistice: Participarea la proiecte de dezvoltare microregională în colaborare cu celelalte comune
	DEZVOLTAREA RURALA	
25	6.1. Sprijinirea eficientizării sectorului agroalimentar și îmbunătățirii pregătirii profesionale a fermierilor.	Măsura 4.2: Asigurarea condițiilor de dezvoltare pentru antreprenorii și producătorii locali: Informare și consultanță pentru agricultori: bune practici în domeniu, prelucrare, legislație, oportunități de piață , etc. Organizare de excursii de studiu pentru producători locali
26	6.2. Susținerea activităților agricole în zonele montane.	Măsura 4.1: Dezvoltarea infrastructurii agricole și silvice
27	6.3. Sprijinirea valorificării superioare și într-o manieră durabilă a potențialului silvic județean	Măsura 4.1: Dezvoltarea infrastructurii agricole și silvice: Modernizarea și întreținerea permanentă a drumurilor de exploatare forestieră
28	6.4. Facilitarea creșterii atractivității economice și diversificării activităților economice în localitățile rurale.	Măsura 4.2: Asigurarea condițiilor de dezvoltare pentru antreprenorii și producătorii locali: Promovarea spiritului antreprenorial, sprijinirea noilor întreprinderi prin servicii de consultanță și prin dezvoltarea resurselor umane (elaborarea proiectelor, organizarea cursurilor și formărilor profesionale, etc.). Promovarea spiritului antreprenorial și dezvoltarea creativității în școli și în rândul tinerilor

Nr. crt.	Direcții de acțiune/măsuri - Planul Potsa 2021-2030	Măsura - SDL Cernat 2021-2027
29	6.5. Sprijinirea îmbunătățirii infrastructurii tehnico-edilitare a localităților rurale	Măsura 1.1: Modernizarea străzii și dezvoltarea spațiilor publice Măsura 1.2: Protecția imaginii satului și amenajarea teritoriului Măsura 1.3: Protecția și întreținerea mediului natural
30	6.6. Sprijinirea dezvoltării infrastructurii sociale, cultural-recreative și susținerea dezvoltării comunitare.	Măsura 2.1: Modernizarea, dotarea și înființarea instituții culturale Măsura 2.2: Dezvoltarea activității și evenimente tradiționale ale vieții culturale și comunitare Măsura 2.3: Dezvoltarea și construire spații sportive, activității sportive Măsura 2.4: Încurajarea înființării și susținerea funcționării organizațiilor civile și de tineret
31	6.7. Sprijinirea dezvoltării și consolidării formelor asociative de producție și comercializare a produselor locale.	Măsura 4.2: Asigurarea condițiilor de dezvoltare pentru antreprenorii și producătorii locali: Stimularea înființării – prin campanii de informare și sprijin administrativ- a asociațiilor, cooperativelor în domeniul vegetal și zootehnic

12. MONITORIZARE ȘI EVALUARE

12.1. Activități de monitorizare

Monitorizarea este o activitate continuă prin care se urmărește procesul de implementare a strategiei, activitatea concentrându-se pe proces și nu pe rezultatele acțiunii. Implementarea strategiei necesită participarea tuturor actorilor sociali (instituții, organizații, comunități, grupuri sociale, indivizi, etc.) care au deseori motivații diferite, interese convergente sau divergente și priorități proprii. Însă ei trebuie angrenați în implementarea strategiei și activitățile lor trebuie monitorizate permanent în vederea coordinării. În acest sens, se necesită ca la nivelul Consiliului Local să fie desemnat un grup de E&M (evaluare și monitorizare) care va întocmi rapoarte periodice de monitorizare (la fiecare 6 luni) care vor fi pe de o parte un bun suport pentru conducerea locală, iar pe de altă parte va avea rolul de conștientizare și interiorizare a obiectivelor urmărite la nivelul actorilor individuali și colectivi. Astfel grupul E&M va organiza la fiecare șase luni întâlniri, dezbateri, sesiuni de informare a actorilor sociali, iar după aceste întâlniri se vor întocmi rapoartele de monitorizare.

În fiecare an, odată cu aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli ar fi indicat să se aprobe și un plan de acțiune pentru anul în curs, planul de acțiune fiind realizat pe baza priorităților, obiectivelor și măsurilor de dezvoltare cuprinse în strategia de dezvoltare a comunei Cernat, pe perioada 2021-2027, și a termenelor prevăzute de aceasta.

Planul de acțiune anual ar putea fi dezbătut cu două ocazii la dezbaterile publice organizate de grupul de E&M, astfel fiecare actor implicat ar fi la curent cu gradul de realizare a strategiei de dezvoltare, și se pot formula anumite corecții în cazul în care lucrurile nu decurg conform celor planificate anterior.

www.dgroupconsulting.ro

12.2. Evaluarea

Evaluarea este o activitate periodică de analiză a relevanței unei strategii, a eficienței și impactului acesteia față de obiectivele, măsurile stabilite. Activitatea de evaluare poate conduce la modificări ale strategiei din motivul că aceasta se concentrează pe eficiența globală al acesteia.

Activitatea de evaluare va fi sarcina echipei de E&M, care prin colaborare cu membrii Consiliului Local, al Primarului vor desfășura cu 4 ocazii sesiuni de evaluare a strategiei, după cum urmează:

- Evaluarea baseline, la începutul implementării strategiei, trimestrul 4 al anului 2020, în care actorii implicați se vor familiariza cu prioritățile și obiectivele strategice. Prima sesiune de evaluare necesită desemnarea grupului de E&M din partea aparatului propriu al consiliului local.

- Evaluare intermediară, în semestrul 2 al anului 2024.
- Evaluare finală – ultimul semestru al anului 2027
- Evaluare de impact – semestrul 2 al anului 2028

În cazul în care pe parcursul activității de evaluare intermediară se constată grave abateri de la situația, direcția inițială trasată de strategia de dezvoltare se necesită replanificarea obiectivelor strategice și a măsurilor de dezvoltare (prin implicarea specialiștilor) , în scopul ca viziunea de viitor și prioritățile să fie îndeplinite.

Fiecare etapă de evaluare va necesita întocmirea unui raport de evaluare și prezentarea acestuia în cadrul unor forumuri organizate cu actorii locali (antreprenori, instituții, ONG-uri, agricultori, indivizi, etc.).

13. ANEXE

Jelenléti ív

Csernátón község integrált fejlesztési stratégia 2021-2027

Ssz.	Név	Beosztás / foglalkozás / intézmény	Település	Tel.	E-mail	Aláírás
1.	VIRÁG ISTVÁN	igazgató / Végzettség Községi tanács	Csernátón	0756 410 346	viragist14@gmail.com	Virág
2.	Kovács Erika	tanár / Végzettség Ált. Isk.	Csernátón	0746496957	perikokovacs@yaho.com	Kovács
3.	DIMÉNY-HASZTHANY ORSOLYA	muzeológus / Végzettség Harmadik osztály	Csernátón	0746 103796	haszthany@yaho.com	Haszthany
4.	FÁBIÁN GÁBOR	ALPOLGÁRMESTER Csernátón	Csernátón	0748 319869		Fábián
5.	CSEBÉ ZOLTÁN	Egészségügyi Szakértő	Csernátón	0742868757	cseben.zoltan@yaho.com	Csebé
6.	KÖNYI ANNAMÁRIA	tanár / Végzettség Községi tanács	Csernátón	0746423562	konyiannamaria@yaho.com	Könyi
7.	MATEI ZOLTÁN	helyi tanács Tanács	Csernátón	0761105511		Matei
8.	HÁLOSI ISTVÁN	Községi tanács Hív. Központ	Csernátón	0742146888	magdolna@yaho.com	Hálosi
9.	Takács Lajos	református lelkész	Csernátón	0763077378	takacsloj@yaho.com	Takács
10.	TAKÓ ALPÁR-ANITA	Községi tanács Polgármesteri hivatal	Csernátón	0751835997	alparino@gmail.com	Takó

Csernátón község integrált fejlesztési stratégia 2021-2027

Ssz.	Név	Beosztás / foglalkozás / intézmény	Település	Tel.	E-mail	Aláírás
1.	HODVITS FERŐ	HALL-TOUR SAL	CERNÁTON	0746-45040		
2.	KOLDA ÖSÖN	MENNER-CONFECTION	CERNÁTON	0749-101383		
3.	KOSSIS BARBARA	KMS-TECHNIC	CERNÁTON	0747023835		
4.	HODVITS LÁSZLÓ	SOREW-SOLIT	CERNÁTON	0747024060		
5.	HODVITS LÁSZLÓ	HODVITS	CERNÁTON	0749076527	makiv@yandex.com	
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

DEVELO GROUP
CONSULTING

530210 Miercurea Ciuc,
Strada Petofi Sandor, nr. 7, etaj II

Tel: 0752314414, 0742529926, 0749766664

E-mail: office@dgroupconsulting.ro

Web: www.dgroupconsulting.ro